

Niezależny magazyn dla każdego

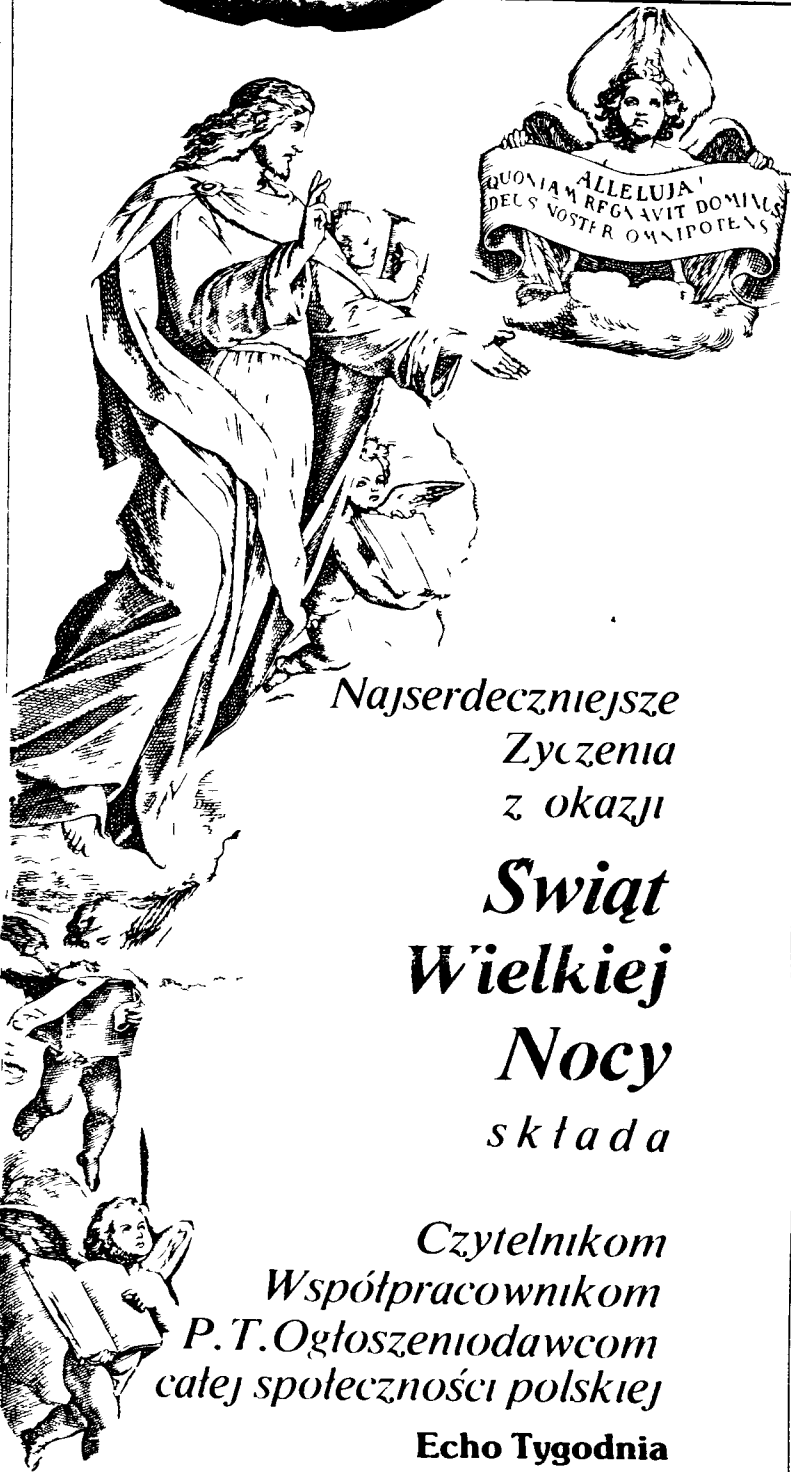
ECHO TYGODNIA

Nr 130 Toronto 4 - 10 kwietnia 1985

**ECHO
WEEKLY**

40 stron

Cena \$1.50

Najserdeczniejsze
Życzenia
z okazji

Świąt Wielkiej Nocy skład

Czytelnikom
Współpracownikom
P.T.Ogłoszeniodawcom
całej społeczności polskiej
Echo Tygodnia

W numerze świątecznym

- Czy Sowiety mogą się zreformować?
- Po Zjeździe na Węgrzech
- Józef Piłsudski — w 50-lecie śmierci
- Pieśni legionowe
- W diabelskim kole - podwyżki w Polsce
- Prasa europejska o Gorbaczowie
- Teologia wyzwolenia
- Listy do ks. Popiełuszki
- Droga do świętości
- Katolicka teoria życia
- Polska Wielkanoc
- Wielkanoc w oczach poetów
- Cartagena — reportaż krajoznawczy
- Horoskop chiński — Szczur
- Zdrowie — grypa w defensywie
- Pogłos — niezależne pismo satyryczne
- Ile lat możesz żyć? - psychozabawa z jajem
- Film: Oskary 1985
- Kulinaria wielkanocne
- Poradnik inwestora i podatnika
- Sport i krzyżówka

Z OSTATNIEJ CHWILI

WTOREK 2 KWIECIEŃ Maja miejsce protesty przeciw wzmożonym represjom - atakom na Kościół - nadużyciom Służby Bezpieczeństwa i ostatnim podwyżkom cen

Dnia 1 kwietnia nastąpiła dalsza eskalacja podwyżek cen w Polsce. Zgodnie z zaplanowanym ogólnym harmonogramem w roku bieżącym kilkakrotnie nastąpią jeszcze dalsze podwyżki.

Władze Solidarności protestują przeciw dalszemu zubożaniu narodu, stwierdzając, że ciężko pracujący obywatel nie może bez końca pokrywać kosztów bezmyślnego zarządzania gospodarką.

Jak podała brytyjska agencja Reutera, oddziały ZOMO uzbrojone w armatki wodne zabezpieczyły w poniedziałek 1 kwietnia tereny warszawskich zakładów pracy m.in. Ursusa.

Przywódca wrocławskiej Solidarności Józef Pimor oświadczył korespondentom, że na terenie m.in. Zolmela pojawiły się w poniedziałek w wielkiej ilości ulotki z żądaniem wzrostu zarobków i uwolnienia więźniów politycznych.

Agencja UPI donosiła o protestacyjnym zgromadzeniu studentów pod pomnikiem ich pomordowanych kolegów w C-danku. Wezwanie TKK do protestu w obliczu dalszej eskalacji podwyżek cen i dalszego zubożania społeczeństwa i więzienia niewinnych ludzi nie pozostało bez echa.

WE WTOREK 2 KWIECIEŃ nadeszły dokumenty z kraju świadczące o protestach i listach protestacyjnych studentów i uczniów szkół pomaturalnych oraz absolwentów Duszpasterstwa Akademickiego z Górzowa Wielkopolskiego. Listy protestują przeciw sprawom zagrożającym sprawiedliwość i porządkowi w naszym kraju. Autorzy protestują przeciw rozpoczętej od kilku tygodni kampanii oszczerstw i kłamstw.

Dokonczenie na str. 4

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF i GRAZYNA FARMUS
Dyrektor Biura Reklamy **KRZYSZTOF DROZDZ**

Współpracują
Zofia Boncza,
Magdalena i Marek Czyżycy,
Zbigniew Farmus,
Karolina Jankowska, Olimpia Orlewicz,
Ewa i Michał Rejkowscy,
Janusz Pietrus i inni

ADRES ECHA TYGODNIA
Tylko dla korespondencji
393 SHAW St
M6J 2X4 TORONTO, Ontario
TELEFON 531-5523

UWAGA dyzury przy telefonie pomedzalek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5 Stałe ogłoszenia w kątku handlowym
2 kolumny x 1 cal - \$ 10 3 miesiące - \$ 42
1 kolumna x 2 cale - \$ 10 Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy
1/2 strony - \$ 175 i jej poszukiwaniu bezpłatnie
1 strona - \$ 350

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów
w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata półroczna \$ 25, roczna \$ 50

Czemu KPK milczy?

W Polsce dzieją się teraz rzeczy niedobre. Wystarczy rzucić okiem na przegląd najświeższych wiadomości krajowych w dzisiejszym *Echu Tygodnia*.

Kongres Polonii Amerykańskiej zazwyczaj reaguje na to, co się dzieje w kraju, szybko i energicznie. Obecna sytuacja nie jest wyjątkiem.

W specjalnym oświadczeniu KPA potępia wzmoczoną fałd represji w Polsce, wyraża oburzenie wobec faktów, które określa jako próbę zastraszenia społeczeństwa i zmuszenia go do uległości.

Zeszłoroczną amnestię określa jako oszukanczą grę reżimu, obliczoną na wprowadzenie w błąd społeczeństwa i na zniesienie amerykańskich sankcji ekonomicznych.

Tyle KPA nie są to słowa wypowiedziane na wiatr - bo stanowisko opinii publicznej na Zachodzie i postawa polityków i rządów, jest jednym z istotnych czynników wpływających na sytuację w kraju.

Dlatego więc równie mocno, szybko i bezkompromisowo jak KPA nie reaguje Kongres Polonii Kanadyjskiej? Przecież jego czołowi działacze znani są ze swej energii i ruchliwości (przynajmniej ruchliwości geograficznej).

Jacek Adolf

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

● **Zwycięstwo Reagana i "MX"** Po pomysłnym głosowaniu w Senacie także kontrolowana przez Demokratów Izba Reprezentantów zatwierdziła większością 6 głosów (219 do 213) plan budowy 21 kolejnych 10-głowicowych pocisków nuklearnych MX w br oraz zaaprobowała większością 7 głosów wydanie w tym celu 1,5 miliarda dolarów. W sumie Prezydent Reagan pragnie zamontować w wyrzutniach Nevada i Wyoming 100 pocisków MX o zasięgu 12 800 km każdy.

● **USA zapraszają sojuszników do współpracy nad bronią kosmiczną** Amerykański sekretarz obrony C Weinberger zaprosił formalnie w imieniu USA wszystkie państwa członkowskie NATO oraz Japonię, Australię i Izrael do współpracy w ramach amerykańskiego projektu rozwoju broni kosmicznych. Termin odpowiedzi upływa po 60 dniach. Gotowość współpracy wyraziły już Wielka Brytania i Niemcy. Zachodnie Australia i Dania nie przyjęły zaproszenia.

● **Parlament duński wydał nakaz zakończenia strajku 320 tysięcy pracowników** Tygodniowy strajk 320 tysięcy pracowników sektora prywatnego, największy od 12 lat, został zakończony przez parlament duński wydaniem nakazu powrotu do pracy. Strajk sparaliżował życie w Danii. W Kopenhadze doszło do ostrych starć między strajkującymi a policją. Parlament zatwierdził podwyżkę w wysokości 2% płacy dla wszystkich pracowników sektora prywatnego i państwowego w tym roku, jak i podwyżkę 1,5% w roku następnym oraz stopniową obniżkę tygodnia pracy z 40 godzin na 39. Związki zawodowe żądały wyższych podwyżek i 35-godzinnego tygodnia pracy.

● **Walki toczone w mieście Sydon (południowy Liban) pomiędzy chrześcijańskimi oddziałami milicji a oddziałami muzułmańskimi i PLO** przyniosły śmierć ponad 50 osób, około 200 osób zostało rannych.

● **Biskup Kościoła anglikańskiego kwestionuje zmartwychwstanie** 60-letni biskup Kościoła anglikańskiego w Durham (Anglia) David Jenkins utrzymuje w opublikowanym artykule "Meaning of Eastern", że jest możliwe iż Chrystus nie zmartwychwstał, a jego ciało zostało zabrane z grobowca przez jego uczniów bądź pozostało w grobowcu w przeciwieństwie do stanowiska Nowego Testamentu. Biskup Jenkins jest 4 w hierarchii biskupów Kościoła Anglii.

● **Przywódca ZSRR M Gorbaczow oznajmił w liście do zachodniemieckiej grupy pacyfistycznej w Heibronn, że ZSRR nie wykorzysta 40-rocznicy zakończenia II wojny światowej w celu wzniecania nastrojów antyniemieckich** ZSRR chce poprawy stosunków z Niemcami. Zachodnimi Gorbaczow podkreślił, że ZSRR sprzeciwia się połączeniu obydwu państw niemieckich.

● **Gorbaczow rozpoczął czystkę** Według informacji napływających z Moskwy, pracujący po 12 godzin dziennie przez 7 dni w tygodniu Gorbaczow już rozpoczął wymianę aparatu partyjnego i państwowego na skalę przekraczającą czystkę podjętą przez Andropowa. Zdaniem źródła dobrze poinformowanego w Moskwie ambicją Gorbaczowa jest zatrzymanie gnicia biurokracji partyjnej i administracji rządowej. Lokalna gazeta partyjna w Azerbejdżanie doniosła o usunięciu ze stanowisk kilkudziesięciu funkcjonariuszy partii średniego i wyższego szczebla w Azerbejdżanie i Kirgizji. W Kirgizji zostało ponadto wydalonych z partii trzech kierowników wydziałów Kirgiskiego Komitetu Centralnego oraz zostali zwolnieni dyscyplinarnie ze stanowisk minister sprawiedliwości republiki, wiceminister spraw wewnętrznych republiki oraz komendant milicji w Osz. Na Ukrainie został usunięty ze stanowiska za nadużycie władzy sekretarz jednej z organizacji lokalnych.

● **Hiszpania i Portugalia w EWG** Po osmiu latach od złożenia podania Hiszpania i Portugalia zostały przyjęte do Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Według porozumienia Hiszpania i Portugalia formalnie staną się członkami EWG z dniem 1 stycznia 1986 roku, zwiększając liczbę państw członkowskich do 12. Grecja, która zapowiedziała wcześniejsze veto w sprawie członkostwa Hiszpanii i Portugalii w EWG podpisała porozumienie, gdy EWG podjęło decyzję o przyznaniu Grecji pomocy finansowej, przemysłowej i rolniczej w wysokości 2 miliardów dolarów.

● **Czerwone Brygady zastrzeliły w Rzymie 43-letniego ekonomistę, profesora Ezio Tarantelli** propagującego wstrzymanie galopującej inflacji we Włoszech przez zerwanie z systemem równoległych bądź wyprzedzających inflację podwyżek płac. Tarantelli zmarł w szpitalu po otrzymaniu około 20-pociskowej serii z pistoletu maszynowego po tym jak po skończeniu wykładu na Uniwersytecie Rzymskim podszedł do swego samochodu.

● **Zabicie majora Nicholsona "rozmyslną prowokacją"** Czołowy magazyn zachodniemiecki "Der Spiegel" podał, że wywiad zachodniemiecki uważa, że zabicie majora Nicholsona z Amerykańskiej Misji Łącznikowej w Niemczech Wschodnich przez żołnierza sowieckiego mogło być "rozmyslną prowokacją". Zdaniem wywiadu Moskwa zasygnalizowała incydentem, że system misji łącznikowych zorganizowany w roku 1947 się zdezaktualizował i należy go zaniechać. "Der Spiegel" pisze również, że wywiad zachodniemiecki uważa, że zachodnie misje łącznikowe w Niemczech Wschodnich zdobywają bardziej wartościowe informacje militarne niż sowieckie misje łącznikowe w Niemczech Zachodnich i Moskwa jest zainteresowana w zlikwidowaniu systemu misji.

Po Zjeździe na Węgrzech: odwrót od reformy?

Grigory Romanow

Janos Kadar

Na Węgrzech odbył się w ubiegłym tygodniu XIII Zjazd Węgierskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej. W pierwszym dniu przemówienie programowe wygłosił 73-letni sekretarz partii Janos Kadar, który wyraził się dobrze o wprowadzanych od lat elementach gospodarki wolnorynkowej i zapowiedział kontynuowanie węgierskiego eksperymentu gospodarczego. "Drobne przedsiębiorstwa prywatne i inne formy prywatnej inicjatywy - powiedział Kadar - stopniowo wpasowują się w system socjalistycznej ekonomii". Kadar jednak pomny obecności na zjeździe kremlowskiego twarogłowca G Romanowa zaatakował ostro opozycję i tym podobnych malkontentów oraz so-

lennie zapewniał, że Węgrzy są połączone nierozdzielnie z blokiem sowieckim i przywódcą bloku ZSRR.

Ze swej strony Romanow (co rzucił też jednoznaczne światło na Gorbaczowa) nie omieszkał jednak ostrzec przeciwko takiemu rozwijaniu stosunków z krajami kapitalistycznymi, które umożliwiłyby "imperialistycznym siłom mieszanie się w sprawy socjalistycznego państwa".

Reformatorzy w łonie władz węgierskich odczytali wystąpienie Romanowa jako nałożenie limitu na "węgierską reformę", która według nich znalazła się w fazie wymagającej kontynuowania prywatyzacji życia gospodarczego i pogłębiania współpracy z Zachodem.

Partijni dogmatycy na czele z Karoly Groszem wystąpienie Romanowa odczytali jako zapowiedź sowieckiej polityki zatrzymania reformy bądź nawet jej cofnięcia.

Tak więc oczekiwania reformatorów, że XIII zjazd przyniesie jednoznacznie aprobatę węgierskiego flirtu z kapitalizmem nie spełniły się.

Postawa Kremla została odczytana jako nieprzychylna wobec flirtu a Gorbaczow ponownie pokazał, że za miłym usmiechem kryją się zelazne zęby. Żeby nikt nie miał wątpliwości do biura politycznego został wybrany zaufany twarogłowy Moskwy, prawdopodobny następca Kadara Karoly Grosz.

SWIATOWIT

BEZ DYSKUSJI

Frank Miller odmówił wzięcia udziału w przedwyborczej debacie telewizyjnej ze swymi konkurentami Davidem Petersonem i Bobem Rae. Są oni teraz wyraźnie zawiedzeni, gdyż publiczna debata stwarzała im szansę poprawienia pozycji w prowadzonym przez konserwatystów wysyciu. Miller odmówił tłumacząc, że ma zbyt mało czasu by się do niej przygotować. Faktem jest, że dyskutując z ofensywnymi rywalami mógł osłabić nieco swą obecną popularność.

PRIMA APRILIS
POD STRACHEM

Niewesoły prima aprilis nastąpił dla mieszkańców wielomilionowej torontonskiej metropolii. We wtorek ub tygodnia RCMP otrzymała informacje, że "Armenska Armia Wyzwolencza" domaga się uwolnienia 3 mężczyzn aresztowanych w związku z napadem na turecką ambasadę w Ottawie, 12 marca. Jeżeli nie nastąpi to do piątku w poniedziałek 1 kwietnia w trzech miejscach obsługiwanych przez TTC wybuchnie bomba.

Od piątku wieczorem na wszystkich stacjach metra trwał stan pogotowia. Policja z psami, oddziały RCMP na komiach przeszukiwały najbardziej zagrożone odcinki. W sobotę wzmocnione przez ottawskich i montrealskich policjantów grupy przeszukiwały wagony pociągów.

Zamknięto skrytki bagazowe i zabezpieczono kubły na świecie, budki telefoniczne szatnie i ubikacje na stacjach kolejki. Specjalista wyszkolenia antyterrorystycznego sprowadzony z Ottawy stwierdził w wywiadzie dla CBC, że policja zmuszona jest do bardzo poważnego potraktowania terrorystycznej groźby. Armenska Armia Wyzwolencza jest międzynarodową organizacją terrorystyczną o najwyższej skuteczności swych akcji i ma na swym sumieniu wysoką liczbę ofiar.

Po raz pierwszy jednak, dając dowód swej siły, powiadomiła o planowanym ataku opinię publiczną.

System komunikacyjny Toronto liczy 1300 km. Korzysta z niego codziennie 15 miliona pasażerów. Przewodniczący związku zawodowych kierowców TTC zaapelował do nich by 1 kwietnia był dla nich normalnym dniem roboczym. Wezwał również płatnych pracowników związku, by demonstracyjnie korzystali z usług TTC by okazać pogardę i potępienie wobec terrorystycznych metod.

Bomba w poniedziałek nie wybuchła. TTC apeluje jednak nadal do pasażerów o zachowanie ostrożności. Informowanie policji o porzuconych paczkach czy podejrzanym zachowaniu osób na stacjach kolejki i w wagonach.

NIEZORIENTOWANY
MINISTER

W ubiegły wtorek w Luksemburgu podczas spotkania ministrów obrony narodowej krajów NATO, sekretarz obrony wręczył uczestnikom spotkania list. Zawierał on zaproszenie do udziału w badaniach nad systemem kosmicznej obrony znanym pod nazwą STAR WARS. Zaproszenie otrzymał też obecny na spotkaniu minister obrony naro-

dowej Kanady Erik Nielsen.

Pozycja ministra spraw zagranicznych Clarka nie jest chyba najmocniejsza skoro w dniu, w którym to miało miejsce nie był o tym poinformowany. Wiedziała już jednak o tym opozycja zadając podchwytliwe pytania w parlamencie. Clark zaprzeczał wówczas, jakoby zaproszenie Amerykanów miało miejsce. Nielsen tłumaczył, że spóźnienie spowodowała różnica czasu. Sądził, że list jest tajemnicą wojskową i usiłował poinformować o nim Clarka dopiero następnego dnia - był on już jednak przez parę godzin nieuchwytnym.

Dziwne jednak, że raport o przebiegu spotkania w Luksemburgu nie wylądował na biurku Clarka przed obradami parlamentu. Raport z wydarzeń swiatowych powinien być przez ministra studiowany przynajmniej raz dziennie.

Kanada wbrew opozycji przyjmie pewnie zaproszenie do udziału w programie Moze on oznaczać nowe miejsca pracy dla Kanadyjczyków. Dla Clarka niemiłe wspomnienie kolejnego dyplomatycznego potknięcia.

AWANS W DOŁ

W Ottawie odbywa się konferencja poświęcona prawom rdzennych mieszkańców kraju. Minister do spraw Indian David Crombie i minister sprawiedliwości John Crosbie spotykają się z przywódcami indyjskiej i eskimoskiej społeczności by przedyskutować propozycję włączenia ich praw do konstytucji kraju. Sprawa wydaje się jednak skomplikowana. Tworząc specjalne przywileje dla Indian i Eskimosów dla ulżenia ich losowi rząd zmuszony będzie do stosowania wobec nich rasistowskich kryteriów pochodzenia. To co w swym zamierzeniu ma zrównać pradawnych dziedziców Kanady z jej osadnikami może stać się ich negatywnym wyróżnieniem.

Problem dotyczy zdecydowanej mniejszości kraju. W Kanadzie żyje pół miliona Indian i Eskimosów. Większość z nich żyje w rezerwach, w społecznościach szczepowych obliczanych na 550 grup. Większość Indian zamieszkuje prowincje preriowe i wyspy Kolumbii Brytyjskiej.

I na 50 mieszkańców Kanady jest jej mieszkańcem rdzennym. Prawo nadania statusu indyjskiego Indianom, które posłużyły nie-Indianom oraz ich dzieciom zwiększy znacznie liczbę tych osób.

Podczas konferencji rozważane są dwie możliwości:

- Przyznanie praw ludności rdzennej w tym praw terytorialnych (dotychczas regulowanych na poziomie prowincji czy regionu poprzez drogę sądową czy darowiznę)

- Prawo "pierwszego narodu" gwarantujące szczerpom stworzenie samorządów do władania rezerwatami i wyłonienia politycznej reprezentacji Indian i Eskimosów do władz wyższych

SZYKUJĄ SIĘ ZMIANY
W LOTNICTWIE CYWILNYM

Minister transportu Don Mazankowski wniósł pod dyskusję parlamentu przepis pozwalający na egzekwowanie przez władze zarządzeń ministerstwa dotyczących bezpieczeństwa lotów. Pilotów i inni pracownicy lot-

nisk w myśl proponowanej ustawy mają być poddawani regularnym badaniom okulistycznym i lekarskim.

Inspektorzy rządowi mają mieć dostęp do urządzeń samolotów i lotnisk z prawem wstrzymania lotów nie gwarantujących bezpieczeństwa pasażerom.

Ustawa ma wprowadzić również nowe normy i środki bezpieczeństwa (np. inne rozmieszczenie świateł we wnętrzu samolotów). Jeżeli zostanie przyjęta, będzie pierwszą zasadniczą zmianą prawną w lotnictwie cywilnym od 60 lat.

Z ODWROTNYM
SKUTKIEM

Edward Greenspan prawnik i rzecznik walki o wolność słowa, mimo iż jest z pochodzenia Żydem nie podziela satysfakcji swych współbraci z tytułu osądzenia i skazania Ernsta Zundla Greenspan na spotkaniu w jednej z torontonskich synagog stwierdził, że prawo użyte w sprawie Zundla może obrócić się przeciw tym, których skrzywdził. Przypomniał, że w okresie depresji w 1873 roku Francję ogarnęła fala antysemityzmu. Wobec wydawcy i pisarza Emila Zoli wysunięto zarzuty oparte o prawo zbliżone do kanadyjskiego. Zola wystąpił wówczas z otwartą obroną żydowskiego oficera Dreyfusa oskarżonego o zdradę.

Greenspan uważa, że wobec ziewców kłamstwa i nienawisci rasowej należy stosować inne metody niż sprawy sądowe. Przysparzają one bowiem oskarżonemu zainteresowania prasy mobilizują opinię publiczną także po jego stronie.

W takiej sytuacji przywódcy pokrzywdzonych grup powinni wykorzystywać wolność słowa i zaprzeczyć oskarżeniom i kłamstwom.

TRUDNOCI
Z ROWNOSCIA

Komisja Praw Człowieka w Kanadzie przygotowała materiały do dyskusji nad szczegółowymi przepisami regulującymi równość szans zatrudnienia i płac dla kobiet i mężczyzn. W ub miesiacu Flora MacDonald, minister imigracji i zatrudnienia, ogłosiła nowy przepis gwarantujący równość w tej dziedzinie w firmach, które pracują na zamówienie rządu lub są przez rząd kontrolowane. Szczegółowe przepisy i informacje rozesłane będą do pracodawców. Ich reprezentacja wyraziła obawy co do możliwości zrozumienia ich zastosowania i realizacji.

Trudność leży w porównaniu wartości różnych prac, zwyczajowo dzielonych na "męskie" i "damskie zajęcia".

W klasyfikacji proponowanej przez Komisję Praw Człowieka w ocenie wartości pracy musi być uwzględniona trudność zdobycia kwalifikacji, efekty pracy, zaangażowanie pracownika, stopień odpowiedzialności i warunki pracy.

NĘDZNE STAWKI

Rada Zasiłków i Opieki Społecznej w Ottawie orzekła po przeprowadzeniu badań, że minimalna stawka pracownika pełnoetatowego nie chroni go przed nędzą. Znacznie poniżej granicy nędzy żyją osoby utrzymujące się z welfare i zasiłków. Oficjalna najniższa stawka obowiązująca

w całej Kanadzie wynosi 3 50 na godzinę. W Ontario wynosi ona 4 00 na godzinę. W Brytyjskiej Kolumbii jest najniższa i najniższej płatny pracownik otrzymuje tam 3 65. Granica nędzy na rok 1985 przesunęła się do rocznych zarobków \$ 7 571 dla osoby samotnej w środowisku wiejskim.

Duża rodzina miejska złożona z 7 osób musi zarabiać 29167 rocznie by uniknąć nędzy. Najbardziej typowa rodzina czteroosobowa musi w zależności od lokalizacji zdobyć rocznie od 15316 do 18998 by nie znaleźć się w sytuacji biedy.

W Kanadzie wg danych z 1983 ponad 4 miliony ludzi żyje w nędzy. Wzrosła znacznie liczba niezamoznych młodych małżeństw.

KRADŁ JAK
W DEMOLUDACH

Burmistrz nowofundlandzkiego miasta St Anthony Boyd Noel skazany został za kradzież miejskich materiałów budowlanych na dwa tygodnie więzienia i 1000 dolarów grzywny.

AKCJA
"MAGDALENA"

Radny miejski Toronto polskiego pochodzenia Chris Korwin-Kuczynski, znany z przepędzania prostytutek ze swej dzielnicy, przyjął z zadowoleniem prowincjonalny program, który ma pomóc nieletnim dziewczynom w powrocie do normalnego życia. Rząd prowincjonalny wyasygnował ponad 13 miliona dolarów na stworzenie punktów opieki nad nieletnimi ulicznymi, które będą mogły tam otrzymać posiłki i nocleg oraz informacje o możliwości otrzymania pomocy społecznej dla samotnych kobiet i matek oraz zdobycia dobrego zawodu. Akcja ta z dniem rządu prowincjonalnego powinna skutecznie pomóc dziewczynom w zerwaniu z precederem. Na ulicach Toronto działa, jak oblicza policja około 200 prostytutek mających poniżej 16 lat i do 900 dziewcząt w wieku od 16 do 19 lat.

Rząd zatrudni pracownice opieki społecznej, którzy będą nawiązywać z nimi kontakt, kierować do punktów opieki. Nie wiadomo z jakim skutkiem.

Większość młodocianych prostytutek rekrutuje się z uliczków z domu i z domów opieki społecznej.

PREZENT

Samotni turyści kanadyjscy wybierający się na wielkanocną

wycieczkę na Florydę powinni wystrzegać się czekających tam nocnych uciech. Jak donosi z Miami w południowej części półwyspu panuje epidemia rzęączki. Jej wirus przywieziony w 76 roku z Filipin zaktywizował się ostatnio wykazując odporność na dotychczas stosowane skutecznie antybiotyki.

Zarazenie grozi bezpłodnością zarówno kobiet jak i mężczyzn i towarzyszy mu silny ból i wysoka temperatura.

SŁON A SPRAWA
KANADYJSKA

Przywieziony do Afrykańskiego Safari w Rockton słon przeszedł na własność rządu, bowiem jak się okazało znalazł się w kraju nielegalnie. Jest to jednak zdobycz kłopotliwa. Trudno sobie wyobrazić szacowne parlamentarne grono pielęgnujące na wzgórzu w Ottawie to sympatyczne zwierzę. Nielegalny słon pozostał więc ze swym trenerem i opiekunem.

Cała afera wynika z pośpiechu. Słon miał być uspijony przez jego dotychczasowych właścicieli w związku z oskarżeniem, że kilkakrotnie zranił ludzi. Trener miał 48 godzin czasu by przezwiezwierzę do Kanady. Papiery legalizujące pobyt słonia złożył już po umieszczeniu go w nowym schronieniu. Nielegalny słon może być decyzją rządu deportowany do USA.

KARALUCHY MROWKI
CO ROBIĆ?

Narzekacie na karaluchy w budynkach - największą plagę amerykańskich miast?

Wiele w tej sprawie zależy od właścicieli budynków i od zawziętości ich mieszkańców.

Grupa nawiedzzonego przez insekty budynku postanowiła wystąpić do sądu z prywatnym oskarżeniem jego właściciela - Ontario Housing Corporation. Mieszkańcy zorganizowali związek, który wystąpił z petycją o oczyszczenie budynku. Doroczne pobieżne dezynfekcje nie przynosiły skutków. Mieszkańcy wybrali adwokata i zwrócili się do "legal aid" by otrzymać darmową pomoc prawną. Jeśli wygrają odszkodowania, inne sprawy posypią się z pewnością.

Inną plagą miast w Ontario stają się mrowki. Według ostatnich raportów niepożądanymi lokatorzy wprowadzają się do 500 nowych domów rocznie. Ponad 4 procent budynków w Toronto walczy z mrowkami. Są to przeważnie termity. Jedyna porażka, że tam gdzie pojawiają się mrowki giną karaluchy.

MSZA ŚW. ZA OJCZYZNĘ
odprawiona zostanie 14 KWIEŃNIA
o godz. 12:00, w kościele św. Teresy,
Lakeshore Blvd. West rog Tenth Street
Parking u zbiegu ulic Lakeshore i 14th Street
SERDECZNIE ZAPRASZAMY

KOMUNIKAT

Z przeprowadzonej zbiórki na Solidarność podziemną przed Mszą Św. za Ojczyznę 10 marca zebrano

\$ 490 39 z puszek

\$ 233 74 ze sprzedaży kanapek, paczek

Serdecznie dziękujemy ofiarodawcom produktów żywnościowych ANNA'S BAKERY, p. Michałowi Gałuszy i p. Joe Mrozowi

Komitet Organizacyjny
PCAG

KONGRES POLONII AMERYKAŃSKIEJ POTĘPIA REPRESJE W POLSCE

29 marca, piątek Kongres Polonii Amerykańskiej wydał specjalne oświadczenie, potępiające wzmożoną falę represji w Polsce

Kongres Polonii Amerykańskiej stwierdza między innymi w tym oświadczeniu, że **zeszłoroczna amnestia była oszukanczą grą reżimu**. Oto tekst oświadczenia

Polonia amerykańska z oburzeniem sledzi wzmagającą się represję, stosowaną wobec przywódców Solidarności i innych niezależnych ugrupowań społecznych, oraz oskarżenie osadzonych w więzieniu Władysława Frasyniuka, Bogdana Lisa i Adama Michnika o przygotowywanie strajku protestacyjnego, wobec zapowiedzianej drastycznej podwyżki cen żywności

Stanowi to oczywiście próbę zastraszenia i zmuszenia społeczeństwa do uległości. Tak samo należy określić aresztowanie Leszka Moczulskiego, przywódcy KPN

Alarmujące są także, pochodzące z koł kościelnych, bieżące oceny twierdzące, że ponad stu więźniów politycznych zostało aresztowanych w ciągu ostatnich trzech miesięcy. Wszystko wskazuje na to, że **zeszłoroczna amnestia i zwolnienie z więzienia 652 więźniów politycznych, było grą obliczoną na oszukanie społeczeństwa oraz na przełamanie i-**

Z OSTATNIEJ CHWILI

Dokonczenie ze str. 1

rzucanych na Kościół w Polsce, szczególnie zaś na biskupów umiłowanych przez wiernych. Zwraca uwagę na odsłonięte w czasie procesu mordców ks. Popieluszki niemoralne i bezprawne działanie tak zwanych służb bezpieczeństwa - a także sądów polskich i prokuratury. Protestuje przeciw podwyżkom cen żywności i przeciw dotychczasowej nieefektywnej polityce gospodarczej. Wyraża oburzenie z powodu aresztowania naszych braci za ich odmienne przekonania społeczne i polityczne.

Autorzy chcą też okazać poważne zaniepokojenie problemami ograniczania samorządności uczelni wyższych, wyrażonymi w rządowych projektach zmian ustawy o szkolnictwie wyższym

List domaga się przywrócenia legalnego działania związkom zawodowym, stowarzyszeniom twórczym oraz opozycyjnym grupom politycznym

W związku z następującymi aresztowaniami proboszczowie, wikariusze i duszpasterze również z Gorzowa Wielkopolskiego wydali komunikat

W dniach od 22 do 27 lutego 1985 roku zostało aresztowanych przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa kilkanaście osób młodego pokolenia, z nich została już zwolniona jedna. Znane są przypadki własnego ludzkiego postępowania w stosunku do zatrzymanych szczególnie ze strony funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej

Jednak w większości przypadków poszczególnych osób sposób przesłuchiwania przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa był daleki od kulturalnego - często wręcz nieludzki. W czasie przesłuchiwania używano metod zastraszania, przymusu psychicznego, anikiedy fizycznej, włącznie z biciem, posługując się często przekleństwami

Wobec takich faktów duszpasterze miasta Gorzowa wyrażają zdecydowany protest, domagając się od funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa z Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych humanitarnego postępowania względem zatrzymanych osób, poszanowania ich godności i praw do sprawiedliwości, obrony i wolności

Proboszczowie, wikariusze, duszpasterze
miasta Gorzowa Wielkopolskiego
10 marca 1985 roku

zolaacji PRL w stosunkach z krajami zachodnich demokracji i spowodowanie zniesienia sankcji ekonomicznych, nałożonych przez Stany Zjednoczone

Falsz ma krótkie nogi

Kongres Polonii Amerykańskiej domaga się bezwzględnego uwolnienia i wycofania bezpodstawnych oskarżeń Władysława Frasyniuka, Bogdana Lisa, Adama Michnika, Leszka Moczulskiego oraz pozostałych więźniów politycznych

Narod polski domaga się praworządności, prawdy i jawności w postępowaniu władz. Nie stanowi to żadnego zagrożenia dla władz, jeżeli potrafią odpowiedzieć na te słuszne żądania społeczeństwa polityką rozsądku i umiaru, a nie wzmożeniem policyjnego terroru

WIĘŹNIOWIE POLITYCZNI

29 marca, piątek Liczba więźniów politycznych w Polsce stale wzrasta

Władze PRL nie ogłaszają jednak żadnych oficjalnych danych na ten temat. Ale powstała w kraju Rada Byłych Internowanych i Byłych Więźniów Solidarności stwierdziła, iż w zakładach karnych PRL przebywa ponad stu więźniów

W czasie nabożeństwa w kościele seminaryjnym w Warszawie, odprawionym 17 marca w intencji uwięzionych, na drzwiach kościelnych wywieszono listę ze 107 nazwiskami

W środę, 27 marca Solidarność ujawniła, że w Gorzowie Wielkopolskim aresztowano dalszych dziewięć osób, jednego studenta i ośmiu uczniów szkół średnich. Przebywają oni w areszcie od końca lutego lub od początku marca. Zarzuca się im nielegalne wydawanie i kolportaż szkolnego czasopisma dla młodzieży

URBAN ATAKUJE KSIĘŻY

We wtorek 26 marca, na konferencji prasowej, rzecznik rządu PRL Jerzy Urban przyznał, iż aresztowano także trzech pracowników pisma Kurii Warmińskiej. Są nimi Józef Lubieniecki - radca prawny kurii biskupiej w Olsztynie, Bogdan Kurowski, redaktor pisma Kurii Biskupiej *Posłanec Warmiński*, oraz Ryszard Kułakowski, sekretarz redakcji *Posłanca Warmińskiego*

Urban dodał także, iż prowadzone w sprawie **Władysława Frasyniuka, Bogdana Lisa i Adama Michnika** śledztwo dobiega końca

Przy tej okazji, rzecznik rządu zaatakował niektórych księży za ich wystąpienia w czasie nabożeństw. Nazwał je wystąpieniami politycznymi, a władzom kościelnym postawił zarzut, że w sposób mało zdecydowany dystansują się od tych wypowiedzi

Urban zaatakował szczególnie ostro księdza Małkowskiego, stwierdzając, że władze państwowe zareagować mogą na sprzeczne z prawem elementy przemówień tego księdza, ponieważ w końcu cierpliwość będzie musiała się wyčerpać

Nie pierwszy to raz Jerzy Urban atakuje księży. W czasie konferencji prasowej w dniu 4 września 1984 roku, rzecznik rządu powiedział: „Niektórzy księża, w tym ksiądz Popieluszko z Warszawy, ksiądz Jankowski z Gdanska, ksiądz Jancarz z Nowej Huty, nadal przemocą nabożeństwa religijne w wiece polityczne, starając się podgrzać emocje. Czynną to wbrew zaleceniom Episkopatu i wbrew naszym cierpliwym uprzedzeniom. Ze działalność taka tolerowana być nie może. A chyba już każdy w Polsce przekonał się, że słowa na wiatr nie rzucamy”

W kilka tygodni po tym oświadczeniu Urbana, ksiądz Jerzy Popieluszko nie żył

Rzecznik rządu PRL Urban, znalazł w języku polskim dla tych osób nowe określenie. Brzmie ono **więźniowie niekryminalni**

A oto komentarz z kłopotliwym z Wolnej Europy

Amnestie były

oni siedzą

Niemal codziennie zamykani

I zwykli ludzie o tym wiedzą

ze ciągle są oszukiwani

Nie zgubimy treści słów normalnych

w spisie Urbana oszustw licznych -

więźni co jest niekryminalnym

jest dalej więźniem politycznym

BP. ABLEWICZ W RZYMIE

29 marca, piątek Ojciec Święty przyjął biskupa Ablewicza z Tarnowa. Opublikowany w Watykanie komunikat na temat tego spotkania nie podaje jego szczegółów

STRAJK

We wtorek 26 marca doszło do strajku w Zakładach Wytworczych Lamp Elektrycznych im. Rozy Luksemburg w Warszawie

Rzecznik rządu Jerzy Urban zaprzecza, jakoby w tych zakładach odbył się strajk

Oto szczegóły o trzech poprzednich strajkach, które przeprowadzono w zakładach Rozy Luksemburg

Podajemy je w oparciu o 121 numer *Tygodnika Mazowsze*, z dnia 22 marca

Strajk w zakładach zaczął się w czwartek 28 lutego. Pracownicy wydziału W-1 zatrzymały w południe maszyny i podniosły ręce w gestie V

Dyrekcja zignorowała to wystąpienie

W poniedziałek 4 marca, załoga wydziału P-1, około stu osób, przerwała pracę na pół godziny, żądając wyrównania płac do średniej krajowej, czyli podwyżki o trzy tysiące złotych. Dyrekcja nie dała żadnej konkretnej odpowiedzi, obiecała tylko, że „się rozjeży”

W Dzień Kobiet stanął cały wydział

8 marca, w Dzień Kobiet, stanął na dwie godziny cały dwuosobowy wydział W-4. Pracownicy obawiały się wyłącznie przedstawicielstwo. Żądały podwyżki dla całej załogi zakładu

Rozmawiał z nimi pierwszy sekretarz POP partii i dyrektor, który zobowiązał się udzielić strajkującym odpowiedzi 14 marca, do godziny 9. Dopiero po tym zapewnieniu kobiety wróciły do pracy

Jeśli ich sprawa nie zostanie załatwiona, robotnice będą kontynuować strajk w czwartek 14 marca, pisze Robotniczy Komitet Solidarności ZWLS im. Rozy Luksemburg

W ulocie z 9 marca *Wracamy się do wszystkich a zwłaszcza kobiet pracowników - o poparcie naszych postulatów. Powinnyśmy wszyscy wziąć w swoje ręce obronę naszych dzieci przed skutkami podwyżek cen, przed biedą i nędzą*

11 marca zastrajkował kolejny wydział F-5. Osiemdziesięcioosobowa załoga przerwała na pół godziny pracę, pod hasłem podwyżki płac

W zakładzie 11 i 12 marca przebywał sekretarz Komitetu Warszawskiego PZPR Marian Wozniak

Partyjni mówią, że w KW panuje wielkie poruszenie. Na plenum rozważano przede wszystkim sytuację w Rozy. Wśród załogi krąży informacja, że szanse na podwyżkę mają tylko wydziały, które strajkowały. Mówi się o tysiącach złotych, ale kobiety twierdzą, że nie zgodzą się na mniej niż trzy tysiące

Na razie kierownictwo zapowiedziało, że „czternastkę” która miała być po Wielkanocy, wypłaci przed świętami, skoro pracownicy skarżyły się, że nie mają za co zrobić świątecznych zakupów

DOLAROWE KOLEJKI

Przed Pekao, przed biurami filii bankowych, przyjmujących wpłaty na konta dewizowe, formują się w tych dniach długie kolejki

Ludzie czekają niecierpliwie na wpuszczenie ich do środka Według nowych przepisów, mają jeszcze czas tylko do końca miesiąca, aby bez potrzeby wyjaśniania, skąd mają dewizy, wpłacić swoje dolary czy też zachodniemieckie marki na nieoprocentowane konto dewizowe Po roku będą mogli używać tych pieniędzy na przykład do opłacania zagranicznych wyjazdów

W związku z tym, prywatne krajowe konta dewizowe zwiększają się, rosną teraz dosłownie z dnia na dzień Wartość zdeponowanych na nich dewiz przekroczyła już miliard dolarów, a wciąż wpłacane są dalsze kwoty (Przypomnijmy, że całe zadłużenie PRL na Zachodzie wynosi około 24 miliardy dolarów)

1 DOLAR ZA 700 ZŁ

Na czarnym rynku wartość dolara podskoczyła prawie do 700 złotych Klientów jest tylu, że jak to ogłosiła agencja PAP, banki otwarte są teraz do 9 wieczorem Otwarte będą też w soboty

Jeden z urzędników bankowych powiedział *Jestesmy zupełnie wyczerpani codziennie wyrabiamy podwójne normy Wychodzę z banku po połnocy, a już po ciemku ustawiają się nowe kolejki klientów*

Stojący w kolejce młody dziennikarz, wyjaśnił zagranicznemu koledze *Wolałbym trzymać moje dolary w domu, ale chcę wyjechać za granicę, i to zmusza mnie do oddania tych pieniędzy na konto*

Inny czekający dodaje *To jeszcze jeden brudny trick tak jak ten z zablokowaniem kont dewizowych podczas stanu wojennego*

DŁUG

Zadłużenie PRL na Zachodzie spadło do 24 miliardów i 900 milionów dolarów, czyli o ponad 1 procent Zadłużenie dewizowe Węgier spadło o ponad 13 procent

Nie oznacza to jednak, iż bilans płatniczy PRL poprawił się dzięki gospodarce wewnętrznej Jest to tylko efektem przeliczeniowych wartości dolara na rynku światowym Jak wiadomo bowiem, większość zadłużenia PRL opiewa na zachodnioeuropejskie środki płatnicze, w których kredyty zostały udzielone W tych warunkach, zwykła dolara amerykańskiego przeliczeniowo obniża stopę zadłużenia

TYGODNIK POWSZECHNY W RZYMIE

W Rzymie, z okazji jubileuszu czterdziestolecia *Tygodnika Powszechnego* bawili przedstawiciele tej krakowskiej redakcji

Na spotkaniu byli włoscy politycy, przewodniczący Partii Demokratycznej Chrześcijańskiej, a z redakcji - Jacek Susuł, Roman Mamon i ks Adam Boniecki

Jerzy Turowicz, redaktor naczelny *Tygodnika Powszechnego*, mówił po włosku, gdyż jak powiedział, wydaje mu się, że jest to język najpopularniejszy, jak dotąd, w Rzymie Przypomniał, że pielgrzymka wiąże się z jubileuszem pisma, którym od czterdziestu lat kieruje

On sam, jak dodał ktos z sali, jest już żywym pomnikiem, symbolem tego, czym dla wszystkich jest *Tygodnik Powszechny* Turowicz przypomniał pokrocie dzieje pisma *Nigdy nie uważaliśmy naszej pracy za działalność polityczną, nie było zresztą na to szans Trudno jednak coś się przed obowiązkami obywatelskimi*

Wszystkie pytania charakteryzował podziw dla dokonano przez *Tygodnik* w ciągu tych lat dzieła

Minister Colombo chciał wiedzieć, gdzie leży granica tego *Tygodnikowi* wolno, a czego mu nie wolno Redakcja krakowskiego pisma wyjaśniła, że cenzura ma swoje nory, jest zmienna i sterowana odgórnie

Pytano też o stan wiedzy na temat teologii wyzwolenia Odpowiedzią była informacja, że miesięcznik *Znak*, przed paroma laty, przyniósł zestaw najważniejszych tekstów nauki społecznej Kościoła, zaś kazania księdza Jerzego Popiełuszki są dla całego narodu podręcznikiem teologii wolności

PRACA PRZYMUSOWA

Kierownictwo PRL, rozczarowane postawą inteligencji, poświęca jej teraz szczególną uwagę Zapowiedziano nawet specjalne posiedzenie KC partii w tej sprawie

Jakie są rezultaty partyjnego zainteresowania inteligencją, świadczy kompromitujący władze PRL projekt **wprowadzenia przymusu pracy dla absolwentów szkół wyższych** Ujawniła ten projekt redakcja podziemnego biuletynu *Wola*, w numerze 10 z 11 marca

W ministerstwie Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, zespół pod kierownictwem dyrektora departamentu zatrudnienia Zbigniewa Borawskiego, dostrzegł lukę w socjalistycznej praworządności i zaproponował w sformułowanym już projekcie, by dla zapewnienia równości sytuacji, oraz realizacji zasady wychowania przez pracę, wprowadzić obowiązkowość podejmowania pracy przez absolwentów szkół wyższych, którzy nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej lub zostali z tego obowiązku zwolnieni

Dotyczyłoby to około 16 tysięcy absolwentów i 22 tys absolwentek Obowiązek pracy fizycznej, za uposażeniem w wysokości przewidzianej dla szeregowego zasadniczej służby wojskowej, objąłby także studentów ostatniego roku, którzy bez usprawiedliwionej przyczyny nie obroniliby pracy dyplomowej w terminie

Dotyczyłoby to około 16 tysięcy absolwentów i 22 tys absolwentek Obowiązek pracy fizycznej, za uposażeniem w wysokości przewidzianej dla szeregowego zasadniczej służby wojskowej, objąłby także studentów ostatniego roku, którzy bez usprawiedliwionej przyczyny nie obroniliby pracy dyplomowej w terminie

Jożef Bury, podsekretarz stanu w tym ministerstwie, aprobował projekt, który przewiduje iż „Absolwenci odmawiający podjęcia wskazanej pracy, są traktowani jak osoby, uporczywie uchylające się od pracy i w odniesieniu do nich mają zastosowanie przepisy ustawy o postępowaniu wobec osób uchylających się od pracy”

Projekt zakłada, że niewolnicy z wyższym wykształceniem mogą być zbiorowo zakwaterowani Można też wobec nich zastosować wariant pracy w grupach zorganizowanych lub indywidualnie z zastosowaniem form obowiązujących przy zastępczej służbie poborowej

Skierowanie w trybie administracyjnym do pracy w zakładach użyteczności publicznej - służba zdrowia, pomoc społeczna, łączność, ochrona środowiska naturalnego, gruntów rolnych i leśnych, przyniesie jak cynicznie twierdzą projektodawcy, korzyść - ponieważ w części byłoby zaspokojone bardzo duże zapotrzebowanie na robotników zgłaszane przez zakłady pracy Projekt nie przewiduje wyjątków dla osób chorych, czy niepełnosprawnych, a przecież tacy przede wszystkim są zwalniani ze służby w SPRach Można wprawdzie zostac zatrudnionym zgodnie z uzyskanym wykształceniem, ale tylko w zakładzie pracy wskazanym przez powołane do tego władze Przy tym projekt nie mówi jasno, czy praca taka będzie normalnie opłacana, ani nie określa czasu przymusowego zatrudnienia w tak wybranym zakładzie

Komentator RWE stwierdził „Projekt jest wyrazem pogardy dla człowieka i jego wysiłku Przez przymus, nadaje pracy fizycznej charakter kary, zamienia poszczególne zakłady pracy w „miniobozy pracy, degraduje ludzi, posiadających wyuczony zawód, traktując ich jako niewykwalifikowaną siłę roboczą, podległą dowolnym decyzjom administracyjnym”

„Daje znakomitą okazję do szykanowania poszczególnych osób, na przykład przez dobor „odpowiedniej” pracy czy zsyłania do oddalonych od miejsca zamieszkania zakładów Pozbawia możliwości obrony swych praw, gdyż planuje opracowanie restrykcji w przypadku niewykonywania lub nagannego wykonywania pracy Nazywa wychowywaniem przymusową, nędznie opłacaną pracę, której forma musi prowadzić do deprawacji Nie chodzi jednak o to, że praca fizyczna jest gorsza, że w jakikolwiek sposób ubliża człowiekowi wykształconemu Chodzi o to, że haniebnym jest wszelki przymus pracy Zatrudnianie niewolników, opłacanych zakwaterowaniem, zarciem i kilkoma groszami, obrażałoby tak samo ich godność, jak i godność normalnych pracowników”

„Sugerowane przez projektodawców ekonomiczne korzyści z zatrudnienia kilkudziesięciu tysięcy przywiązanych do miejsca pracy robotników panszczyznianych, okazują się minimalne, w porównaniu z jakże korzystnym dla władzy podporządkowaniem administracyjno-prawnym młodych, wykształconych ludzi, którym rok takiej pracy z pewnością odbierze dużo inicjatywy, zniechęci, kaze trzeźwiej spojrzeć na życie, pozbawi woli oporu i sił do walki z systemem realnego socjalizmu A o to przecież chodzi Podporządkowani, sterowani, wyzyskiwani, niech myślą tylko o sobie, niech będą zmuszeni dorabiac, aby jako tako żyć Niech będzie wreszcie cacy-cacy, jeden wielki oboz pracy” Tyle podziemny biuletyn *Wola*

pomoc PACZKI DO POLSKI

UWAGA! Jeżeli po zamówieniu u nas paczki stwierdzisz, że inna amerykańska lub kanadyjska firma ma niższe ceny niż nasza

WYPŁACAMY RÓŻNICĘ!

Zapraszamy wszystkich Rodaków do wysyłki za naszym pośrednictwem paczek rodzinne i znajomym w Polsce Nadal gwarantujemy WYSOKĄ JAKOŚĆ WYSYLANYCH PRODUKTÓW oraz NAJNIŻSZE W AMERYCE PÓLNOOCNEJ CENY

ZESTAWY OWOCOWE

# 5000	Pomarańcze	5 kg	\$ 10 00 + \$ 3 50
# 0500	Cytryny	5 kg	\$ 10 00 + \$ 3 50
# 0050	Grejpfruty	5 kg	\$ 10 00 + \$ 3 50
# 3200	Pomarańcze Cytryny	3 kg 2 kg	\$ 10 00 + \$ 3 50
# 2300	Pomarańcze Cytryny	2 kg 3 kg	\$ 10 00 + \$ 3 50
# 2030	Pomarańcze Grejpfruty	2 kg 3 kg	\$ 10 00 + \$ 3 50
# 3201	Pomarańcze Cytryny Ananas	3 kg 2 kg 1 szt	\$ 12 80 + \$ 3 50
# 4200	Pomarańcze Cytryny	4 kg 2 kg	\$ 12 00 + \$ 3 50
# 2220	Pomarańcze Cytryny Grejpfruty	2 kg 2 kg 2 kg	\$ 12 00 + \$ 3 50
# 4201	Pomarańcze Cytryny Ananas	4 kg 2 kg 1 szt	\$ 14 80 + \$ 3 50
# 2221	Pomarańcze Cytryny Grejpfruty Ananas	2 kg 2 kg 2 kg 1 szt	\$ 14 80 + \$ 3 50
# 6300	Pomarańcze Cytryny	6 kg 3 kg	\$ 18 00 + \$ 3 50
# 3060	Pomarańcze Grejpfruty	3 kg 6 kg	\$ 18 00 + \$ 3 50
# 3330	Pomarańcze Cytryny Grejpfruty	3 kg 3 kg 3 kg	\$ 18 00 + \$ 3 50
# 6301	Pomarańcze Cytryny Ananas	6 kg 3 kg 1 szt	\$ 20 80 + \$ 3 50
# 3061	Pomarańcze Grejpfruty Ananas	3 kg 6 kg 1 szt	\$ 20 80 + \$ 3 50
# 3331	Pomarańcze Cytryny Grejpfruty Ananas	3 kg 3 kg 3 kg 1 szt	\$ 20 80 + \$ 3 50
# 5550	Pomarańcze Cytryny Grejpfruty	5 kg 5 kg 5 kg	\$ 30 00 + \$ 3 50
# 9330	Pomarańcze Cytryny Grejpfruty	9 kg 3 kg 3 kg	\$ 30 00 + \$ 3 50
# 9231	Pomarańcze Cytryny Grejpfruty Ananas	9 kg 2 kg 3 kg 1 szt	\$ 30 00 + \$ 3 50

PACZKI SPOŻYWCZE

# 211	Szynka konserwowa 454 g	6 szt	\$ 20 00 + \$ 3 50
# 212	Szynka konserwowa 454 g	12 szt	\$ 38 00 + \$ 3 50
# 213	Szynka konserwowa 454 g Herbata Czekolada z orzechami 100 g Czekolada z bakaliami 100 g	4 szt 500 g 5 szt 5 szt	\$ 26 00 + \$ 3 50
# 214	Szynka konserwowa 454 g Sardynki w oliwie 125 g Herbata Kawa ziarnista Czekolada do picia Czekolada z orzechami Czekolada mleczna Rodzynki Figi suszone	2 szt 2 szt 500 g 500 g 500 g 5 szt 5 szt 500 g 250 g	\$ 28 50 + \$ 3 50
# 219	Kawa ziarnista Herbata sypka Czekolada do picia Pieprz	1 kg 500 g 500 g 200 g	\$ 17 00 + \$ 3 50
# 235	Czekolada z orzechami 100 g Czekolada z bakaliami 100 g Czekolada mleczna 100 g	10 szt 10 szt 5 szt	\$ 22 00 + \$ 3 50
# 425	Kawa ziarnista	3 kg	\$ 18 00 + \$ 3 50
# 426	Kawa ziarnista	2 kg	\$ 12 00 + \$ 3 50
# 827	Herbata sypka	2 kg	\$ 13 00 + \$ 3 50
# 851	Poledwica wędzona Szynka wędzona Szynka gotowana	1 kg 1 kg 1 kg	\$ 26 00 + \$ 3 50

SWIEŻE KWIATY NA RÓŻNE OKAZJE

Bukiet goździków 15 szt \$ 28 00
Doręczenie na dokładnie wyznaczoną datę dopłata \$ 5 00

PRZESYŁKA PIENIĘDZY

Do \$ 100 00 opłata \$ 11 00
za każde następne rozpoczęte \$ 100 00 opłata \$ 5 00

Zlecenia prosimy przysyłać na nasz adres podając dokładny adres odbiorcy i nadawcy (wraz z nr telefonu) numer zamawianego zestawu oraz załączając czek lub Money Order płatny dla SAP International Trade Corp.

SAP International Trade Corp
1180 Mississauga Valley Blvd, Unit 24
Mississauga, Ontario, L5A 3M9

W diabelskim kole

Ze strachu przed politycznymi zamieszkami, rząd Jaruzelskiego przesunął zaplanowane podwyżki, na kilka etapów - zastrzyło to jednak sytuację kryzysową

Występując ostatnio gościnnie gwiazdą w Polskim Radio był Zdzisław Krasinski - Minister Urzędu Cen. Jego zadaniem było przekonanie narodu o konieczności podwyższenia cen

Lecz zanim jeszcze redaktor prowadzący wywiady zadał pytanie i mogła pasc jakakolwiek odpowiedź, już w jednej ze stołówek doszło do wymiany zdań. Jedną z kelnerek powiedziała, że najchętniej podałaby ministrowi truciznę

Redaktor uznał to za bezbożne życzenie za dobry dowcip i podał je słuchaczom na rozpoczęcie dyskusji. Szybko zareagował jakiś słuchacz z Dąbrowy Górniczej twierdząc, że ta pani ma bardzo mało fantazji. Jego propozycją byłoby, powiedział wzburzony słuchacz, aby zarówno redaktor jak i pan minister spróbowali opłacić czynsz, światło, gaz, telefon, ogrzewanie z pensji 5650 złotych (taką bowiem rentę otrzymuje słuchacz), a pozostałą część przeznaczyć na wyżywienie

Na to pytanie minister nie odpowiedział ponieważ wymieniona suma była niższa od urzędowo wyliczonego minimum (6000 zł). Według wyliczeń pisma związkowego "Związkowiec", jedna trzecia rodzin robotniczych i połowa z 6 mil rencistów muszą za te pieniądze egzystować

To minimum najuboższych, obciążone rozłożoną na etapy podwyżką czynszów, rząd obciąża podwyżką podstawowych artykułów żywnościowych, sięgając przy niektórych towarach do 70%. I jak wyjaśnia min Krasinski w partyjno-chińskim języku "aby koszty produkcji i ceny doprowadzić do wzajemnej zależności"

Tak samo jak kelnerka i emeryt, większość Polaków nie jest przygotowana na to, że ustawiczne uzdrawianie gospodarki będzie się odbywało za pomocą stałych podwyżek cen i będzie składane na barki narodu

Pierwsze propozycje protestu wyszły jak zwykle od "Solidarności", już w połowie lutego zapowiedziano, że jeśli nastąpi

podwyżka cen, zostanie 28 lutego podjęty 15 min strajk ostrzegawczy. Członkowie komitetu przygotowawczego, do którego także należał Wałęsa, zostali zatrzymani w czasie spotkania w Gdanku przez milicję. Trzech członków - Adam Michnik, Bogdan Lis i Władysław Frasyniuk przebywają nadal w areszcie

Wałęsa został od razu zwolniony, bo jak powiedział rzecznik prasowy rządu Jerzy Urban, "jest to tak marna figura, z której w Polsce wszyscy się śmieją". Najpierw przestał się jednak śmiać rząd, kiedy to i Episkopat także uznał, że "planowana podwyżka ma osiągnąć niezwykłą wysokość"

Ostatecznie, zupełnie nieoczekiwanie, powołane przez władze Związki Zawodowe, także zgłosiły sprzeciw. Atmosfera wśród robotników w zakładach pracy, powiedział Miodowicz-szef tych Związków "może być ze społecznego punktu widzenia niebezpieczna", a sam ze swoim zastępcą zagrozili ustąpieniem

Ustępowanie prominentów z powodu podwyżek cen, ma w socjalistycznej Polsce tradycję. Proponowana przez Gomulkę podwyżka w 1970 r spowodowała wystąpienia w Gdanku i także musiał opuścić swój urząd. Jego następca Gierek uczynił to 10 lat później z powodu strajków wywołanych ustawicznymi podwyżkami cen

Dlatego też rząd Jaruzelskiego postanowił cofnąć się o krok,

Krasinski

przeprowadzić na początku podwyżkę na artykuły pochodzenia zbożowego, mlecznego, cukier, herbatę i podnieść najniższą płacę do 7000 zł. Następne podwyżki na artykuły spożywcze: węgiel, energię elektryczną i gaz przesunąć na kwiecień i czerwiec

Jednakże problemy, przed którymi stoją państwo planisci, wprowadzona podwyżka bardzo mało zmniejszyła. Należy liczyć się z nowym protestem

Gospodarka polska, według danych statystycznych, nieco się poprawiła, chociaż dochód narodowy w 1984 r i tak był niższy o 14% w porównaniu z 1979 r

Nie chcąc powiększać dotychczasowych długów, musi więc Polska większą część swojej produkcji eksportować. Ceną obniżenia deficytu, są wprowadzone ostre rygory importowe oraz eksport za każdą cenę, który po-

woduje brak towarów na rynku. Nawet pasta do zębów i proszek do prania są przeważnie do nabycia jedynie na czarnym rynku

Podwyżka cen, zdaniem władzy, została podyktowana ściąganiem pieniędzy od ludności, a także zniesieniem systemu reglamentacji. Szukanie innych dróg wyjścia z sytuacji kryzysowej, jak np. na Węgrzech, dopuszczenie prywatnej produkcji na zaopatrzenie rynku, dla ortodoksyjnych komisarzy od planowania w Polsce byłoby zbyt ryzykowne

Siła nabywania złotówki spada coraz bardziej, praca jako środek zdobywania pieniędzy traci swój sens. Przeszło 300 tys wolnych miejsc w przemyśle państwowym jest nieobsadzonych, nie ma chętnych aby za proponowane wynagrodzenie pracować

Do diabelskiego koła należą także stałe subwencje rządu, w ub roku 690 miliardów zł, którymi trzeba wyrównać wysokie koszty wytwarzania z kosztami konsumpcji

Ważnym powodem podwyżki cen było staranie się Polski o przyjęcie do Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Lecz nawet gdyby instytucja ta przy-

znała nowe kredyty mogłyby one być zużyte na pokrycie odsetek od dotychczasowych długów, a nie na subwencjonowanie cen. Socjalistyczne Węgry, uzyskane nakłady inwestowały ostrożnie i etapami, aby spełnić żądania społeczeństwa

Nastąpiło to oczywiście po przeprowadzeniu gruntownej reformy gospodarki, liberalizacji handlu zagranicznego i szerokiego wprowadzenia w życie prywatyzacji zaopatrzenia rynku wewnętrznego

Także polscy eksperci gospodarczy zalecają zrobienie kroku w tym kierunku: decentralizację, odpowiedzialność przedsiębiorstw, rozbudowę sektora prywatnego oraz demontaż biurokracji

Do tej pory jednak reżim warszawski wbrzmia się przed takimi ideami reformi, ograniczenie totalnej kontroli państwa, z punktu widzenia Jaruzelskiego, też nie jest rozwiązaniem tego diabelskiego koła

"Jak długo" pyta jeden z tygodników warszawskich pełen rezygnacji "będziemy musieli czekać na dobrobyt?" Przecież siat, a może szesćdziesiąt lat?"

Der Spiegel 4 03 1985

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
ZDROWYCH I POGODNYCH ŚWIĄT
CALEJ POLONII SKŁADA

U W A G A

**Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.**

2150 BLOOR ST. W.

(Wejście od wschodniej części budynku)

TEL. 762 - 9523

Konta depozytowe	7%	rocznie
Specjalne konta depozytowe.	6 1/2%	rocznie
(minimalny depozyt \$5000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)		
3-miesięczne certyfikaty	9%	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	8 1/2%	rocznie
1-letnie certyfikaty	9 1/2%	rocznie
3-letnie certyfikaty	10%	rocznie
3-letnie certyfikaty non-redeemable	11%	rocznie
RRSP i RHOSP	9%	rocznie
Pozyczki personalne	14 1/2%	rocznie
Hipoteki	14%	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
(\$50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)

CODZIENNIE od 12 do 2 30 po poł i od 7 30 do 9 wiecz
WTORKI tylko od 12 do 2 30 po poł oraz
SOBOTY od 10 do 12 30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

**W Dniu Zmartwychwstania Paskiego
z głębi naszych serc płynące życzenia
WESOŁEGO ALLELUJA
calej Polonii, Członkom i Sympatykom oraz
wszystkim Ofiarodawcom
SKŁADAJĄ**

**Członkowie i Zarząd
Wawel Villa Inc**

Wawel villa, inc.

SENIOR CITIZENS CENTRE

**880 CLARKSON RD SOUTH — MISSISSAUGA, ONT
L5J 4N4**

Tel 823-3650

Z OKAZJI ŚWIĄT ZMARTWYCHWSTANIA
CHRYSZTUSOWEGO RADA DYREKTORÓW
"COPERNICUS LODGE" SKŁADA
calej Polonii Duchowienstwu, Kongresowi Polonii
Kanadyjskiej oraz naszym Drogim Mieszkańcom Domu
najszerzej życzenia dobrego zdrowia i wszelkiej
pomysłności, a naszym szczerym ofiarodawcom
dodatkowo składamy staropolskie "Bóg zapłać"

**Copernicus Lodge
Auxiliary**

wraz z życzeniami kierujemy gorące podziękowania dla wszystkich ludzi dobrej woli, którzy poświęcają swój wolny, osobisty czas, udzielają nam wsparcia w pracy dla mieszkańców polskiego domu Spokojnej Starości

**COPERNICUS LODGE
66 Roncesvalles Ave Toronto, Ont M6R 3A7
TEL 536 - 7122**

Prasa europejska o Gorbaczowie

Od nowego szefa sowieckiej partii oczekuje się bardzo wiele. Lata całe kierownikami partii byli starzy, chorzy ludzie, wreszcie objął ten urząd człowiek we właściwym wieku

Jego wybór nie jest przypadkowy - Gorbaczow jest pierwszym sowieckim przewodcą, który został na to stanowisko desygnowany przez swojego poprzednika Czernienko wyznaczył Gorbaczowa na przyszłego generalnego sekretarza. Nowy szef partii już od października był najbardziej wpływową i prawdopodobnie najważniejszą osobą w Biurze Politycznym. Od jakiegoś czasu kierował on polityką personalną, jest także wprowadzony w sprawy polityki zagranicznej i gospodarczej.

Na razie trudno jest odczytać czego należy od niego oczekiwać. Najważniejszą byłoby wierzyć, że proporcjonalnie do swojego wieku, młody szef będzie wprowadzał jakieś gwałtowne reformy w polityce wewnętrznej, a w polityce światowej będzie szukał z zapalem jakiegos sprawiedliwego rozwiązania. Gorbaczow całą energię którą dysponuje, skieruje na umacnianie dotychczasowego reżimu sowieckiego. Jak to będzie miało znaczenie dla narodów żyjących w tym reżimie, jak i dla świata niekomunistycznego, pokaze czas.

Jego pierwsze wystąpienie jako sekretarza generalnego niewiele wyjaśniło, byłoby zresztą dziwne, gdyby tak szybko podjął jakieś decyzje. Mówił, że gospodarkę trzeba udoskonalić - jest to stara polityka niereformowalności Breżniewa i Czernienki. Powiedział jednak także o samodzielności przedsiębiorstw celem większego zainteresowania wynikami pracy, a to już przypomina Andropowa. Co będzie obowiązywać?

Poza granicami własnego kraju, najwięcej uwagi poświęcił nowy szef krajom obozu socjalistycznego. Tak samo zresztą postępowało jego dwóch poprzedników. Niesfornosc Polaków, dążenie prawie wszystkich krajów w obozie socjalistycznym do większej swobody działania, a także do współdecydowania w samym obozie, sprawia dostatecznie dużo kłopotów w Biurze Politycznym. Od Gorbaczowa oczekuje się, że wyprowadzi Związek Sowiecki z niezbyt szczęśliwej sytuacji, w której się obecnie znajduje, co nie znaczy, że z jednych kłopotów nie wpadnie w następne. Z największym przeciwnikiem - USA - toczą się rozmowy w Genewie, które rozpoczęły się już w okresie Czernienki. Pewne jest jednak, że Gorbaczow, jako członek Biura Politycznego, w ostatecznej decyzji brał udział. Ale w jakim stopniu Moskwa jest przygotowana odchodzić od za-

inicjowanego przez Breżniewa wysiugu zbrojen tego jeszcze nie wiadomo

"Svenska Dagbladet"

Skamieniały system

Stara gwardia na Kremlu dobrze się okopała i wątpliwe jest czy pozwoli, takiemu młodzieńcowi jak Gorbaczow defilować bez zabezpieczenia się przed jakimiś niespodziankami. W zasadzie należy zadać sobie pytanie co dzisiaj znaczy stanowisko szefa partii. Rozwój wydarzeń po śmierci Stalina wskazuje na to, że krok po kroku traci ono swoje znaczenie. Wybranie Gorbaczowa na stanowisko sekretarza wcale nie znaczy, że rozpocznie się nowy rozdział w historii Związku Sowieckiego. Nawet jeżeli sprawa wrażenie bardzo dynamicznego, może na tym skamieniałym aparacie ponieść klęskę. Zmiana personalna na najwyższym szczeblu prawdopodobnie nie wystarczy aby wykrzesać nowe życie w systemie sowieckim. Jest on skazany na powolne wędnięcie do czasu aż jakiś rewolucyjny kryzys otworzy drogę ku nowemu

"Guardian"

Uśmiech Gorbaczowa

Gorbaczow będzie prawdopodobnie bardzo wolno zmieniać cokolwiek, jednak jakieś ruchy powinny się odbyć. Jako spadkobierca Andropowa możliwe, że będzie się starał wprowadzać te same reformy i przyjmie kurs na oczyszczenie. Przede wszystkim jest to człowiek o zupełnie innym stylu. Jego londyńscy gospodarze odkryli, że umie się nawet śmiać. Zaden sowiecki polityk od czasu Chruszczowa nie umiał temu sprostać. Jeśli Moskwa znalazła wodza, który jest dostatecznie młody, aby przez 20 lat sprawować władzę, potrafi wspomnieć o starych ukrytych aparataczkach zachować dla siebie, te następstwa mogą być daleko idące

"Politika" - Belgrad

Gorbaczow musi respektować kontynuację

Dzisiejsze stosunki między Jugosławią a Związkiem Sowieckim dzieli zbyt duży dystans aby jakkolwiek zmiana warty na Kremlu miała mieć bezpos-

redni wpływ na związki między obydwojoma państwami

Uwaga Belgradu, po śmierci Czernienki, skupiła się na sprawach wewnętrznych a Związku Sowieckiego na skutkach i jakie to da rezultaty oraz na tym jaki to będzie miało wpływ na ogólną politykę na świecie. Stwierdza się, że 13 miesięcy władzy Czernienki to za mało czasu, aby mógł się wykazać jakimiś większymi osiągnięciami, starał się jednak o dokonywanie niezbędnych reform społecznych. Dążył do przyspieszenia reform gospodarczych możliwych w sowieckim systemie. Czernienko był doświadczonym funkcjonariuszem partyjnym i dobrze znał sowiecki aparat? Z pozycji członka Biura Politycznego od 1976 r. wniósł duży wkład w rozgraniczaniu kompetencji aparatu partyjnego i administracji. Działalność tę rozpoczął Andropow, a Czernienko ją kontynuował, podkreślając jednocześnie, że jest to ciągłość sowieckiego systemu

Uważa się, że także Gorbaczow będzie musiał tę ciągłość respektować. Nie należy zatem oczekiwać jakichś dramatycznych rozwiązań, zanim nowe kierownictwo zacznie otwierać nowe horyzonty. Musi najpierw rozpoczęte zadanie doprowadzić do końca. W przygotowaniu programu na XXVII Zjazd będą przede wszystkim uwzględnione bardzo ostrożne zmiany gospodarcze. Program będzie jednak zawierał wskazanie, że centralistyczny system kierowania według modelu socjalistycznego będzie nadal obowiązywał

Nieoficjalnie komentarze jugosłowiańskie zwracają dużą uwagę na to, iż mimo śmierci Czernienki, rozpoczęły się rozmowy genewskie. Jest to znakiem, że nowe kierownictwo sowieckie rozmowy te traktuje bardzo poważnie

Komentatorzy stwierdzają jednocześnie, iż nie należy oczekiwać, że Gorbaczow chociaż jest młodszy od swoich poprzedników, będzie eksponował jakieś zaskakujące decyzje

"Nepszabadsag" - Węgry

Budapeszt oczekuje reform

Czernienko został przez prasę węgierską określony jako inicjator polityki pokoju. Od Gorbaczowa oczekuje się reform gospodarczych. Posiada on rozległą wiedzę teoretyczną i praktyczną. Będzie więc ją chciał spozyczkować na rozwój nowoczesności i poprawę gospodarki. Rumunia podała tylko materiał agencji o zmianie nowego sekretarza bez żadnego komentarza

Frankfurter Allgemeine Zeitung
13 3 85

NAJSERDECZNIEJSZE
ZYCZENIA WESOŁYCH
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
składa
całej Polonii a specjalnie
w okręgu Parkdale - High Park

ANDREW WITER M.P.

Constituency Office,
7673 Bloor St W,
Toronto, Ont M6P 1A6
Tel 535-6593

House of Commons,
Ottawa, Ont K1A 0A6
Tel (613) 995-6296

WESOŁYCH ŚWIĄT
ZMARTWYCHWSTANIA
PANSKIEGO

całej Polonii
a szczególnie z okręgu High Park
zyczy

Juri Shymko M.P.P.

POSEŁ DO PARLAMENTU ONTARIO
Z OKRĘGU HIGH PARK

zawsze gotowy służyć swoim
wyborcom

TONY RUPRECHT, M.P.P.

Posel do Ontaryjskiego Parlamentu
z OKRĘGU PARKDALE TORONTO
1264 COLLINGWOOD ST TEL 535 3158

najserdeczniej zyczy
CAŁEJ POLONII,
a szczególnie z Okręgu Parkdale

WESOŁYCH ŚWIĄT ZMARTWYCHWSTANIA
PANSKIEGO

SERDECZNE ZYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKIEJ
NOCY

całej Polonii a specjalnie
z Okręgu 2
składa

WASZ ALDERMAN WARD 2

Chris Korwin-Kuczyński

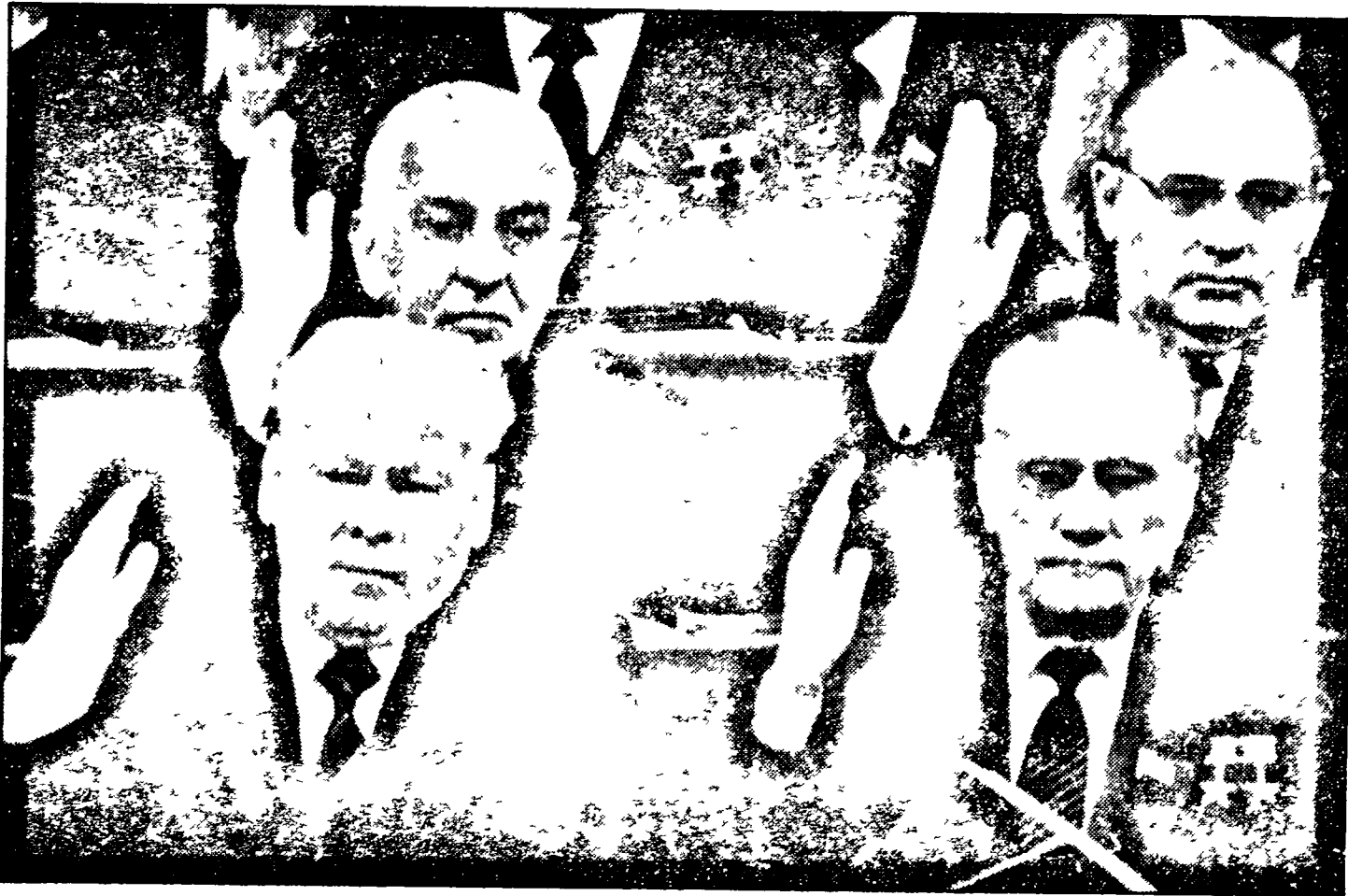
NAJSERDECZNIEJSZE
ZYCZENIA WESOŁYCH
ŚWIĄT ZMARTWYCHWSTANIA
PANSKIEGO

całej Polonii, a szczególnie
w Okręgu 2 Parkdale
zyczy

ALDERMAN BEN GRYS

zawsze gotowy służyć swoim wyborcom
Community Office - 77 Roncesvalles Avenue.
TEL 534-0145, City Hall - 947-7905

Tekst ten jest obszernym streszczeniem artykułu Richarda Pipesa, z kwartalnika amerykańskiego Foreign Affairs, z ubiegłej jesieni

ZREFC

I

Są dwa podejścia do sprawy stosunków amerykańsko-sowieckich. Pierwsze skupia się na odczytywaniu wskaźników atmosfery panującej w tych stosunkach i na retoryce płynącej z Waszyngtonu i z Moskwy, na dialogu i negocjacjach lub na ich braku, na stopniu rywalizacji w regionach poza bezpośrednią kontrolą każdego z mocarstw. To podejście preferują dziennikarze. Przeważa też ono w kołach liberalnych, gdzie panuje przekonanie, że nie ma między narodami ani rzeczywistych różnic wartości, ani różnic interesów, zaś konflikty wynikają z braku wzajemnego zrozumienia się lub z braku ducha pojednania, głównie ze strony amerykańskiej administracji.

Drugie podejście widzi korzenie konfliktu Wschód-Zachód w fundamentalnych różnicach dzielących oba społeczeństwa, różnicach tkwiących w ideologii i w strukturze politycznej. To podejście przeważa wśród zachodnich konserwatystów i charakteryzuje też kierownictwo sowieckie.

Ani jeden, ani drugi punkt widzenia nie jest całkowicie zadowalający. Krytykując konserwatywny punkt widzenia, trzeba powiedzieć, że nic w naturze nie jest stałe i niezmiennie. Przesuwają się całe kontynenty, zmieniają się też i instytucje stworzone przez człowieka. Nic na świecie nie jest wieczne i niezmiennie. Jeśli więc przyjąć, że polityka zagraniczna jest pochodną polityki wewnętrznej, to można w pewnym stopniu liczyć na to, że wewnętrzne zmiany w bloku sowieckim będą pociągac za sobą zmiany w jego zachowaniu się wobec świata zewnętrznego. Sowieckim przywódcom ogromnie zależy na stworzeniu wrażenia, że wszelkie zmiany w sferze ich panowania są wynikiem ich świadomych i celowych decyzji. Jest jednak oczywiste, że i oni muszą reagować na zmiany warunków w wyniku takich niezależnych czynników, jak pojawienie się licznej, wykształconej inteligencji technicznej, zmiany demograficzne i zmiany w nastrojach młodego pokolenia.

Nie da się zaprzeczyć, że istnieją istotne różnice co do natury i funkcjonowania społeczeństw demokratycznych i komunistycznych. Różnic tych nie da się wyeliminować ani poprzez nasilenie kontaktów, ani poprzez okazywanie dobrej woli, ani przy pomocy odpowiednich technik negocjowania. Różnice te wpływają na stosunki między obu społeczeństwami, bo zachodzi bliski i bezpośredni związek między sytuacją wewnętrzną kraju a jego zachowaniem na zewnątrz. W końcu, politykę zagraniczną napędzają głównie interesy wewnętrzne kraju, a kształtuje ją polityczna kultura społeczeństwa.

Decydujących czynników w stosunkach Wschód-Zachód trzeba więc szukać w systemach politycznych, społecznych i gospodarczych oraz w kulturze społeczeństw Wschodu i Zachodu.

II

Zachodni komentatorzy jednak z uporem ignorują związki między sytuacją wewnętrzną ZSRR a sowiecką polityką zagraniczną. Nie zwracają uwagi na to, co mają do powiedzenia o Sowietach najwybitniejsi dysydenci z ZSRR i Europy Wschodniej, na przykład Andrzej Sacharow, Miłowan Dżilas i Adam Michnik - którzy korzenie sowieckiej

agresji i sowieckiego zagrożenia dla pokoju, widzą w warunkach wewnętrznych, przeważających w bloku sowieckim. Dysydenci dowodzą, że sposób, w jaki elity tych krajów, samozwancze i same uwieczniające swe panowanie, traktują własnych obywateli, ma kluczowe znaczenie dla ich zachowania wobec innych krajów.

W niedawnym apelu do zachodnich ruchów pokojowych, działających w oparciu o założenie, że pokojowi zagraża samo istnienie broni, grupa intelektualistów polskiej Solidarności pisze:

Panstwa o totalitarnych systemach politycznych zagrażają pokojowi na świecie. Konieczność agresywnej ekspansji pojawia się tam, gdzie władza oparta jest na przemoc i kłamstwie, gdzie społeczeństwo pozabawione jest możliwości wpływania na politykę rządu, gdzie rządy boją się rządzonych i prowadzą z nimi wojnę. Jedyną ideologią zwolenników totalitaryzmu jest utrzymanie się przy władzy wszelkimi środkami. W obecnych kryzysach nawet wojna może być ceną do przyjęcia za osiągnięcie tego celu. (Cytowane w Wall Street Journal 7 października 1983)

Mozna na to odpowiedzieć, że totalitarne reżimy z samej swej definicji nie są zdolne do ewolucji wewnętrznej i są nieprzenikalne dla wpływów z zewnątrz.

Ale to nie przekonuje. Głębsze spojrzenie na komunistyczne społeczeństwa, w tym i na ZSRR, wskazuje, że przeżywają one poważny kryzys systemu. Kryzys ten, wcześniej czy później, będzie wymagał zdecydowanych działań, a działania te dogłębnie wpłyną na sowiecką politykę zagraniczną. Jest znacznie mniej jasne, w jakim kierunku pojdzie zmiana tej polityki.

III

Zarówno w swym politycznym jak i gospodarczym aspekcie, obecny kryzys sowieckiego systemu wynika z rosnącej sprzeczności między zadaniami, które komunistyczne elity podejmują w sprawach wewnętrznych i zagranicznych, a zasobami ludzkimi i materialnymi dla wykonania tych zadań.

Kryzys polityczny to przede wszystkim kryzys partii komunistycznej. Partia była początkowo pomyślana jako instrument nieskonczenie uległy w rękach przywódców, służący do zmuszania niechętnej ludności do marszu w kierunku wizji utopijnego społeczeństwa, wymyślonego przez towarzystwo radykalnych intelektualistów. Ale z biegiem lat partia stała się klasą uprzywilejowaną, służącą własnym interesom. Na najwyższych szczeblach partii tak zwana *nomenklatura* przekształciła się w warstwę całkowicie pasożytniczą. Skorumpowana przywilejami i udziałem w malwersacjach, po śmierci Stalina partia utraciła wszelką świadomość, że ma czemus służyć, zatrafiła też wszelkie poczucie obowiązku, czy to wobec idei komunizmu, czy wobec narodu. Ze stalinowskiego systemu, w dużej mierze, czerpie swą władzę i przywileje, i wszelkie zmiany tego systemu napawają ją takim przerażeniem, że na przywódców partyjnych wybiera coraz słabszych pierwszych sekretarzy. Partii takiej, służącej tylko samej sobie, wyobcowanej ze społeczeństwa, osłabionej na skutek braku zdecydowanego kierownictwa, grozi poważne niebezpieczeństwo utraty kontroli. Tak się stało w Polsce w 1980-81, kiedy niezadowolone społeczeństwo odrzuciło aparat partyjny i partia została zmuszona do przekazania władzy wojsku.

Kryzysem politycznym dotknięte jest też imperium sowieckie, rozciągnięte ponad miarę, z ludnością występującą z politycznymi i innymi żądaniem, które Moskwa w coraz mniejszym stopniu zdolna jest zaspokajać lub tłumić.

Kryzys gospodarczy jest wynikiem niedostatecznej wydajności. Przyczyna słabej wydajności to nadmierna centralizacja decyzji gospodarczych w rękach organów partyjnych i niedostateczne bodźce dla robotników i chłopów, którym w zasadzie płaci się nie od tego co produkują, a za czas spędzony w pracy. Wskaźniki rozwoju gospodarczego spadają, co utrudnia Moskwie realizowanie ambitnych zamierzeń militarnych i imperialnych.

Od przeszło dziesięciu lat sowieccy planiści są zmuszeni przerzucać środki z inwestycji do sektora wojskowego. Na dłuższą metę, prowadzi to nieuchronnie do dalszego zahamowania rozwoju przemysłu.

Siły wytworzące krajową dławią system gospodarczy, wymysłony przede wszystkim po to, by zapewnić władzę i bezpieczeństwo nomenklatury.

Teoretycznie, rząd mógłby jeszcze bardziej zmniejszyć już i tak zabiedzony dział gospodarki, pracujący dla konsumpcji. W praktyce, boi się to uczynić, lękając się strajków i zamieszek w ośrodkach przemysłowych i woli ryzykować przyszłością gospodarki kraju.

Jedną z konsekwencji kryzysu gospodarczego jest spadek wskaźnika urodzin, w dużej mierze spowodowany fantastycznie wysokim wskaźnikiem przerywania ciąży (szacuje się, że na jedną Rosjankę przypada dziesięć przerywanych ciąży). Po raz pierwszy od czasu, kiedy zaczęto gromadzić tego rodzaju dane, ludność rosyjska nie reprodukuje się w całości, bo co roku umiera więcej Rosjan niż się ich rodzi. A kiedyś Rosjanie mieli najwyższy wskaźnik reprodukcji w Europie.

IV

Tak wielki kryzys, maskowany dezinformacją na masową skalę i pobrząkaniem szablą, bardzo dobrze pasuje do pojęcia „rewolucyjnej sytuacji” w definicji Lenina.

Lenin rozumiał przez to sytuację patową, w której rządząca elita nie jest już w stanie rządzić, a ludność nie pozwala już rządzić sobą po staremu. Społeczeństwo, które osiągnęło taki stan, jest obiektywnie gotowe do rewolucji. Aby jednak rewolucja rzeczywiście wybuchła, potrzebny jest jeszcze element subiektywny - zdolność do działania i wola działania. Według Lenina, jest zasadą, że stary rząd, nawet w sytuacji kryzysowej, nigdy sam nie „upada”, jeśli nie zostaje obalony. Kiedy brak tego subiektywnego czynnika, rewolucyjna sytuacja się rozładuje i do rewolucji nie dochodzi.

Sowieckie imperium spełnia dziś warunki „rewolucyjnej sytuacji”. Kryzys gospodarczy i polityczny jest znacznie poważniejszy niż kryzysy w Rosji i w Niemczech sto lat temu. Brak dziś jednak czynnika subiektywnego, zdolności i woli działania grup społecznych i partii politycznych, które przekształciłyby „sytuację rewolucyjną” w rewolucję.

Zdolność do buntu jest tłumiona przez aparat represji, który reżimy komunistyczne rozbudowały w stopniu nigdy dotychczas niespotykanym. Zdobywszy władzę na drodze rewolucji, nie chcą jej w ten sam sposób stracić.

CZY SOWIETY MOGĄ SIĘ RMOWAĆ?

Doswiadczenia historyczne od 1917 roku sprawiły, że Rosjanie, niezależnie od swej politycznej orientacji, boją się upadku władzy bardziej jeszcze nawet niż despotyzmu i odrzucają gwałt jako narzędzie przemian

Obecne pokolenie ludzi wykształconych w ZSRR jest przekonane, że gdyby władza sowiecka upadła, powstałaby polityczna próżnia, a w niej ciwerc miliona mieszkańców kraju zabrałoby się do załatwiania starych porachunków. Chłopi rzuciliby się na miasta, nacjonalisci na komunistów, Rosjanie na Żydów, Muzułmanie na Rosjan, Ormianie na Muzułmanów. Zaczęłyby się mordercza, hobbzejanska wojna wszystkich przeciw wszystkim

A nawet ci nieliczni, którzy mogliby się zgodzić na taką cenę w zamian za uwolnienie kraju od komunistycznej tyranii, nie wierzą już, że mogłoby wynikać z tego coś dobrego

Rosjanie w całej pełni doswiadczyli szalenstwa rewolucji i nauczyli się, że nie tylko koszt jej jest straszliwy, ale też, że dokonuje się ona na prozno. Choćby nie wiem ile jajek rozbija rewolucja, jakos nigdy nie wychodzi z tego omlet

* Jest to oczywiście aluzja do powiedzenia Robespierre'a o rewolucji: *ze nie można zrobić omleta nie rozbijając jajek*

Opozycja w Sowietach, zarówno ta demokratyczna jak i ta nacjonalistyczna wierzy, że Rosję można wydobyć z kryzysu tylko na drodze stopniowych i pokojowych przemian. Jeśli to wymaga, by Politbiuro i nomenklatura pozostawały przy władzy - niechże tak będzie, przynajmniej na razie

Ten konserwatyzm, rozpowszechniony wśród klas wykształconych, oczywiście nie daje gwarancji, że rewolucja nie wybuchnie sama przez się, wynikając z upadku władzy. Teza Lenina, że rządy nigdy nie padają same, lecz muszą być obalane, jest zbyt sztywna. Carat upadł pod własnym ciężarem, kiedy się okazało, że nie jest w stanie poradzić sobie z wojną

Ale fakt, że w kwestii rewolucji w Sowietach nomenklatura ma po swojej stronie opinię publiczną, znacznie zmniejsza prawdopodobieństwo wybuchu rewolucyjnego w ZSRR

W zasadzie, przeciwnicy nomenklatury nie chcą jej obalić i przejąć jej władzy, lecz woleliby ograniczyć tę władzę, rozszerzając sferę życia prywatnego. Pragnienie to może być dla totalitarnego reżimu niebezpieczne, ale nie grozi wybuchem nie kontrolowanego gwałtu

V

Jeśli wykluczyć rewolucję, to przed sowieckim reżimem stoją trzy możliwości: powrót do stalinizmu, nasilenie agresji skierowanej na zewnątrz i prowadzące do wojny światowej, oraz reformy wewnętrzne

Wśród nomenklatury i w mniej wykształconych warstwach jest wiele nostalgii za latami Stalina. Oczywiście, nie za dzikim ludobójstwem, lecz za wyidealizowanym reżimem, w którym panuje porządek i dyscyplina, gdzie każdy spełnia swe obowiązki, a korupcję karze się bezlitośnie. Ludziom się wydaje, że taki wyidealizowany stalinizm to dro-

ga wyjścia z trudności sowieckiego społeczeństwa, bez uciekania się do niebezpiecznych reform. Ale to czysta fantazja

Jest kilka przyczyn, dla których stalinizmu nie da się przywrócić. Najważniejsza to to, że nie da się kierować nowoczesnym, skomplikowanym przemysłem i wojskiem przy pomocy brutalnej siły i w izolacji od reszty świata. Nomenklatura nie może też zapomnieć, jak ciężko i niebezpiecznie było żyć za Stalina i ilu jej ludzi zginęło w masowych, stalinowskich masakrach

W pewnym sensie najłatwiejszym, lecz i najniebezpieczniejszym wyjściem z kryzysu jest zwiększanie międzynarodowego napięcia

Fale strachu przed wojną, jeden z głównych produktów sowieckiej propagandy od lat 1920tych, odwracają uwagę mas od ich własnego położenia i pozwalają żądać nadzwyczajnych poświęceń od robotników, zamykając przy tym usta opozycji w imię patriotyzmu. Celowi temu służy nieustannie, nie kończące się przypominanie II Wojny Światowej w ZSRR, a także łączenie "faszyzmu" z amerykańskim „imperializmem”. Ale fale wojennego strachu są ryzykowne. Logicznym wynikiem wojennej paniki jest wojna

Nie można wykluczyć, że nomenklatura zaryzykuje wojnę, aby uniknąć wewnętrznych reform. Niektórzy wschodnioeuropejscy obserwatorzy są zdania, że nomenklatura podjęłaby to ryzyko, gdyby się czuła dostatecznie zagrożona od wewnątrz. Im bardziej jest prawdopodobne, że i szybkie zwycięstwo, tym większa pokusa, by wybrać tę drogę ucieczki od sytuacji wewnętrznej, gdyby stała się ona nie do zniesienia. Jasne jest, że im skuteczniej Zachód blokuje tę drogę przy pomocy własnych przygotowań militarnych, tym mniej staje się ona atrakcyjna

VI

Jeśli rewolucję wyklucza brak poparcia społecznego, a powrót do stalinizmu jest nierealny, tak jak i ucieczka w wojnę, bo jej wynik byłby niepewny, to pozostaje reforma jako jedyne dające się wcielić w życie rozwiązanie obecnej „sytuacji rewolucyjnej” w Sowietach. Kwestią życia i śmierci jest pytanie, czy nomenklatura ujrzy swoje proble-

my w tym świetle, czy beznamiętna analiza faktów przeważa nad zawiadactwem i postawą „po nas niech nastąpi potop”

Nomenklatura nie jest pierwszą elitą władzy, stojącą przed wyborem albo trzymać się całej władzy i wszystkich przywilejów ryzykując, że straci się wszystko, albo oddać część władzy i przywilejów w nadziei, że się zatrzyma reszta. Historia zna oba rozwiązania. Anglia przez trzy stulecia unikała rewolucji, bo jej monarchia, arystokracja i klasy średnie zawsze na czas dostrzegały, że zmiany są nieuchronne i szły na niezbędną ustępstwa. W Rosji carskiej postawy nieustępliwe były o wiele silniejsze, tak jak i dziś w Ameryce Łacińskiej

Eksperci różnią się co do tego, jak się zachowa sowiecka nomenklatura w takich okolicznościach

Milowan Dżilas, autor pionierskiego studium poświęconego nomenklaturze, pt. *Nowa klasa*, jest raczej pesymistą. Dżilas był bliskim współpracownikiem Tity i miał wiele okazji, by z pierwszej ręki dowiedzieć się, jak przebiegają procesy myślowe sowieckiej elity

Jego zdaniem, w systemie sowieckim nie istnieje wewnętrzny potencjał przemian, a sowiecki imperializm nie jest w stanie zatrzymać się z własnej woli. „W teorii, jedyną szansą na przemianę w Sowietach, to stworzenie jakiegoś oświeconego absolutyzmu, który zapoczątkowałby reformy, ale nawet w tym przypadku, represje biurokratyczne mogą zdławić proces demokratyzacji. A nawet po to, by mógł się wyłonić taki oświecony autokrata, konieczny jest jakiś *ogólnonarodowy kryzys* militarny albo rewolucyjny, albo i militarny i rewolucyjny jednocześnie. Trzeba zauważyć, że taka praktyka jest zgodna z rosyjską historią”

Wielu dysydentów a i wielu lojalnych lecz zanepokojonych komunistów w ZSRR zgadza się z Dżilaszem, że tylko jakaś katastrofa może popchnąć aparat do reform

Inni są zdania, że wkrótce już nomenklatura nie będzie miała w tej sprawie wyboru i że samo życie pchnie ją na drogę reform. Przedstawicielem tej bardziej optymistycznej szkoły myślenia jest Walery Czaldize, obrońca praw człowieka w ZSRR

Czaldize jest przekonany, że Rosję rozdzierają liczne, najostrzejsze sprzeczności. Kiedy jednocześnie dojdą do głosu, nie wystarczy, jak dotychczas, by rząd się ograniczył do obietnic i represji, lecz będzie musiał te sprzeczności rozwiązywać, organizować życie gospodarcze i społeczne. A wtedy, na czas pewien, zblakną marzenia imperialne, wobec wagi wewnętrznych problemów kraju

Do masowych represji nie dojdzie, krajem rządzi klasa profesjonalistów, zainteresowanych w stabilności i wielkości imperium. To zmusi ich do społecznych reform, które stopniowo doprowadzą do bardziej demokratycznych rządów

Dokonczenie nastąpi

**Duchowieństwu
Wszystkim
Członkom
i Ich Rodzinom,
całej Polonii
składa**

**Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza**

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181

12 Denison Ave
tel 863-0996

2987 Bloor Str W
tel 236-1225

4260 Cawthra Rd
tel 848-4303

JÓZEF PIŁSUDSKI W

Urodzony 5 XII 1867 w Żułowie na Wilenszczyźnie, Józef Klemens Piłsudski wychował się w atmosferze patriotyczno-narodowej. W rodzinie ze strony ojca jak i matki-Marii z Bilewiczów wielu krewnych brało udział w powstaniu styczniowym, którego tradycja graniczyła wręcz z kultem i nie wygasła jeszcze w domowym ognisku. Frustrująca atmosfera w gimnazjum we Wilnie, oburzająca niesprawiedliwość, tendencyjność interpretacji historii i wydarzeń bieżących przelewały całą czarę goryczy, jeszcze bardziej antagonizując stosunek osobisty do otaczającej carsko-rosyjskiej rzeczywistości. Podjęte studia w Instytucie Medycznym w Charkowie (1885) zostają przerwane w dwa lata później na skutek aresztowania. Jedynym powodem jest znalezienie adresu Józefa Piłsudskiego w notatkach oskarżonego o współudział w zamachu na cara Aleksandra III (adres znalazł się tam gdyż brat Józefa-Bronisław dał go skrywającemu się przed policją, który nawet nie zdążył dotrzeć do miejsca zamieszkania Józefa). Jednak dla sądu carskiego było to materiałem wystarczającym obciążającym aby skazać na karę 5-letniego zesłania - co należy uważać i tak za akt łaski, gdyż w procesie tym zapadło 5 wyroków śmierci (m.in. Ulianów Aleksander starszy brat W.I. Ulianowa-Lenina został skazany na karę śmierci).

Pobyt na Syberii gdzie Piłsudski zetknął się jeszcze z wywiezionymi powstancami z 1863, przebiegał względnie łagodnie jeśli nie liczyć incydentu podczas transportu, gdzie przyłączył się do strajku więzionych, za co dodatkowo musiał spędzić pół roku w areszcie. Po powrocie 1892 roku do Wilna, Piłsudski zaczyna działać w Polskiej Partii Socjalistycznej - jest jednym z organizatorów Kongresu tej partii w roku następnym (Lasy Ponarskie koło Wilna).

W lutym 1894 roku wiąże się z tygodnikiem partii "Robotnik" wydawanym początkowo w Londynie. Dwa lata później należy do grupy działaczy którzy na Kongresie Partii w Londynie, uchwalają rezolucję głoszącą, że *niepodległość Polski leży w interesie socjalizmu polskiego, rosyjskiego i międzynarodowego*. W tym czasie wiąże się z redakcją "Robotnika" gdzie zajmuje się stroną edytorską i techniczną. Wydawanie tygodnika przeniesiono do Łodzi co sprzyjało rozpowszechnianiu (owczesny nakład 1900 egzemplarzy), lecz z drugiej strony stwarzało większe niebezpieczeństwo wykrycia przez carską policję.

"Wpadka" miała miejsce na początku 1900 roku w nader przypadkowych okolicznościach, działacz PPS A. Malinowski śledzony przez policję niebacznie przyniósł większą ilość papieru do domu na ulicy Wschodniej 19, gdzie mieszcila się zakamuflowana drukarnia. Rewizja policji doprowadziła do wykrycia drukarni, w której był zajęty składaniem tygodnika-Józef Piłsudski. Po 2 miesiącach przetrzymywania w więzieniu w Łodzi, przeniesiono go do Cytadeli w Warszawie, zmniejszając szanse ucieczki do minimum. Poprzez rosyjskich członków nadzoru sprzyjających Polakom (straznik Siedelnikow) zasugerowano aresztowanemu udawanie obłądu. Wtajemniczony w symulację dr. Szabasznikow wydał diagnozę nakazującą leczenie w zakładzie zamkniętym Sw. Mikołaja w Petersburgu. W szpitalu tym pozyskano dr. Mazurkiewicza, który zgodził się zorganizować ucieczkę co nastąpiło w maju 1901.

Po wyjściu na wolność Piłsudski wdraża się aktywnie w działalność PPS, jest współinicjatorem założenia Wydziału Bojowego - zbrojnego ramienia partii. Wiosną 1904 zostaje zaproszony przez wywiad japoński (wraz z T. Filipowiczem) do Tokio w celu omówienia możliwości akcji dywersyjnej w Rosji zaangażowanej wówczas w wojnę z Japonią. Skonczyło się tylko na rozmowach wstępnych, gdyż sytuacja na froncie zmieniła się na korzyść Japonczyków, także stracili oni zainteresowanie kwestią polską. (Do czego także przyczyniła się opinia R. Dmowskiego, też zaproszonego na konsultację i wypowiadającego się negatywnie o ewentualnym wystąpieniu antyrosyjskim). W wyniku rozłamu w PPS (na tle akcji Oddziału Bojowego) staje na czele PPS - Frakcja Rewolucyjna, w 1907. W 1908 (26 IX) przeprowadza jedną z najsłynniejszych akcji, rozbięcie eskorty i zdobycie wagonu pocztowego przewożącego pieniądze uzyskane z podatków na Wilenszczyźnie do Petersburga. W akcji tej brało udział 20 bojowców PPS (16 mężczyzn i 4 kobiety m.in. późniejsi premierzy R.P. T. Arciszewski, A. Prystor, W. Ślawek, a także A. Szczerbinska, po 1921 Piłsudska). Zdobyto wówczas ponad 200 tysięcy rubli w złocie i banknotach przeznaczając je na potrzeby partii i nowo kreowanej organizacji niepodległościowej, jaka wkrótce powstanie w Galicji. Po tej akcji, która zbulwersowała nie tylko szeregi zwolenników współpracy i ugody z caratem, lecz jednocześnie wykazała słabość carskiej policji niezdolnej do zapobieżenia czy późniejszego schwymania swych

przeciwników, J. Piłsudski udaje się do Galicji. W tym czasie staje się dominującą postacią w założonym przez K. Sosnkowskiego Związku Walki Czynnej. Patronuje organizacjom para-militarnym jak Związek Strzelecki czy Strzelec, które przeszkalają Polaków do przyszłej walki z Rosją co dzieje się za cichą akceptacją Wiednia. Sfery rządzące monarchii austro-węgierskiej wołały w ten sposób skanalizować dynamiczność wysiłków Polaków, licząc, że skierowanie ostrza nienawисти w stronę Rosji może przynieść korzyści Habsburgom. Sytuacja międzynarodowa w Europie, szczególnie w dobie wojen bałkańskich, wskazywała, że Petersburg i Wiedeń będą we wrogich sobie obozach, dlatego wielonarodowościowa Austria starała się pozyskać sprzymierzców także i wśród Polaków.

J. Piłsudski korzystał z tej nie wiążącej formy współpracy czy raczej tolerancji polskich wysiłków przez Austrię, nie dlatego aby pałał jakąś szczególną miłością do tego państwa, lecz po prostu dlatego, że inni zaborcy nie oferowali nic więcej. Osobiscie zaś liczył, że wojna między zaborcami, musi przynieść rozwiązanie kwestii niepodległości polskiej. Dał temu publicznie wyraz w lutym 1914 na odczytce Towarzystwa Geograficznego w Paryżu gdzie stwierdził: "Problem niepodległości zostanie rozwiązany tylko wtedy, jeżeli Niemcy pobiją Rosję, a sami zostaną pobici przez Francję. Naszym obowiązkiem jest uczynić wszystko dla osiągnięcia tego celu, w przeciwnym wypadku będziemy skazani na długą, niemal beznadziejną walkę. Trudno powiedzieć w jakim stopniu to twierdzenie było podyktowane kurtuazją w stosunku do gospodarzy, a w jakim rzeczywistymi zamierzeniami, lecz jeśli echo odbiło się w ambasadach Niemiec i Austrii, to dyplomaci tamtejsi nie spełnili swych zadań, nie informując central.

Z kilka miesięcy później pozoga wojenna ogarnia Europę. Z ochotników Związku Strzeleckiego formowane są jednostki bojowe, pierwsza z nich licząca 144 żołnierzy Kompania Kadrowa wkracza na teren zaboru rosyjskiego.

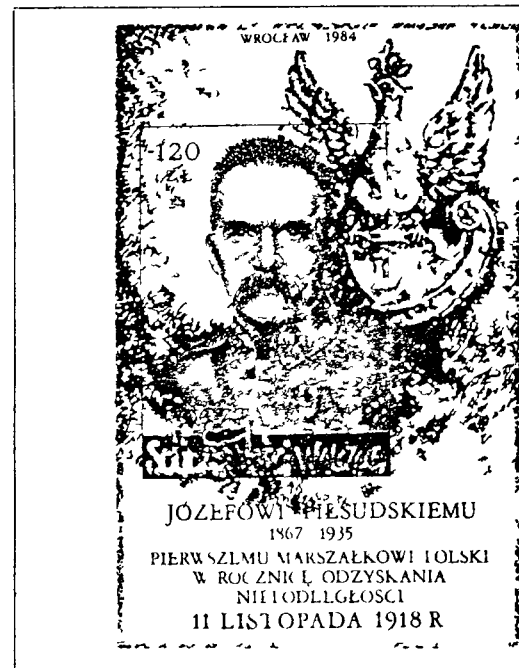
"Gdy wyprowadzałem was z murów nieufnego w wasze siły Krakowa, gdy wchodziłem z wami do miast i miasteczek Królestwa, widziałem zawsze przed sobą widmo upiorne powstające z grobów ojców i dziadów, widmo żołnierza bez ojczyzny. Czy takim zostaniemy w Historii? Czy po nas zostawimy jedynie krotki płacz niewieści i długie nocne rodaków rozmowy?" Od samego początku Piłsudski stara się powiązać działania militarne z akcją polityczną, nie chce aby Legiony były jedynie dostawcą mięsa armatniego dla cesarsko-królewskiej monarchii.

Stara się także zachować dotychczasową niezależność swych jednostek, obecnie włączanych w tryby austriackiej machinerii wojskowej. W tym celu posuwa się nawet do mistyfikacji, w postaci ogłoszenia o powstaniu Tymczasowego Rządu Narodowego w Warszawie, któremu mają podlegać ochotnicze jednostki złożone z Polaków, oraz mianowany ich dowódcą J. Piłsudski (Austriacy mianowali dowódcą Legionów początkowo gen. R. Baczyńskiego, później T. Trzaskę-Durskiego, Piłsudskiemu zostawiając zrazu dowództwo pułku i zaraz później I Brygady).

Mistyfikacja wychodzi na jaw w kilka tygodni później i margines swobody w porównaniu ze stanem pokojowym zaciesnia się coraz bardziej poprzez podporządkowanie bojowe dowództwu austriackiemu a politycznie Naczelnemu Komitetowi Narodowemu organizacji powstałej 15 VIII 1914 skupiającej polityków galicyjskich. Na początku września Legion Zachodni (Wschodni uległ rozwiązaniu) zostaje zmuszony 5 IX 1914 do złożenia przysięgi na wierność Cesarzowi Austrii. Początkowe boje Legionów charakteryzują się sukcesami militarnymi i klęską polityczną. Na polu bitewnym ta nieliczna kilkutyśieczna i ciągle jeszcze słabo uzbrojona formacja, potrafi stawic czoło znacznie silniejszemu przeciwnikowi. Politycznie jednak spotkał Piłsudskiego zawód, I Brygada pod jego dowództwem wkroczyła na teren gdzie PPS-owska ideologia czynu zbrojnego nie zdążyła zapuścić korzeni. Wchodząc na rolnicze obszary Kielecczyny nie zauważył ani fali entuzjazmu ani nie spotkał się z masowym poparciem.

Militarnie potrafił przeprowadzić sukcesywnie swe jednostki najpierw w ofensywnym marszu na Jędrzejów, Kielce. Później po walkach pod Dęblinem, na skutek klęski Austriaków pod Krasnikiem wycofuje się bez strat do Krakowa, ostatni etap marszu wykonując między jednostkami armii carskiej (odwrot z Uliny do Krakowa).

W roku następnym w związku ze zwycięską dla państw centralnych bitwą pod Gorlicami i zajęciem ziem Królestwa, teatr wojenny przenosi się bardziej na wschód, Legiony walczą na Lubelszczyźnie i na Wołyniu. Wobec kon-

troli tych formacji przez Wiedeń (i coraz bardziej przez Berlin) Piłsudski chcąc pozostać niezależnym stara się przenieść punkt ciężkości akcji niepodległościowej na rozbudowę Polskiej Organizacji Wojskowej (założonej z jego rozkazu jeszcze w 1914 przez T. Żulskiego, a działającej na tyłach armii rosyjskiej w formach dywersyjno-sabotażowych).

Z drugiej strony stara się torpedować i ograniczać akcję werbunkową do Legionów, uważając, że Polacy nie powinni się zbyt angażować bez uzyskania politycznych deklaracji ze strony mocarstw centralnych w kwestii polskiej. W tym czasie wartość formacji legionowych wzrasta, potrafią one walczyć skutecznie z wielokrotnie silniejszym przeciwnikiem (Pod Kostuchówką pozycje I Brygady atakowały 4 Dywizje Kawalerii i 2 Dywizje Piechoty, stosunek więc 1:12). W lipcu 1916 J. Piłsudski składa dymisję ze stanowiska dowódcy I Brygady, nie dając się przekupić medalem wybitym na jego cześć przez Austriaków ani apelem podpisanym przez 50 tysięcy osób. Mocarstwa Centralne aby zachęcić Polaków do poparcia ich wysiłków wojennych ogłaszają 5 XI 1916 Akt podpisany przez obydwo Cesarzy, który mówi o narodzeniu państwa polskiego (oczywiście sprzymierzonego z Berlinem i Wiedniem) o bliżej nie sprecyzowanych granicach lecz bez ziem pod zaborem austriackim czy pruskim. Na mocy aktu powstaje namiastka rządu - Tymczasowa Rada Stanu (14 I 1917), w której Piłsudski obejmuje sprawy wojskowe jako Przewodniczący Komisji Wojskowej i Dyrektorstwo Departamentu Wojny. W 1917 następuje dalsza poprawa koniunktury jeśli chodzi o kwestię polską. W styczniu (27 I 1917) Prezydent W. Wilson ogłasza 14 punktów, które mają być podstawą trwałego pokoju w Europie - jeden z nich mówi o wolnej Polsce z dostępem do morza. W lutym zostaje obalony carat, wkrótce rząd ks. Lwowa anuluje traktaty rozbiorowe. W czerwcu zjazd wojskowych Polaków w Petersburgu wybiera przebywającego w Warszawie J. Piłsudskiego honorowym przewodniczącym. W tym czasie dochodzi do dalszych zadrażnień między obozem J. Piłsudskiego na tle poważniejszym niż rekrutacją do "Polnische Wehrmacht" (polska armia podległa strategicznie Niemcom) gdyż chodzi o przysięgę na wierność obydwu cesarzom. Polska Organizacja Wojskowa inspirowana przez J. Piłsudskiego zrywa z Tymczasową Radą Stanu, w której on sam rezygnuje z posiadanych stanowisk. Gen. H. Beseler-gubernator Warszawy zwraca się do Piłsudskiego: "Może pan stać się jednym z najsławniejszych wodzów swej epoki, współpraca z nami daje panu nieobliczalne wprost możliwości" - "Myli się pan" - odciął Piłsudski - "może pan zyskałby jednego Polaka, ale ja straciłbym Naród". Świadczy to nie tylko o wycuciu sytuacji jeśli chodzi o nastroje rodaków, ale także o fakcie, że już wówczas widział siebie Piłsudski na czele wolnej Polski.

22 lipca 1917 Niemcy aresztują 90 członków Polskiej Organizacji Wojskowej, a także Piłsudskiego i Sosnkowskiego, odmawiających złożenia przysięgi Legionistom pochodzących z I i 3 Brygady internują w Beniaminowie i Szczyplornie Piłsudskiego poprzez Gdansk i Berlin wywożą do Magdeburga, gdzie przebywa do 9 listopada. W miesiącu tym następuje ostateczna klęska militarna II Rzeszy, abdykacja Cesarza Wilhelma II (8 XI ucieka do Holandii) i 11-żawieszenie broni. Przebywając w Magdeburgu Piłsudski nie wiedział, że jeszcze w październiku rząd J. Świerzyńskiego powołany przez Radę Regencyjną

50 - LECIE ŚMIERCI

Banknoty Niezależnego Banku Polskiego kupowane w podziemiu
Nieoficjalny środek płatniczy PRL używany przy zakupie wydawnictw
opozycyjnych
nadesłano z Wrocławia

przekazał stanowisko Ministra Obrony Krajowej własnie jemu, mimo iż przebywał w więzieniu
Na początku listopada dwukrotnie przybywa do więzienia hr Kessler jako przedstawiciel nowego rządu niemieckiego (Premier ks Badenski), który zgadza się na warunkowe zwolnienie (przyrzeczenie niewszczynania akcji antyniemieckich, kiedy Piłsudski dwukrotnie odmawia, zostaje zwolniony i tak 9 XI, a następnie specjalnym pociągiem odstawiony do Warszawy) W dwa dni później po przybyciu do stolicy Rada Regencyjna natychmiast oddaje mu sprawę wojskową, a 14 XI całą władzę 20 lutego 1919 Sejm Rzeczypospolitej mianuje J Piłsudskiego Naczelnikiem Państwa (stanowisko nie przyznawane od czasów Kosciuszki) Sytuacja militarno-polityczna na ziemiach polskich nie przedstawiała się w tym czasie zbyt zachęcająco, w listopadzie 1918 rozpoczął się konflikt w Galicji z Ukraińcami, w grudniu wybuchło powstanie w okupowanej przez Niemców Wielkopolsce, w styczniu 1919 Czesi napadają na Śląsk Cieszyński, w lutym rozpoczynają się walki z Armią Czerwoną (Wołyn, Polesie) Dwa pierwsze konflikty udaje się jakos zlikwidować na drodze zawieszenia broni, wojna z Ukraińcami trwać będzie aż do lipca, kiedy to ostatecznie zostaną wyparci za Zbrucz, wojna z bolszewikami aż do października 1920

J Piłsudski zdaje sobie sprawę, że najgroźniejszym przeciwnikiem jest Rosja, nie ma też żadnych złudzeń jeśli chodzi o to państwo, "bez względu jaki będzie jej rząd, będzie zaciekłe imperialistyczne, mielimy imperializm carski mamy obecnie czerwony Polska stanowi zaporę przeciwko imperializmowi rosyjskiemu niezależnie od jego zabarwienia"
W kwietniu jako Wódz Naczelny przygotowuje wyprawę w celu odzyskania straconego w styczniu Wilna, 17 kwietnia oddziały gen S Szeptyckiego zdobywają Lidę, następnie Nowogrodek a 19 Baranowicze Na Wilno rusza piechota dowodzona przez gen Rydza-Smigłego i kawaleria Beliny-Prazmowskiego, która wkracza do miasta 19 IV W dwa dni później do swego rodzinnego miasta wjeżdża na "kaszance" Józef Piłsudski 22 IV wydaje odezwę "Do byłych mieszkańców Wlk Księstwa Litewskiego" Zgodnie ze swą koncepcją federalistyczną, chce stworzyć na kresach Polski gdzie przeważa ludność białoruska, litewska czy ukraińska - państwa sprzymierzone i związane z Polską Było to odnowienie idei Jagiellonów zgodnie ze współczesną zasadą wolnego samookreślenia narodów na swych terytoriach etnicznych - koncepcję zblizoną popierał Prezydent USA - W Wilson Niestety, koncepcja ta upadła na skutek zdecydowanej wrogości Litwinów, nie chcących mieć żadnych związków z Polską i obojętności Białorusinów

Stanowisko Ukraińców w tej kwestii wymaga oddzielnego omówienia O ile Ukraińcy Galicyjscy odnosili się do tego wrogo, mając w pamięci świeżo przegraną wojnę, o tyle Ukraińcy z dawnego zaboru rosyjskiego mieli zdania podzielone Większość była obojętna, a tylko część związana z rządem S Petlury chciała ścisłego związku z Polską Niestety, ta mniejszość nie była w stanie porwać za sobą resztę Narodu Także wśród społeczeństwa polskiego w odłamie zaczerpniętym ideologią narodowej demokracji odzywały się głosy domagające się państwa homogenicznego, bez mniejszości narodowościowych wewnątrz ani zobowiązanej międzynarodowych wymierzonych w "jedyną i niepodzielną Rosję" na zewnątrz Już od września 1919 datuje się

pierwsza umowa z S Petlurą, w tym czasie odrzucone są dwukrotnie propozycje Denikina (ktorego rząd uznaje i materialowo wspomaga Anglia i Francja) w celu rozbicia bolszewików

Powodem są zbyt wygórowane żądania denikinowców domagających się zdobywania ziem na wschod od Bugu w imieniu Rosji "Jedyną i niepodzielną", nieuznawania niepodległości państw bałtyckich, nie mówiąc już o Ukrainie czy Białorusi

Od września 1919 toczą się także rozmowy pokojowe z bolszewikami (Mikaszewicze) Nie dają one rezultatów choć oryginalnie obiecują oni wiele Polakom Piłsudski zdaje sobie sprawę, że jest to gra wyłącznie na zwłokę, z chwilą gdy czerwoni umocnią się, zaatakują Polskę niezależnie od istnienia układu pokojowego (stało się tak w wypadku zaatakowania republik kaukaskich zimą 1921)

W styczniu dochodzi do wspólnej wyprawy wojsk polskich i łotewskich w celu zdobycia Dynaburga J Piłsudski osobiście kieruje tą akcją, w kilka dni po jej zakończeniu miasto zostaje przekazane Łotyszom, a wojska polskie wycofują się na swe pozycje wyjściowe po podpisaniu 3-miesięcznego rozejmu z bolszewikami W marcu (19 na imię Józefa) Piłsudski zostaje mianowany Pierwszym Marszałkiem Rzeczypospolitej (buławę wręczono już po zwycięskim zakończeniu wojny 14 XI) W kwietniu wzniesione rokowania w Borysowie nie dają wyniku W międzyczasie liczba stojących u granic Polski dywizji sowieckich wzrasta z 4 Dywizji i 1 Brygady do 20 Dywizji i 5 Brygad, co niezbyt dobrze świadczy o zamierzeniach pokojowych czerwonych Po załamaniu się rokowań 25 IV 1920 wojska polskie ruszają na Ukrainę, już nazajutrz zdobywając Zytomierz, a dwa dni później Berdyczow i Korosten 8 maja wojska polskie i ukraińskie wkraczają do Kijowa Był to olbrzymi sukces militarny, za cenę 150 zabitych i 300 rannych zostaje oswojona cała północna lewobrzeżna Ukraina, straty rosyjskie wynoszą około 30 tysięcy (głównie wzięci do niewoli), ponadto drugie tyle krasnoarmiejców dezertuje z XII Armii, która zostaje zredukowana do 2,5 tysiąca żołnierzy W tym czasie na Froncie Południowym Sowieci rozpoczynają swą pierwszą ofensywę, jednak bez specjalnych rezultatów Na froncie ukraińskim wkracza do walki I Konna Armia (dow S Budionny 4,6,11,14 Dywizje Kawalerii oraz 46 Dyw Strzelców) Po kilku dniach bezowocnych ataków na stanowiska 13 Dywizji Piechoty, znajduje lukę na styku 13 i 7 Dywizji w rejonie Samhorodka przedzierając się na tyły J Piłsudski, który w międzyczasie powrócił do stolicy gdzie był entuzjastycznie witany, zarządził aby 3 Armia (gen E Smigły-Rydz) uderzyła na tyły Armii Budionnego Niestety, rozkaz ten o powtórzeniu aktywnie "Uliny" (nawiązanie do przejścia Legionów, które wówczas było pasywne, czego Rydz nie wychwylił) ponawiany także 9 i 10 czerwca nie zostaje wykonany przez liczącą w sumie 3 dywizje i odpowiedniki 2 brygad armię, która wycofuje się na Korosten,

W ten sposób nie rozumiejąc zarządzeń Marszałka uniknięto zwycięstwa gdyż siły Budionnego walczące z 6 Armią Polską musiałyby ulec przy uderzeniu na swe tyły 3 Armii W lipcu (14 VII) rozpoczyna się na Froncie Północnym ofensywa czerwonych Pod osobistym dowództwem Tuchaczewskiego 4 Armie (3,4,15,16) oraz Korpus Kawalerii Gaj-Chana w sumie 20 dywizji strzeleckich i 3 kawaleryjskie, uderzyły na siły polskie liczące 13 dywizji i 2 Brygady Jazdy Już 6 lipca So-

wieci forsują Berezynę, 11 lipca zdobywają Minsk zaś 3 dni później Korpus Gaj-Chana (10 i 15) zdobywa Wilno 19 lipca pada Grodno, 28 Białystok, 1 sierpnia Brzesk Litewski co uniemożliwia zorganizowanie polskiej kontr ofensywy 3 sierpnia Sowieci zdobywają Łomżę Staje się widoczne, że 4 i 15 Armia Czerwona obchodzą od północy stolicę Polski, natomiast 3 i 16 kierują się na nią Sposród wielu koncepcji kontrataku J Piłsudski wybiera sugestię gen T Rozwadowskiego uderzenia z nad linii rzeki Wieprz, sam opracowując 6 sierpnia detale planu W tym celu zorganizowano "Grupę Uderzeniową" składającą się z 1 i 3 Dywizji Legionowej, które jeszcze 8 VIII walczą koło Hrubieszowa i Horochowa gdzie rozbijają 24 Dywizję Czerwonych Strzelców 12 VIII swą kwatery główną Piłsudski prznosi do Puław, aby osobiście pokierować rozpoczynającym się o świcie 16 kontratakiem polskim W tym czasie 3 i 16 Armie Czerwone zajęte są zdobywaniem miejscowości podwarszawskich (Radzymin przechodzi z rąk do rąk kilkakrotnie) 15 Armia walczy na póln Mazowszu z 5 Armią Polską (gen W Sikorski), zaś 4 Armia Czerwona wraz z Korpusem Kawalerii wysforowała się daleko do przodu w rejon Płocka, Włocławka i Działdowa, które po zdobyciu 13 VIII 1920 zostaje zwrócone Niemcom Polskie kontruderzenie niemal z marszu rozbija Grupę Mozyrską (57 i 58 Dywizja Strzelców), tego samego dnia wchodząc do Włodawy Wspierająca "Grupę Uderzeniową" 4 Armia Polska (gen Skierski 14,16,21 Dywizje Piechoty) zdobywa Siedlce, Białą Podlaskę, Miedzyrzecz, w rejonie Minska Mazowieckiego nawiązując kontakt z 15 Dywizją a 3 Armię Czerwoną zamykając w kotle

18 sierpnia oddziały polskie przekraczają Bug, dopiero teraz grozi sytuacja dociera do rezydującego w Minsku Białoruskim Tuchaczewskiego Nakazuje odwrot podległych mu armii do rejonu Wyszok-Makow-Przasnysz oraz I Konnej Armii uderzenie na tyły jednostek polskich operujących na Podlasiu Jednak Budionny zajęty bezskutecznym zdobywaniem Zamoscia aż do 28 sierpnia lekcewazy rozkaz, natomiast 4 Czerwona Armia utraciwszy łączność ze sztabem nadal tkwi na zachodnim Mazowszu 25 sierpnia wojska polskie dochodzą do granicy z Prusami Wsch odcinając niedobitki 4 Armii Czerwonej W ciągu 10 dni walk Sowieci tracą 25 tysięcy zabitych oraz 66 tysięcy wziętych do niewoli, a także mnóstwo materiału wojennego m in 231 dział i 1023 karabiny maszynowe Po daremnych próbach przebicia się 80 tysięcy żołnierzy z 4 Armii Czerwonej przechodzi granicę Prus Wsch gdzie częściowo zostają rozbroweni lecz nie internowani W miesiąc później Piłsudski rozpoczyna opracowywanie planu następnej bitwy "Grupa Uderzeniowa" przechodzi przez zajęta przez Litwinów Suwalszczyznę na tyły 3 Armii Czerwonej 24 IX 1920 przecinając linię kolejową Wilno-Lida 27 IX 20 4 Armia Polska uderza na 15 Armię Czerwoną, obydwa armie nieprzyjacielskie zostają kompletne rozbite wycofując się na wschod W październiku rozpoczyna się "bunt" L Żeligowskiego, którego dywizja białorusko-litewska zajmuje 9 X 20 Wilno W październiku wojska polskie stoczą dwie ostatnie zwycięskie bitwy pod Kojdanowem na północy i Korosteniem na południu dochodząc w chwili podpisania rozejmu do Ślucka, Minska, Ślawuty, Płoskirowa i Kamienca Trwające od września rozmowy pokojowe w Rydze przerwały to pasmo sukcesów zatrzymując zwycięskiego żołnierza polskiego i przez to torpedując koncepcję federalistyczną Piłsudskiego Zawieszenie broni przyniosło kres temu szlachetnemu zadaniu zgodnie z tradycją z czasów J Lelewela (Za wolność Naszą i Waszą) gdyż sojusznicze siły białoruskie i ukraińskie były zbyt słabe aby kontynuować walkę o swe wyzwolenie narodowościowe Później po latach Piłsudski mówił, że nie zrealizował swego głównego celu życia - mając na myśli właśnie kontynuację idei Jagiellonów W marcu zostaje podpisany Traktat Pokojowy w Rydze, uchwalono także Konstytucję, która między innymi regulowała zakres władzy Naczelnika Państwa i Prezydenta R P W roku następnym PSL "Piast", PSL "Wyzwolenie" N P R i P P S wysuwają kandydaturę Piłsudskiego do stanowiska Prezydenta R P jednak ten odmawia Po wybraniu G Narutowicza opuszcza siedzibę w Belwederze Jest wstrząśnięty morderstwem pierwszego prezydenta w 5 dni po zaprzysiężeniu, odsuwa się coraz bardziej od ludzi, rezygnuje ze stanowiska Szefa Sztabu Generalnego (28 V 1923), w lipcu zaś (2 VII) zaś ze stanowiska Przewodniczącego Ścisłej Rady Wojennej Przez następne 3 lata nie piastuje żadnego urzędu żyjąc w skromnym dworku w Sulejowku wybudowanym przez Komitet Żoł-

Dokonczenie ze str 11

Józef Piłsudski w 50 - lecie śmierci

Dokonczenie na str. 12

niemza w ogrodzie odkupionym od kolejarza. Swą pensję w wysokości tysiąca złotych przeznacza na Uniwersytet Wileński, zysując z honorariów autorskich za odczyty, artykuły czy książki (Rok 1863, Rok 1920), "Wspomnienia Legionowe - 2 tomy)

Gdzieś pod koniec 1925 roku podchwytuje podsumiata przez generalicję (G Orlicz-Dreszer) ideę zbrojnego powrotu do władzy. Skłania go do tego nieudolność ówczesnych rządów. W wywiadzie udzielonym w "Kurierze Porannym" 29 IV mówi: "Zagadnienie dyktatury stawalo przede mną tyle razy () Ja jednak twierdze, ze w ramach konstytucyjnych praca silnego rządu nie da się uskutecznic, tylko trzeba uczynic wszystko by skonczyc ze złymi zwyczajami sejmowymi, albowiem złe zwyczaje sejmowe gorsze są od złej konstytucji". Ten umiarkowany (jak na Piłsudskiego, który nie stronił od mocnego języka) wywiad staje się obiektem rządowej konfiskaty 9 maja w "Nowym Kurierze Polskim". Premier W Wito odpowiada: "Niechże wreszcie Marszałek Piłsudski wyjdzie z ukrycia, niechże stworzy silny rząd, niech weźmie do współpracy wszystkie czynniki twórcze, którym dobrze państwu leży na sercu. Jeśli tego nie zrobi, będzie się miało wrazenie, że nie zależy mu na uporządkowaniu stosunków w państwie () Mówią, że J Piłsudski ma za sobą wojsko, jeśli tak, to niech bierze władzę siłą () Ja bym nie wahał się tego zrobić, jeśli Piłsudski nie zrobi tego, to zdaje się nie ma tych sił za sobą". Słowa Premiera wbrew jego intencjom okazały się prorocze. 10 maja rozpoczęły koncentrację jednostki wojskowe, których kadra oficerska wtajemniczona była w spisek (22, 36 pułk piech i p strz konnych) 24 maja ruszają na Warszawę. O godzinie 17 dochodzi do dramatycznego spotkania na moście Pomiatowskiego z Prezydentem S Wojciechowskim.

Prezydent "Stoję na strazy honoru, Marszałek "no tylko nie w ten sposób", próbując schwycić Prezydenta za rękaw. Prezydent strząsnął jego rękę i powiedział, że reprezentuje Polskę i żąda aby Marszałek dochodził swych pretensji na drodze legalnej. Marszałek "Droga legalna jest dla mnie zamknięta, podchodząc do żołnierzy. Prezydent "Żołnierze spełnijcie swój obowiązek". Marszałek "Będziecie do mnie strzelac dzieci (według innej wersji przepuscicie mnie dzieci). Żołnierze odpowiedzieli nie przepuscimy. W ten sposób ruchawka wojskowa zamieniła się w trwający dwa dni krwawy przewrót (straty 215 zabitych wojskowych oraz 164 cywili, rannych ponad 900 wojskowych i 600 cywili).

14 maja swą dymisję składa Premier W Witos, a także Prezydent S Wojciechowski. 31 V 1926 Sejm wybiera J Piłsudskiego Prezydentem R P - nie przyjmuje stanow-

iska, które w dniu następnym obejmuje S Moscicki, Premierem zostaje K Bartel, J Piłsudski obejmuje sprawy wojskowe. Rozumując, że podstawą rządów nie może być wyłącznie lewica, już w kilka miesięcy później usiłuje wciągnąć polityków prawicowych (rozmowy w Nieswieżu z okazji dekoracji "V M" grobu Si Radziwiłła adiutanta Piłsudskiego z okresu wyprawy na Kijów). W 1928 powstaje Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, organizacja polityczna będąca transmisją polityki rządowej w społeczeństwo, zaś przy urnach wyborczych konkurująca z tradycyjnymi partiami politycznymi, które okresowo i z zastrzeżeniami popierały akcje Piłsudskiego. W tym czasie nasila się walka Sejmu, gdzie zwykle wodzącej partii opozycyjnej z rządami inspirowanymi przez J Piłsudskiego, (sprawa Min Czechowicza oskarżonego o subsydiowanie kampanii wyborczej B B W R z kasy państwowej), której apogeum było wejście grupy oficerów do Sejmu (31 X 1929) w celu wywarcia presji na uchwały sesji budżetowej (utrzymanie dotychczasowych wydatków na wojsko). Nie był to krok uzgodniony z J Piłsudskim, a tylko objaw nadgorliwości pewnych sfer oficerskich, których akcje niekiedy graniczyły z bandytyzmem (zaginięcie gen W Zagorskiego, pobicie J Dziechowskiego, A Nowaczynskiego, J Kaden-Bandrowskiego, nie mówiąc już o haniebnym traktowaniu aresztowanych posłów we wrześniu 1930 w twierdzy brzeskiej).

Zaostrza się walka polityczna między rządem a Centrolewem grupującym od jesieni 1929 6 partii politycznych (PPS, NPR, Ch -D, PSL-Piast, PSL-Wyzwolenie, Str Chł). W sierpniu następuje rozwiązanie Sejmu dekretem Prezydenta, a we wrześniu aresztowanie posłów nie objętych w tym czasie immunitetem poselskim. Była to skaza na czystym dorobku politycznym J Piłsudskiego. Po procesie w Brześciu, w którym w 1932 skazano 10 posłów na kary więzienia, opozycja w Sejmie zostaje przytłumiona. Bardziej jasniejsza od polityki wewnętrznej przełomu lat 20-tych i 30-tych jest polityka zagraniczna. Jeszcze w 1927 J Piłsudski osobiście w Genewie w gmachu Ligi Narodów doprowadza do stwierdzenia Litwinów, że konflikt o Wilno jest zakończony. W 1932 Polska zawiera układ o nieagresji na 10 lat z ZSRR. W dwa lata później po niemożliwości uzyskania zgody Francji na wszczęcie wojny prewencyjnej z łamiącym klauzulę układu wersalskiego Hitlerem zostaje zawarty identyczny układ z III Rzeszą (obydwa złamane przed drugie strony we wrześniu 1939). Co do wartości układu z Rzeszą nie miał złudzeń, kiedy adiutant kpt M Lepecki spytał czy Hitler ma

zamiar napasc na Polskę, Piłsudski odparł "nawet gdybysmy na niego napadli to tez byłaby to obrona". Do wiceministra spraw zagranicznych Szembeka powiedział "dobre stosunki trwac będą jeszcze ze 4 lata, po mojej smierci ciężko będzie je utrzymac. Mając 2 pakt o nieagresji siedzimy na dwu stołkach, musimy wiedziec, z którego najpierw spadniemy i kiedy". W trakcie spotkania z MSZ Francji L Barthou w kwietniu 1934 w Warszawie zrytowany upadkiem misji L Morstina, który nie zdołał nakłonic Francuzów do bardziej aktywnego wystąpienia przeciwko Rzeszy, na orzeczenie, że Francja już więcej nie ustąpi, odparł "Ustąpicie panowie, ustąpicie, nie byłibyscie sobą. Może pan nie będzie chciał ustąpic, ale w takim razie albo pan poda się do dymisji, albo pan się przewroci w parlamencie".

Nie miał także złudzeń co do wartości swej generalicji, czemu dawał wyraz w latach 30-tych. W 1932 dowiedziawszy się o śmierci Biskupa Piskiego Z Łozinskiego (określającego kiedyś Traktat w Rydze jako zdradę) powiedział "twardy to był człowiek, ale chciałbym, aby tacy byli wszyscy biskupi, a ja gdybym miał takiego generała umierałbym spokojnie. Podobnie w rozmowie z Szembekiem w 1934 stwierdził "komu-jak umrę, mam pozostawic armię polską? wśród moich generałów nie widzę nikogo". W 1935 ze względu na postępującą chorobę raka nie bierze już udziału w sprawach wewnętrznych jak przygotowanie Konstytucji, zaś w międzynarodowych sporadycznie, w kwietniu spotyka się z ministrem spraw Zagranicznych Wlk Brytanii A Edenem, lecz w maju nie jest w stanie przyjąć ministra spraw zagranicznych Francji P Laval'a. Zgon następuje wieczorem 12 V 1935.

Postać tak kontrowersyjna i wielopłaszczyznowa jak J Piłsudski spotykała się z roznorodnością ocen od granicznych z hagiografią do oscylujących na krawędzi potępienia K D Morawski minister spraw zagranicznych w gabinecie W Witos'a obalonego zamachem majowym "Piłsudski - genialny szlachcic kresowy o intuicji meza stanu i temperamencie rewolucjonisty, wielkopanski i rubaszny, równie bliski trywialności jak i legendy, Piłsudski, dla którego Polska była jakimś wielkim Zułowem, czy Pi-kielszkami, że chodził po niej gderając i dziwaczając z kijem sekątem poganiał i przeganiał parobków i ekonomów. Swą renesansową bujnością i litewskim uporem, szerokością swych koncepcji i małostkową mściwością, swą osobą i legendą przysłonił i przytłoczył cały okres dziejów Polski i wdarł się w życie każdego z nas. A potem był J Piłsudski stary i chory". Prof P Wandycz "Istniało kilku Piłsudskich, ten z epoki PPS (polski święty jak go określał I Daszyński), ten z lat Legionów, i Naczelnikostwa Państwa, a wreszcie przedwcześnie postarzały, zgorzkniały i zawzięty Piłsudski z przełomu lat 20-tych i 30-tych. W ocenie tej niezwyklej postaci polskiej historii współczesnej należy pamiętać o obiektywnym określeniu sukcesów i klęsk jakie były Jego zasługą, na zakończenie przypomnę jeszcze cytaty A Micewskiego sugerujący patrzanie przez właściwy pryzmat na epokowe postaci. "Wielkość i małość ludzka towarzyszą sobie najczęściej bardzo blisko i przeplatają się przedziwnie. Pamiętając o małości, a zapominając o wielkości zniekształca się dzieje ojczyste, podcina tradycje narodowe i podstawy myślenia politycznego".

KRZYSZTOF
SÓJKA-WILMANSKI

Z okazji Świąt Zmartwychwstania
Paskiego
składamy najserdeczniejsze życzenia
Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej
Edwardowi Raczyńskiemu
Polskim Władzom Legalnym na uchodźstwie
Przewielebnemu Duchowienstwu płatnikom Skarbu
Narodowego, oraz wszystkim Polakom, którzy walczą
o Polskę całą, wolną i niepodległą

**Komisja Skarbu
Narodowego
Na Kanadę**

Pieśni legionowe

10 XII 82 Teksty i cytaty pochodzą z recitalu Piotra Szczepanika w Muzeum Diecezjalnym (z zapisu magnetofonowego)

Hej, strzelcy wraz, nad nami orzeł biały,
A przeciw nam śmiertelny stoi wrog
Wnet z naszych strzelb piorunne zagrzmią strzały,
A loty kul kieruje Zbawca Bog
Więc gotuj bron i kule by głęboko,
O ojcow grob bagnetow poostrz stal
Na odgłos trąb swój sztuciec bierz na oko
Hej baczność cel i w leń lub serce pal

Hej trąb, hej trąb strzelecka trąbko w dal,
A kluj, a rąb i w leń lub serce pal!
Hej trąb, hej trąb strzelecka trąbko w dal!
A kluj, a rąb i w leń lub serce pal!

Wzrost lisciem bor,
Więc gorą wiara strzelcy
Masz w rękę bron, a w sercu święty zał
Hej Moskwa tu, a nuże tu wisielcy!
Od naszych kul nie schroni kniaz ni car
Raz przeciez juz zagrzmią trąby dźwięki
Lśni polska bron jak złotych kłosow łan
Dzisiaj splacimy łzy siostr, matek i wdow jęki
Hej, baczność cel i w leń lub serce pal

Hej trąb

Do Azji precz! potomku Dzyngis-Chana!
Pluję ci w twarz za morze twoich łask
Amnestią twą owiniem nasze kule
Odpowiedz da huk armat, kurkow trzask
O Boże nasz, o Matko z Jasnej Gory!
Wysłuchaj nas! Niech korna łza i zał
Pżeblaga cię Niewoli zerwy sznury!
Hej baczność cel i w leń lub serce pal!

Hej trąb

Zdumiona Praga niech zaswiadczy wam
Jak czwarty pułk zwyciężał u jej bram
Jak czwarty pułk zwyciężał u jej bram
Chociaz złowroźnie nam pod Ostrołką
Tysiącem paszcz ognistych groził wrog,
Nasz bagniet wprawną prowadzony ręką
Przez wrogie serca otwarł dosyć drog
Niech Ostrołka również powie wam
Jak czwarty pułk w krwi brodził u jej bram
Jak czwarty pułk w krwi brodził u jej bram
I chociaz wiele męźnych serc zamarło,
Pułk atakując na bagnety brał
I choc zły los uchwycił nas za gardło
Z łuf naszych nie padł ani jeden strzał
Gdzie Wisła krwią spłynęła, także tam
Nasz czwarty pułk lał krew i krwawił sam
Nasz czwarty pułk lał krew i krwawił sam

Legiony to zebracza nuta,
Legiony to ofiarny stos
Legiony to zebracza nuta
Legiony to stracencow los

My pierwsza brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzucilismy
Swoj zycia los na stos, na stos
Na stos rzucilismy swoj zycia los
Na stos, na stos

O ile mąk, ile cierpienia
O ile krwi, przelanych lez
Pomimo to nie ma zwątpienia
Dodawał sił wędrowki kres

Refren

Krzyczeli zesmy stumanieni,
Nie wierząc nam, że chciec - to moc
Lelismy krew osamotnieni
Lecz z nami był nasz drogi wodz

Refren

Inaczej dzis się zapytają
I trafic chcą do naszych dusz
I mówią juz, że nas szanują,
Lecz nadszedł czas odwetu juz

Refren

Nie chcemy juz od was uznania,
Ni waszych mow, ni waszych lez,
Skonczyły się dni kolatania
Do waszych dusz, do waszych kies

Refren

Maszerują chłopcy, maszerują
karabiny błyszczą, szary stroj
A przed nimi drzewa salutują,
Bo za naszą Polskę idą w boj
Nie noszą lampasow, lecz stary ich strój,
Nie noszą ni srebra, ni złota,
Lecz w pierwszym szeregu podąza na boj
Pechota, ta szara pechota
Lecz w pierwszym szeregu podąza na boj
Pechota, ta szara pechota

Ref

Idą ku słońcu, kołysz się stal,
Dziewczeta zerkają zza płota
A oczy ich dumnie utkwione są w dal
Pechota, ta szara pechota
A oczy ich dumnie utkwione są w dal,
Pechota, ta szara pechota

Ref

Nie graj im surmy, nie hucz im rog,
A śmierć im pod stopy się miota
Lecz w pierwszym szeregu podąza na boj
Pechota, ta szara pechota
Lecz w pierwszym szeregu podąza na boj
Pechota, ta szara pechota

Ref

Tysiąc ukłękło, by w Warszawie przysiąc,
Ze bez wystrzału stoczą święty boj
Doboszu bij, do bitwy rusza tysiąc
I bagnetowi los powierza swój
Niech Polska pomna świętych jeszcze szram
Zna czwarty pułk i niech współczuje nam
Zna czwarty pułk i niech współczuje nam
Gdysmy toczyli krwawy boj pod Praga
Z łuf naszych nie padł ani jeden strzał
Pułk nasz zacieklą szczycił się odwagą
I wrogie linie na bagnety brał

ZARZĄD GŁÓWNY

Kongresu Polonii Kanadyjskiej
składa

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z
OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA

WIELEBNEMU DUCHOWIENSTWU
CZŁONKOM ORGANIZACJI KONGRESOWYCH
I CAŁEJ POLONII W KANADZIE
288 Roncesvalles Ave Toronto, Ont

ZARZĄD GŁÓWNY SPK w KANADZIE

składa

WSZYSTKIM BYŁYM ŻOŁNIERZOM
ORAZ CZŁONKOM ORGANIZACJI
SERDECZNE ŻYCZENIA

206 Beverley Str. Toronto M5T 1Z3

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
WIELEBNEMU DUCHOWIENSTWU
ORAZ CAŁEJ POLONII

składa

ZARZĄD OKRĘGU KONGRESU POLONII KANADYJSKIEJ

w Toronto

J B U R S K I - prezes

WSZYSTKIM RODAKOM, ZACNEMU
DUCHOWIENSTWU, DROGIM
SIOSTROM, POLONIJNYM
ORGANIZACJOM, HARCERSTWU
I DROGIM CZŁONKINIOM
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
SKŁADA

FEDERACJA POLEK
W KANADZIE

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
WSZYSTKIM SWOIM CZŁONKOM I
ORGANIZACJOM, JAK I CAŁEJ POLONII
SKŁADA

Polish Alliance (Toronto)
Credit Union Ltd.
SPÓŁDZIELNIA KREDYTOWA ZPwK
2150 Bloor St W Toronto, M6S 1M8
TEL. 762-9523

Joseph Ratzinger

Leonardo Boff

''Teologia wyzwolenia''

Czym jest ''teologia wyzwolenia''?

''Teologia wyzwolenia'' jest zrodzonym w latach 60-tych w Ameryce Łacinskiej wieloaspektowym i kontrowersyjnym prądem myśli katolickiej z jednej strony i działalności praktycznej katolików z drugiej

Jako kierunek myślowy ''teologia wyzwolenia'' podkreśla konieczność wydobywania z Ewangelii tzw. momentów wyzwolenczych nakazujących katolikom sprzeciwiać się opresji, zwłaszcza zaś opresjom społecznym oraz nawołuje Kościół do aktywnego opowiadania się po stronie biednych przeciwko bogatym. Niektórzy z teoretycznych przedstawicieli ''teologii wyzwolenia'' stosują marksizm jako metodę analizy stosunków społecznych i poszukiwania społecznej sprawiedliwości. ''Teologia wyzwolenia'' zapożyczając z marksistowskiej koncepcji bytu określającego świadomość i bazy określającej nadbudowę utrzymuje, że nie może być duchowej poprawy ludzi bez odpowiednich zmian społecznych. W aspekcie działalności praktycznej ''teologia wyzwolenia'' jest w formie łagodnej zaangażowaniem się katolików w bezpośrednie życie polityczne w celu udzielania pomocy ubogim i uciemnionym, a w formie radykalnej jest apoteozą ruchów rewolucyjnych obliczonych na zlikwidowanie nędzy i przesładowan, nierzadko przy tym łączących nakaz chrześcijańskiej pomocy bliźnim z marksistowską koncepcją walki klasowej.

W aspekcie wewnątrzkościelnym ''teologia wyzwolenia'' według niektórych jej przedstawicieli jest pochwałą tzw. ''społeczności bazowych'', małych kilkudziesięciosobowych zbiorowości wiary katolickiej będących dla samych siebie duchową inspiracją wiary, alternatywą dla inspiracji płynącej z Watykanu i od Papieża. Podstawowym wysiłkiem ''społeczności bazowych'' jest - obok przestrzegania katolickiego rytuału i obrządku kościelnego - połączenie nauk Biblii z praktyczną dzień po dniu działalnością i życiem.

Zrodła ''teologii wyzwolenia''

''Teologia wyzwolenia'' zrodziła się w latach 60-tych w Ameryce Łacinskiej, w regionie, w którym masy ludności żyły na ogół w nędzy i wielokrotnie były poddane represjom różnych dyktatur, nie będących jednak tak totalitarnymi jak reżimy komunistyczne i pozwalających inteligencji, a więc i duchowieństwu mówić i głosić poglądy.

Z jednej strony nędza mas i ich uciemnienie, z drugiej strony względna wolność słowa - to były zewnętrzne źródła ''teologii wyzwolenia''.

Zasadniczym źródłem wewnętrznym ''teologii wyzwolenia'' był ''liberalny'' i ''reformatorski'' charakter II Soboru Watykańskiego (1962-1965) - w interesującym nas tu kontekście wzrost roli koleżeńskiej biskupów i wzrost roli poszczególnych kościołów narodowych - oraz wzrastające na świecie oczekiwanie, że Kościół Rzymsko-Katolicki będzie jednym z ważnych czynników porządku światowego i adwokatem wielu palących spraw ogólnoludzkich.

Przełomowym momentem wewnątrzkościelnym w rozwoju ''teologii wyzwolenia'' była odbyta w roku 1968 w Medellin (Kolumbia) II Konferencja Biskupów Ameryki Łacinskiej, na której mniejszościowa grupa liberałów przeforsowała przyjęcie serii oświadczeń podkreślających konieczność zaangażowania się Kościoła w sprawy biednych i potępiających gwałt i przemoc instytucji. Oświadczenia podkreślały, że w większości krajów Ameryki Łacinskiej panuje nędza będąca skutkiem wyzysku, który jest grzechem i wzywały do pilnej zmiany społecznej. Otwierająca się tutaj wyraźnie możliwość rozwoju stanowiska biskupów w bardziej radykalnym kierunku i zyciwy stosunek do konferencji papieża Pawła VI zostały wykorzystane skwapliwie przez teologów wyzwolenia.

Przedstawiciele teoretyczni ''teologii wyzwolenia''

Peruwiański ksiądz i psycholog, 56-letni Gustavo Gutierrez oraz brazylijski franciszkanin 46-letni Leonardo Boff są czołowymi przedstawicielami ''teologii wyzwolenia'' jako prądu myślowego współczesnego katolicyzmu.

W roku 1971 wówczas 42-letni Gutierrez opublikował pracę ''Teologia Wyzwolenia'', którą do dzisiaj Watykan traktuje jako pracę obciążoną koncepcją marksistowską, a o której Gutierrez do dzisiaj mówi, że ''naucza przez nią ewangelii, nic więcej''.

W tym samym roku 71 młody 32-letni franciszkanin Boff ogłosił pracę ''Jesus Christ Liberator'', w której dowodzi, że Jezus był rewolucyjnym wyzwolicielem stającym zawsze po stronie biednych i ciemionych przeciwko bogatym i władcom.

Ta książka oraz opublikowana w 1977 praca ''Eclesiogenese'' wzbudziły poważny niepokój w Watykanie, ale nie wywołały żadnych prób administracyjnego poskromienia tego płodnego jak dotąd autora 32 książek i licznych artykułów.

Prawdziwą burzę wywołała książka, którą Boff wydał w roku 1981 zatytułowana ''Church Charisma and Power''. Książka złożona z 13 esejów krytykuje to co Boff określa jako ''autorytaryzm, dogmatyzm i koncentrację władzy'' w Kościele rzymsko-katolickim.

Boff podkreśla w książce, że ''monarchiczna i hierarchiczna'' struktura Kościoła katolickiego nieuchronnie wiąże go z bogatymi i domaga się, by odwrócić piramidę władzy w ten sposób ''by Kościół był Kościołem nie dla biednych, ale przez biednych''. Zdaniem Boffa elitaryzm Kościoła nie pozwala mu zająć stanowczej postawy w obronie praw ludzkich oraz w innych ważnych sprawach politycznych jak np. imperializm, wyzysk, konsumeryzm i monopolizm.

Boff jest entuzjastą ''społeczności bazowych'' utrzymując, że stanowią one prawdziwe filary ''Kościółu rodzącego się z wiary biednych''. Boff podkreśla, że taki Kościół byłby prawdziwym Kościołem Jezusa, który nie przewidywał Kościoła przywilejów i hierarchicznej struktury. Boff pisze, że Kościół nie może mieć monopolu na nauczanie wiary i że przywództwo duchowe może się wyłonić ze społeczności wiernych, a nie tylko z obrębu kościelnej hierarchii. Boff przyjmuje także pogląd, że inne Kościoły chrześcijańskie mają tę samą wartość ''wyrażania Boga'' i stanowienia ''Kościółu Chrystusa'' jak Kościół rzymsko-katolicki.

Boff sprzeciwia się krytykom ''teologii wyzwolenia'' ukazujących jej marksistowskie zapożyczenia, a nawet charakter. Uważa jednak, że marksistowska analiza umożliwia wykrycie tego co powoduje, że ludzie są biedni i opisuje Marksa jako ''typowego przedstawiciela ludzi z wielkim duchem, którzy poważnie poświęcili się myśleniu ujawniając nowe wymiary rzeczywistości''.

To na ile ''teologia wyzwolenia'' jest marksistowska jest jednym z najgorętszych zagadnień nie tylko dla jej krytyków i hierarchii kościelnej, ale także dla jej jak się szacuje obecnie około 100 piszących duchownych przedstawicieli. Według jednego z nich - jezuita Jon Sobrino zającego w Salwadorze cel ''teologii wyzwolenia'' w Ameryce Łacinskiej - ''nadac na nową formę obecnej nędznej rzeczywistości'', sprzyja jej mariażowi z marksizmem. Według Sobrino wielu ''teologów wyzwolenia'' używa w analizie i opisie rzeczywistości terminologii lewicowej jako podstawowej i w tym sensie ''wpływ Marksa na tę koncepcję teologicznego rozumienia jest ewidentny''.

Zakres i wpływ ''teologii wyzwolenia''

Największe znaczenie i wpływ ''teologia wyzwolenia'' ma tam, gdzie się narodziła, w Ameryce Łacinskiej. Jej znaczenie i wpływ różnią się w zależności od kraju i regionu, ale w potencjalnym obszarze jej oddziaływania znajduje się około 42% światowej liczby katolików (ponad 800 milionów).

Największe wpływy ''teologia wyzwolenia'' ma w najliczniejszym narodzie katolickim na świecie, w Brazylii liczącej ponad 130 milionów mieszkańców. Szacuje się, że na około 150 tysięcy ''społeczności bazowych'' istniejących w Ameryce Łacinskiej (jedna ''społeczność bazowa'' liczy przeciętnie od 10 do 30 członków) około 70-75 tysięcy przypada na Brazylię. Hierarchia kościelna podzielona jest na zwolenników i przeciwników ''teologii wyzwolenia''. Podział sięga samych szczytów. Arcybiskup Rio de Janeiro, kardynał Eugenio de Arango Sales uważa, że ''teologia wyzwolenia'' (jest jednym z najpoważniejszych zagrożeń dla jedności duchowieństwa i wiary''. Pod jego kierunkiem Trybunał Archidiecezji Rio de Janeiro potępił jeszcze przed Watykanem książkę Boffa ''Church Charisma and Power''. Jednakże, gdy we wrześniu ubiegłego roku Watykan skrytykował ''teologię wyzwolenia'', w odpowiedzi Konferencja Biskupów Brazylijskich wydała oświadczenie domagające się ''uwaznego badania'' prac Boffa ''w celu uniknięcia błędów dotyczących zdrowej i zasadnej teologii wyzwolenia'' a po wezwaniu Boffa do Watykanu przed oblicze Świętej Kongregacji do Spraw Wiary udało się wraz z nim w gestie poparcia i pomocy dwóch z kilku najbardziej wpływowych w Brazylii kardynałów, arcybiskup Sao Paulo kardynał Paulo Evaristo Arns i arcybiskup Fortalezy kardynał Aloisio Lorscheider.

W Peru (95% mieszkańców to katolicy) ''teologia wyzwolenia'' znajduje zwolenników i posród wiernych i posród duchowieństwa. Nieliczni duchowni przyłączyli się nawet do komunistycznego ugrupowania terrorystycznego ''Błyszcząca ścieżka'' próbującego wywołać rewolucję i zaprowadzić komunizm. Silni zwolennicy ''teologii wyzwolenia'' znajdują się pomiędzy biskupami peruwiańskimi, którym udało się powstrzymać Watykan od oficjalnego potępienia księdza Gutierrez. Na spotkaniu z 33 biskupami peruwiańskimi w październiku ubiegłego roku w Watykanie Papież Jan Paweł II potępił ''teologię wyzwolenia'' za zapożyczenia z ''materialistycznej ideologii głoszącej walkę klasową i odwołującej się do przemocy'' oraz skrytykował aktywność ''politycznych księży''. Ale po spotkaniu z kardynałem Jozefem Ratzingerem (prefekt Watykańskiej Kongregacji do spraw Wiary) biskupi peruwiańscy zaakceptowali jedynie dokument potępiający marksistowskie aspekty ''teologii wyzwolenia''. Tak jak chciał liberalny kardynał Peru Juan Ricket w dokumencie nie było ataku na księdza Gutierrez.

W Salwadorze ''ideologia wyzwolenia'' jest popularna wśród mas wiernych tworzących liczne ''społeczności bazowe'' i wśród pewnej części niższego duchowieństwa. Do ''ideologii wyzwolenia'' odwołują się także komunistyczni partyzanci. Wszystko to doprowadziło do popularnego hasła używanego przez prawicowe szwadrony śmierci ''Bądź patriotą, zabij księdza''.

Lata 70-te znaczyły dla ''ideologii wyzwolenia'' - wraz z rewolucjami i dyktaturami - okres wyraźnego zaangażowania politycznego. Ukoronowaniem tego zaangażowania była rewolucja nikaraguaska w 1979 roku, podczas której połączone siły sandinowców-marksistów oraz świeckich i duchownych przedstawicieli ''teologii wyzwolenia'' obaliły dyktaturę Somozy i zaprowadziły reżim komunistyczny. W chwili euforii ksiądz amerykański Paul Schmitz będący obecnie biskupem w Nikaragui uznał Ni-

karagę za "laboratorium ważne dla całej Ameryki Łacinskiej" W Nikaragui zyją również zawieszni przez Watykan za niezrezygnowanie z posad politycznych 4 duchowni: minister spraw zagranicznych Miguel d'Escoto, minister kultury Ernesto Cardenal, minister oświaty Fernando Cardenal i ambasador Nikaragui w Organizacji Państw Amerykańskich Edgard Parrales - wszyscy rzecz jasna zagorzali zwolennicy "teologii wyzwolenia" Z drugiej strony wysze duchowieństwo na czele z arcybiskupem Managuí Miguelem Obando Bravo przeciwstawia się zwarcie rzimowi sandinowców i "teologii wyzwolenia"

Nie we wszystkich krajach Ameryki Łacinskiej daje się odczuć "teologię wyzwolenia" Praktycznie nie istnieje ona w Wenezueli, Argentynie i Meksyku

W innych częściach świata jest względnie popularna na Filipinach znana w USA i zaczyna kiełkować w Afryce oraz w Indiach Ojciec Conrado Balweg jeden z filipińskich księży który wraz z komunistyczną partyzantką zwalcza dyktaturę Marcosa głosi że "wyzwolenie od opresji jest istotą mszy świętej"

Watykan a "teologia wyzwolenia"

Watykan za pontyfikatu Pawła VI stał raczej na stanowisku że nie ma problemu "teologii wyzwolenia" Wybor na Papieża Jana Pawła II antykomunisty i bezpośredniego zwawcy marksizmu i jego niebezpieczeństw oraz ekscesy "teologii wyzwolenia" w Nikaragui oznaczały radykalną zmianę postawy Watykanu Z głównych wskaźników zmiany wzmieni tu jedynie niektóre

Najpierw Watykanowi udało się nakłonić biskupów spotykających się na początku 1979 roku w Puebla (Meksyk) na III Konferencji Biskupów Ameryki Łacinskiej by potępił marksizm i wezwali księży do odcięcia siebie od wszystkich ideologii politycznych

Jednocześnie w Watykanie i w różnych częściach przywatykańskich zaczęły się rozlegać ostre głosy krytyki "teologii wyzwolenia" Jak powiedział teolog Carlo Caffarra z Uniwersytetu Papieskiego w Rzymie "teologia wyzwolenia" "godzi w najbardziej podstawowe jądro chrześcijańskiego wyznania, a stąd w prawdę samego Kościoła"

W ubiegłym roku i w marcu br głos zabrała Święta Kongregacja do spraw Wiary na czele z prefektem kardynałem zachodnio-niemieckim Jozefem Ratzingerem

3 września ubiegłego roku Kongregacja ta ogłosiła 36-stronicowy dokument atakujący "teologię wyzwolenia"

Nie było w nim wymieniana nazwisk Dokument zatytułowany "Instrukcje w sprawie niektórych aspektów "teologii wyzwolenia" stwierdzał jednak wyraźnie, że "teologia wyzwolenia" jest nie do przyjęcia przez chrześcijaństwo jeśli włącza w swój obręb marksizm oraz potępiał wszystkie totalitarne i ateistyczne reżimy Czytamy m.in. w "Instrukcjach" "Zaufać środkom przemocy w nadziei zaprowadzenia większej sprawiedliwości to stać się ofiarą fatalnej iluzji przemoc rodzi przemoc i degraduje człowieka" a w innym miejscu dokument stwierdza że marksizm "zawiera błędy bezpośrednio zagrażające prawdom wiary w odniesieniu do wiecznego przeznaczenia poszczególnych osób"

7 września ubiegłego roku franciszkanin Boff stanął na 4-godzinnej sesji wyjaśnienia w Watykanie przed obliczem kardynała Ratzingera Po sesji Boff powiedział, że kontrowersje były omawiane w braterskiej atmosferze, ale Ratzinger ponownie zaatakował "teologię wyzwolenia" nazywając ją "fundamentalnym niebezpieczeństwem" wiary i Kościoła

Pod koniec marca w ponad pół roku po spotkaniach z Boffem i z trzymiesięcznym opóźnieniem w stosunku do zapowiedzi Kongregacja do spraw Wiary wydała dokument potępiający jeszcze raz "teologię wyzwolenia" a w szczególności książkę Boffa "Church Charisma and Power" Dokument stwierdza wyraźnie, że wiele stanowisk zajętych w książce zagraża Kościołowi i wierze i odrzuca stanowczo proponowane przez Boffa zmiany w Kościele jako instytucji i w doktrynie chrześcijańskiej Watykan spodziewa się odpowiedzi Boffa i w zależności od niej podejmie dalsze kroki wobec mnicha z Zakonu Franciszkanów w Peto-polis (64 km na północ od Rio de Janeiro)

Papież Jan Paweł II a "teologia wyzwolenia"

Wybor kardynała Wojtyły na Papieża zgodnie z powszechną opinią był punktem zwrotnym w postawie Watykanu wobec "teologii wyzwolenia" Krotko mówiąc Watykan na czele z Ojcem Świętym Janem Pawłem II zaczął ją zwalczać Zdaniem ródki watykańskich Jan Paweł II czyni tak z kilku powodów

Najważniejszym jest jego koncepcja pontyfikatu w której Jan Paweł II stara się o: 1) pełną integralność chrześcijaństwa, 2) wyraźny obraz roli i funkcji osoby duchownej w odróżnieniu od świeckiej oraz pełną dyscyplinę osób duchownych, 3) całkowitą jasność stanowiska Kościoła w sprawach doktrynalnych oraz pozadoktrynalnych (które Kościół z takich czy innych powodów wklaja)

"I biedni ludzie oraz biedne narody - biedne na różne sposoby, nie tylko pozbawione żywności, ale także wolności i innych praw ludzkich - osądzą tych, którzy zabierają im dobra, którzy kosztem pozostałych utrzymują imperialistyczny monopol ekonomiczny i polityczną przewagę"

"Nie chodzi tutaj tylko o sprawę zlikwidowania głodu czy nawet zmniejszenia nędzy Walka z ubóstwem chociaż pilna i konieczna, nie wystarczy Chodzi tutaj raczej o zbudowanie świata, w którym każdy człowiek, niezależnie od jego rasy, religii czy narodowości będzie mógł żyć pełnym życiem ludzkim uwolniony od posług nałożonych na niego przez innych ludzi bądź przez siły naturalne, o świat, w którym wolność nie będzie pustym słowem i w którym biedny Łazarz będzie mógł zasiąść do tego samego stołu z bogaczem" (Encyklika nr 47, Populorum Progressio)

Tak, rozwój jest nowym określeniem pokoju Pokój jest konieczny Jest on nakazem naszego czasu Tak zresztą jak rozwój czy postęp Postęp wszystkich upośledzonych"

Jan Paweł II, fragmenty homilii wygłoszonej podczas mszy świętej w Edmonton, 17 września 1984 roku

Olbrzymią rolę odgrywa również przekonanie Jana Pawła II że to co jest katolickie a co nie jest rozstrzyga Stolica Apostolska z ostateczną pieczęcią papieskiego autorytetu W wielu swych wystąpieniach także w krajach o silnie rozwiniętej "teologii wyzwolenia" Jan Paweł II podkreśla że zbyt wielu teologów naucza nie prawdę Chrystusową ale swoje własne teorie oraz zwraca uwagę, że misja Papieża polega na służeniu sprawie powszechnej chrześcijańskiej jedności Jest jasne, że "teologia wyzwolenia" nie może być pogodzona z powyższą koncepcją pontyfikatu

Wreszcie, nie bez znaczenia dla papieskiego stosunku do "teologii wyzwolenia" jest jego polskie pochodzenie, które umożliwiło mu poznać nie tylko marksizm jako doktrynę, ale także empiryczną konsekwencję doktryny - komunizm wraz z jego wojującym ateizmem

Dla niektórych teologów "teologia wyzwolenia" stanowi najbardziej poważne wezwanie dla Jana Pawła II od początku jego pontyfikatu, wszyscy zaś uważają, że jest znaczącym testem papieskiej woli, koncepcji doktryny i kierunku jaki chce nadać Kościołowi kroczącemu szybko w trzecie tysiąclecie

Na ogół uważa się że Papież rozpoczynając zwalczanie "teologii wyzwolenia" od wprowadzenia porządku w Zakonie Jezuitów - propagujących "wyzwolenie" najchętniej - nie mógł lepiej trafić

Podkreśla się również, że Jan Paweł II odrzucając z "teologii wyzwolenia" marksizm, usprawiedliwienie przemocy i bezpośrednią działalność polityczną duchowieństwa sam brzmie niejednokrotnie jak czołowy teolog wyzwolenia broniący ubogich i pozbawionych wolności oraz piętnujący niesprawiedliwość społeczne co odbiera "teologię wyzwolenia" z marksizmem, przemocą i polityczną działalnością księży miliony zwolenników i potencjalnych kandydatów

Religia rzymsko-katolicka a "teologia wyzwolenia"

Ami Ojciec Święty Jan Paweł II, ami Watykan ami większość duchowieństwa i liczni wierni nie lekceważą "teologii wyzwolenia" Czasy, w których mogła się ona wydawać efemerydą minęły, a są religioznawcy, którzy twierdzą, że bezpowrotnie Jest oczywiste, że stanowi ona poważne zagrożenie obecnie istniejących i uznanych przez Watykan form doktrynalnych instytucjonalnych, organizacyjnych i liturgicznych religii rzymsko-katolickiej W każdej z tych dziedzin "teologia wyzwolenia" w jakimś stopniu narusza status quo, a wszystko to razem może zawoalować XX-wieczną bądź XXI-wieczną reformacją, a także może doprowadzić do ostrych rozłamów wewnątrz Kościoła katolickiego Olbrzymi potencjalny ładunek sekciarski tkwi również w tysiącach "społeczności bazowych" uprawiających wiarę i kierujących się Biblią na co dzień bez pośredniczącej roli księdza

Być może Janowi Pawłowi II i jego sojusznikom uda się opanować "teologię wyzwolenia" czy to przez przykrojenie jej do postaci akceptowanej przez Stolicę Apostolską czy to przez zastąpienie jej jakąś atrakcyjną dla wiernych formą ortodoksyjną, ale to co wydaje się być niepodważalne to to, że religia rzymsko-katolicka w Ameryce Łacinskiej znalazła się w fazie długofalowej zmiany o nieprzewidywalnych obecnie konsekwencjach

Jan Paweł II

Gustavo Gutierrez

Miguel D'Escoto

Niebezpieczeństwo "teologii wyzwolenia"

Największym społecznym niebezpieczeństwem "teologii wyzwolenia" jest inspirowanie przez nią chrześcijańsko-komunistycznego sojuszu walki z niekomunistycznymi dyktaturami Przykład Nikaragui jest tutaj klasyczny Łatwo wskazać także Salwador, Peru czy Filipiny Doświadczenie historyczne pokazuje bowiem, że po zwycięstwie sojusz znika a pozostają jedynie z nową, na ogół straszniejszą dyktaturą, komunistami Chrześcijanie (jak i pozostali sojusznicy) albo przestają być sobą i podporządkowują się komunistom albo zapelniają cmentarze i lagry

Tak więc "teologia wyzwolenia" zwalczając dyktaturę w jednej formie zawierając łatwy - ze względu na swój lewicowy i marksistowski klimat - sojusz z komunistami ułatwia pojawienie się dyktatury w ich formie

A jak zauważył Leszek Kołakowski "Gotowość chrześcijan do podejmowania się owej roli nawozu dla tyranii i nazywanie tej gotowości "teologią wyzwolenia" nie jest mniejszą aberracją przez fakt, iż wyrasta z dobrej woli"

Kim był ksiądz Jerzy Popiełuszko?
Długo jeszcze będziemy się nad tym zastanawiać, wiele będzie się jeszcze o tym pisać. Pewne jest, że w dniu swojej śmierci stał się najważniejszym człowiekiem w Polsce, że stał się punktem, na którym jak na zawiasie oparła się, być może, cała historia kraju. Trudno nazajutrz po tej strasznej śmierci, kiedy tak świeży jest jego obraz, głos, uścisk dłoni, ocenić wszystkie implikacje jego pracy i męczeństwa. Stąd próba odpowiedzi na wstępne pytanie poprzez dokumenty, bo jest tak, że i przyjaciele i wrogowie pozostawili obfitą dokumentację swoich myśli i uczuć.

Ksiądz Jerzy dostawał mnóstwo listów. Czasem były adresowane do parafii lub imiennie do proboszcza księdza prałata Boguckiego, ale wszystkie dotyczyły ks. Jerzego i Mszy za Ojczyznę. Pisali ludzie pokrzywdzeni przez rządzących - bici, wyrzucani z pracy, straszeni śmiercią, zmuszani do donosicielstwa. Bardzo nieliczni o coś prosili. Po prostu czuli, że muszą komus o swojej krzywdzie powiedzieć, a że nie mieli do kogo się udać, pisali do Niego. Ksiądz Jerzy nieustannie nosił z sobą ten ciężar ludzkiego cierpienia i ponizienia. Przyjaciele, którzy już po jego śmierci przeglądali zdjęcia księdza, zauważyli, że nie ma ani jednego, na którym by się uśmiechał.

Ale większość, ogromna większość listów to były słowa wdzięczności i poparcia. Coż takiego robił ksiądz Jerzy, że tysiące nieznanym mu ludzi czuło wobec niego wdzięczność? Przecież niczego nie obiecywał. Z lektury setek listów zdaje się wynikać odpowiedź księdza Jerzy jak nikt inny nadawał cierpieniu tych ludzi chrześcijański sens. Ludziom zdawało się, że mówił to, co chcieli usłyszeć, że wypowiada ich własne słowa. Ale tak myśleli wychodząc z Mszy. A on brał ich uczucia, z którymi przychodzili - ból, zdumienie, ludzką podłość, gorzki zawód, rozpacz i nienawisc - i przekształcał je w ich przeciwieństwa. W Mszach za Ojczyznę przemieniał nie tylko chleb i wino, lecz także nienawisc i rozpacz w Miłość. Na naszych oczach dokonywał cudu.

Czuło to wielu ludzi. Wytwarzał wokół siebie jakieś ugięcie, zawichrowanie przestrzeni duchowej. Ludzie garnęli się do Niego w sensie fizycznym, chcieli być blisko, dotknąć sutanny. Musiał czuć nieustannie ciężar ich miłości, może najtrudniejszy do umieszczenia ze wszystkich ciężarów jakie na siebie przyjął.

Były też i inne listy, z rzadka, ale były, i zawsze go bolesnie dotykały. Listy pełne przekleństw i okrutnych groźb. Ich autorzy nie słuchali, jak wynika z lektury, kazania księdza, ale opierali się na relacjach oficjalnej prasy, telewizji, może na jakichś innych tajnych seansach nienawisci. Były te listy odbiciem oficjalnej, koordynowanej przez dwojącego się i trójającego pod różnymi pseudonimami rzecznika rządu kosztownej i rozległej kampanii oszczerstw. To był trzeci ciężar, ciężar nienawisci, o którym nigdy nie pozwalano mu zapomnieć.

Był jeszcze inny rodzaj korespondencji - to samo kłamstwo i nienawisc maskujące się urzędową formułą. Wezwania z Urzędu Spraw Wewnętrznych, Pisma z Urzędu Miejskiego, prokuratury i Urzędu do Spraw Wyznan. A za formułkami kryła się fizyczna groźba włamania do plebanii, wrzucanie ładunków wybuchowych przez okno, zatrzymywanie, próby spowodowania wypadku samochodowego. A szpicle i prowokatorzy na każdej Mszy, a dziesiątki wozów bojowych i tysiące uzbrojonych policjantów wokół kościoła? To był ciężar zagrożenia fizycznego, strachu, jakiego doświadczają żołnierze na pierwszej linii frontu. Tylko żołnierz jest co jakiś czas wycofywany na tyły, nikt nie wymaga, żeby wytrzymał kilka lat pod ogniem.

A czy nie dołączał się do tego chwila mi inny jeszcze strach, strach, jakiego doświadczyl nawet Jezus, że zostało się opuszczonym przez Szefow? Tego się nigdy nie dowiemy, bo ksiądz Jerzy był bardzo lojalnym pracownikiem bożym i nigdy by się z nikim taką wątpliwością nie podzielił. Zresztą miał przy sobie wspaniałego opiekuna i przyjaciela - swojego proboszcza. I

Na naszych oczach dokonał cudu

świadomość przychylności ukochanego Papieża, którego słowa stale studiował i cytował.

Niezwykle brzemień przyjął na siebie ten młody, nękany chorobami ksiądz. I nie z przypadku, ale z wyboru znalazł się w punkcie, gdzie starły się główne siły Zła i Dobra. Z jednej strony miłość poniewieranych i bezbronnych, z drugiej ministrowie, prokuratorzy i prowokatorzy, cały aparat policji jawnej i tajnej, gazety, telewizja. Jeżeli ktos pomyśli sobie jak to, święty dzisiaj, w koncu XX wieku, na Zoliborzu? Jeżeli nie wystarczy mu dowód miłości ludzkiej, to niech pomyśli, jaki popłoch ten prosty ksiądz musiał wywołać w piekle, skoro zmobilizowało przeciwko niemu takie siły.

Gdańsk, dnia 13 07 84

Pan Popiełuszko - proboszcz parafii rzymsko-kat. Warszawa Zoliborz

Z danych wynika, że Pan trudni się nadal polityką oraz prowadzi antypolską działalność wymierzoną przeciw Państwu socjalistycznemu. Widac z tego, że Pan nie jest obywatelem Polski Ludowej - ale chleb Polski zjada - a jeżeli tak to dlaczego papież nie bierze Pana do Rzymu? Gdybym ja był Rządem Polski Lud to takich Panów wywoziłbym do Rzymu albo na białe niedzwiedzie - ostatecznie łeb roztrzaskał przy ołtarzu jak to zrobił Bol. Smiały

Jeżeli taki stan będzie istniał dalej to ta czarna zgraja musi ponieść konsekwencje za wprowadzanie anarchii, ingerowanie w sprawy wewnętrzne Polski Lud, podburzanie motłochu, obskurantyzmu, ciemnoty przeciw Polsce Socjalistycznej. Za dobrze się Wam powodzi w Polsce, robicie złoty interes na Bogu-Zydzie, tucząc się i demoralizując się, Wasza nauka, którą głosicie posiada taką wartość jak Wy. Sni Wam się Torquemada, stosy, wojny religijne, władza despotyczna, mordowaliście i rabowaliście i to w imię Boga święciliście armaty, popieraliście despotów, wysyłając maluczkich na wojnę wzajemnie mordując się, naturalnie obiecując niebo - jak Chomeini - a ciemnota mordowała się wzajemnie.

Wasza etyka niczym się nie różni od etyki hotentotów - mienicie się rzymsko-kat w Polsce posiadacie 80% - ale jak wascie wychowali i wychowujecie tę młodzież, że 15-letni rabują zabijają, gwałcą - czy też to robią w imię boga?

Więc jaka jest wasza etyka? Czas skonczyć z tą czarną międzynarodową marionetką - i Wy chcecie leczyć dusze Polaków - o obłudnicy - wy chcecie trzymać masę nadal w ciemnocie średniowiecza? Wara Wam od polityki, od Polski Ludowej, zabierajcie manatki i wyjeżdżajcie do Rzymu poki jeszcze czas.

Jeżeli bigotkom potrzebna jest pociecha religijna - to tylko mogą korzystać z kościoła reformowanego tak jest z Kościoła polsko-Narodowego.

Czas skonczyć z Wami tą czarną zgrają, która ingeruje w sprawy wewnętrzne Polski - dosyć Waszej demoralizacji - słusznie powiedział kiedyś Słowacki, że "Polsko-Twa zguba w Rzymie".

Ateista-Wolnomysliciel

Ksiądz Jerzy Popiełuszko

Kazdy człowiek ma jakiś talent lub go nie ma. Ty niewątpliwie posiadasz talent. Byłbyś wybijającą się gwiazdą w jakimś

Zbrodniarze z Popiełuszką na czele świątyni St. Kostki w Warszawie

Z Żydowskiej rozgłosni radia Głosu Ameryki usłyszałem, że Wy-Pomioty Szatana w dalszym ciągu prowadzicie zbrodniczą działalność wobec narodu polskiego. Swą zbrodnię dokonujecie od setek lat poprzez wyprawy krzyżowe, inkwizycje, utrzymywanie narodu w ciemnocie, a w ostatnich latach przez nawoływanie oprychów spod znaku "Solidarności" do rzezi wśród rodaków. Już w 1980 roku i następnych zbrodnie na narodzie w postaci strajków, a zwłaszcza górników rozpoczynaliście mszą św.

Ja i moja rodzina byliśmy wierzącymi i praktykującymi, lecz teraz Wasz widok wzbudza tylko wstręt i odrazę.

Janusz Krupski - Gdańsk

Szanowny Panie Duchowny!

Znam pana blisko i dziwię się bardzo, że Pan wdaje się w takie głupie sprawy i swymi kazaniem podburza publiczność, zle skonczy Pan swoją karierę jako ksiądz. Czytalem Pana oświadczenie, które wywiesił Pan w gablocie przy kościele, to dlaczego Pan nie podpisał tego oświadczenia? Dziwna sprawa, że Pan nie wie co posiada w własnym domu (znamy to dobrze). Byłem w dniu 25 XII 83 r. na paskim kazaniu, już w niedługim czasie nie będzie Pan głosił takich głupich kazań - a stanie się Pan bohaterem Warszawy Nr 2.

zespolu bigbeatowym lub artystą cyrkowym. Ten, kto cię wyswięcił na księdza, nadaje się by go przeswięcić z kościoła. Z ciebie ksiądz jak z koziej d. trąba. Za to jako bigbeatowiec jesteś często lansowany poprzez Wolną Europę. Ja wiem, że jesteś gówniarzem, twój globus to galareta i bezwolnie dajesz robic z siebie pajaca. Tracą na tym prawdziwi księża, którzy na pewno są Polakami i duchownymi. Gdy jednak ludzie patrzą na takich poczytywych i uczciwych księży przez przyzmat cwiercgłupka Popiełuszkę, są niesłusznie źle oceniani. Ja wiem, cieszysz się. Już niedługo dostaniesz nagrodę Nobla i nowy Mercedes. Reagan kapnie dolarami. Tego oczekujesz. Nie mogę powiedzieć żebyś był ostatnią łachudrą i szmatą. Trafiają się lepsze bandziory i swinie od ciebie. Choćby Hajnrich Himmler, czy Marchwicki, który zamordował 16 kobiet. No, ale cos tam z tego i z nich masz.

Przyznaj się, że otrzymałeś w darze z USA i dobrze zamelinowałeś 917 sztuk pistoletów automatycznych, 342 tysiące sztuk amunicji i 511 rakiet przeciwlotniczych i przeciwpancernych do ręcznego odpalania. W sposób tajny zorganizowałeś cały batalion legionistów do walk zbrojnych i prowadzisz z tymi ludźmi szkolenie w postugowaniu się bronią.

Barbara Sadowska

ach

(urywki z książki przygotowanej przez wydawnictwo pozacenzuralne)

Oswiadczenie

Ja nizej podpisana Grazyna Brustman, zam 05-120 Legionowo Pr-ymysłowa 8 m 26 złożyłam w redakcji "Express Wieczorny" list do Naczelnego Redaktora ze swoją opinią (nie bardzo pochlebną) na temat zamieszczonego w/w wymienionym dzienniku z dnia 27 XII 83 r artykułu pt "GARSONIERA OB POPIELUSZKI"

W dniu 7 I 84 r około godz 17-tej przed wejściem do swego mieszkania zastąpiło mi drogę 3-ch nieznanych osobników z pytaniem "Czy pani Brustman"? Na moją twierdzącą odpowiedź, jeden z nich spytał "czy znam niejakiego Popieluszkę"? Nie dając na to pytanie odpowiedzi zwróciłam tylko uwagę, że ja się już przedstawiałam, natomiast nie wiem z kim mam przyjemność rozmawiac

Dostałam odpowiedź dosyć zwięzłą Jesteśmy pani przyjaciółmi przyszliśmy tylko z dobrą radą, niech się pani odinteguje od sprawy Popieluszkę, bo inaczej może się to dla pani źle skonczyc" Padła jeszcze drobna uwaga"myśliliśmy, że pani jest dużo młodszą"

Nie mogę tego niewydarzonego spotkania nie łączyc z moją odpowiedzią do redakcji, ponieważ w tym spotkaniu padło nazwisko "Popieluszkę"

Oswiadczam, że jeżeli to miała być próba zastraszenia mnie, to na pewno mi nie udało się z celem

Legionowo, 10 I 1984 r

Zdjęcie z autografem ks Jerzego z jego ostatniej posługi Miejscowosc Bydgoszcz msza sw 10zanowa

Nadesłane w kraju

Warszawa, 20 listopada 1982 r

Mam 19 lat nie jest to dużo ale mam już sporo smutnych i ciężkich doświadczeń życiowych Ojciec mój nie żyje już od dziecięciu lat, a mam jeszcze trzynastoletniego brata Mama nie może pracować - jest chora W tym roku skończyłam liceum ogólnokształcące - i niestety musiałam pojsc do pracy Pracuję w piekarni -praca nie jest ani łatwa, ani ciekawa, ani przyjemna Ale dziękuję Bogu i za to Własnie do tego zmierzam - do tego, że dziękuję od niedawna, bo mimo, że pochodzę z rodziny katolickiej i głęboko wierzącej, dwa czy trzy lata temu przestałam wierzyć w istnienie Boga - wydawało mi się, że gdyby istniał Bog - który jest sprawiedliwoscią i miłością - to nie mogłoby patrzeć na to, że gdy jedni nie mają co robić z pieniędzmi, druzgich nie stac czasem na chleb

Zdawało mi się, że to wszystko głupota, wysmiewalam tych, którzy chodzili do kościoła, modlili się, słowem - wierzyli Pytałam wszystkich "Co ci dało, że

poszedles tam, wysłuchales, dajes na tać? Gadanie dobre, jak się ma co jesc, w co ubrać - wtedy łatwo jest wierzyć"

Ktorejs niedzieli Mama wymogła na mnie abym pos-la na kazanie księdza nie będę pisac jakich argumentow używała, bo to jest nieistotne Wazne jest to, że poszłam

Poszłam - i wiele bym dała, żeby móc chodzic co dzien i sluchac słow księdza Dzięki księdzu ja po prostu się narodziłam Jakże zatuję tego czasu straconego - bo bez Boga Ksiądz uczy mnie zyc, teraz wiem, dlaczego Bog pozwala istniec zhu, teraz praca wydaje mi się nie utrapieniem, a cennym darem Bozym, teraz wiem, po co żyję i dla kogo

Podpis

Nie umiem wyrazic tutaj swej miłości do Boga, ale zrobię wszystko, aby wynagrodzic Mu krzywdę jaką wyrządziłam swym postępowaniem Nie mogę sobie darowac, że byłam tak ślepa i głucha, że wazyłam się zwatpic w Jego dobroć i miłość do mnie

Drogi Księżu - słowa księdza na pewno nie tylko mnie pomogły otworzyc oczy nie tylko mnie wskazały właściwą drogę, ale na pewno jeżeli nie setkom, to dziesiątkom innych ludzi Ksiądz potrafi tchnąc w człowieka wiarę, potrafi pomoc poznac, co jest białe, a co czarne i pomaga poznac, że czarne to źle i należy go unikac

Nie umiem zamknac w słowach swej wdzięczności do księdza że pomógł mi uslyszec Boga ale chciałabym, żeby ksiądz wiedział, że teraz dzwigam swój krzyż z wdzięcznością i nadzieją na lepsze jutro i zwycięstwo prawdy - a prawdą jest Bog

Dziękuję
Małgorzata

Drogi, choc prawie nieznany Przyjacielu,

Jestem już niestety człowiekiem niemłodym i o ustalonym (chyba również - niestety) swiatopoglądzie laickim

Roznmy się zatem zarówno wiekiem, jak i swiatopoglądem To dużo to nawet bardzo dużo Jest jednak sprawa, która nas niewątpliwie łączy - obaj czujemy się Polakami Należy do pokolenia, któremu można postawic słuszny zarzut, iż zajęte montowaniem swojej małej stabilizacji, pozwolilo się wmanewrowac na drogę prowadzącą ku katastrofie i nie zrobilo prawie nic, aby tej katastrofie w porę zapobiec My jako pokolenie niewiele już chyba będziemy w stanie zrobic

Przyszłość należy do Was, do pokolenia Księdza, pokolenia moich synow Patrzę na Was z nadzieją i dumą Wbrew wszystkiemu, wbrew świadomej działalności władzy i wbrew propagandzie, wyrosło pokolenie dzielne i mądre, śmiało sięgające po należne mu prawa

To pozwala wierzyć, że nie wszystko stracone

Wysłuchałem dotąd dwóch comiesięcznych Mszy odprawianych przez Księdza i były to dla mnie wzruszające i podniosłe przeżycia za które chyląc głowę z głębi serca dziękuję

W ostatnim numerze "Tygodnika Powszechnego", w krotkiej redakcyjnej notatce poświęconej rocznicy 11 listopada, jest takie zdanie "Ale skazanych na wielkosc okazalo się dostatecznie wielu by mozliwy stal się cud 11 listopada, który przeciez nie spadł nam z nieba" Otoż Ksiądz własnie do takich "skazanych na wielkosc" należy i wierzę głęboko iż obecnie takich "skazanych" jest również dostatecznie wielu, aby stal się mozliwy nowy cud 11 listopada

Zapewne z racji swej zarliwej działalności spotyka się Ksiądz nie tylko z dowodami uznania i gorącej aprobaty, ale również nienawisci i niktzemności Dlatego na zakończenie z całego serca życzę zachowania dotychczasowego hartu i niezłomności ducha A gdybym był wierzący, napisałbym niewątpliwie - Niech Cię Bog strzeże i ma w swej opiece Drogi, Dzielny Przyjacielu

Nieznany, ale serdeczny przyjaciel
Andrzej

Nasz Drogi Duszpasterzu, Księżu Jerzy

Wobec szerzącej się wokół nas niesprawiedliwosci, kłamstwa, przemocy i perfidnej obłudy doznawaliśmy wielokrotnie uczucia nienawisci która jak kalectwo paralizowała nasze życie

Uczestnictwo w mszach sw za Ojczyznę i słowa Księdza skierowane do wiernych, znacznie złagodziły w nas nienawisc i chęć odwetu Nadal jednak pozostaje w nas tak głęboka pogarda i politowanie, że być może i następnych 30 homiliu tych uczuc z nas nie wyrwie

W trudnych chwilach myślami i "Myślami" jesteśmy z Księdzem

dwa podpisy

P S Chyba tylko w chorych umysłach mogli się zrodzic "pomysly", że słowa księdza "burzą spokój i ład społeczny"

Petycja

w obronie Księdza Jerzego Popieluszkę

Zyjemy na tym naszym bozym świecie ponad lat szesdziesiąt i takiego bezprawia nigdy się nie spodziewaliśmy ze taką niesprawiedliwosc jest w polskim kraju Czy pan Jaruzelski wie cokolwiek o szkanowaniu naszego kochanego Księdza Jerzego Popieluszkę, przeciez tak nie można, żeby za słowo prawdy był wzywany, przesładowany, a nawet zastraszany, przeciez to jest osoba duchowna, przekazuje nam słowa prawdy miłości, które nam są - ludzom wierzącym-potrzebne, nie samym chlebem żyjemy Duszom też potrzebna jest pomoc w postaci słowa Bozego Ksiądz Jerzy nie mowi nic złego, a z jego ust płyną same dobrodziejstwa, które pokrzepiają nasze serca To jest człowiek wartosciowy o charakterze kryształowym My ludzie kościoła, gdzie mamy isc jak nie do świątyni, w której są bardzo dobre, dobre rady Przede wszystkim Ksiądz Jerzy mowi pracuj, żyj oszczędnie, nie kradnij - nie zabijaj, nie cudzołoz, nie mow fałszywego świadectwo przeciw bliźniemu swemu nie pycie wódki ponieważ alkohol to nasz wrog kto jest za to odpowiedzialny-my wszyscy Ksiądz Jerzy przemawia do nas modlcie się, ale proszę was trzeba się modlic za tych, którzy się nie umieją modlic My, Polacy-katolicy jesteśmy w naszym kraju i chcemy Boga dobrych rad ewangelicznych To nie zakrawa na żadną politykę tak jak mowi władza Ksiądz Jerzy Popieluszkę podaje słowa prawdy, szczere, dobre, my ufamy jego słowom i nigdy się nie zawiedziemy, ponieważ nasz ksiądz ma swietlaną duszę i czyste serce i wspieramy się wspólną modlitwą i to nam pomaga Jeszcze jedna sprawa nikt nas nie zaprasza na msze święte, to jest nasz obowiazek kazdego Polaka-katolika, my idziemy sami modlic się wspólnie i Bogu dziękowac nawet za cierpienia, które nas nawiedzają

Ksiądz Jerzy Popieluszkę nie może być przesładowany, to jest prawdziwy człowiek, a jego cierpienia są naszymi cierpieniami My, ludzie Kościoła wspieramy go modlitwą Kochamy i szanujemy naszego Apostoła dobrej wiary i nadziei

Nazwisko Imię
Adres

Warszawa, 7 07 84 r

Warszawa, 16 listopada 1982 r

Zawsze uważałem, że naszą historię tworzą mity Własnie taki mit usługuje stworzyc ksiądz Intencje są szczere Opiera się Ksiądz o piękne prawdy miłość Ojczyzny, wiara w Boga i ludzi

Moje doświadczenie uczy mnie, że sukces jest niemożliwy Podziwiam jednak szczerze wiarę księdza, że to, co powstalo z woli narodu musi przetrwac I mnie porywają słowa homiliu urzeka piękno poezji (tak trafnie dobranej), wzrusza spiew "Boże, co Polskę" To są jednak tylko chwile wzruszenia

Mimo wszystko życzę sukcesu
Z szacunkiem

S, były pracownik SB

*Krzyż Chrystusa nie jest koncem Jego misji, lecz początkiem nowego życia
Chrystus Zmartwychwstały przychodzi do swoich i zwiastuje im pokój i radość jako znak tego, że żyje, że jest Pokoju więc i obecności Chrystusa w codziennym życiu życzy Rodakom*

Ks. Zbigniew Olbryś T Ch z Radą Parafialną

PARAFIA p.w. MATKI BOŻEJ KRÓLOWEJ POLSKI

2661 Kingston Rd Scarborough
TEL. (416) 266-9024

RODAKOM W KANADZIE
SKŁADAM NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
RADOSNYCH I ZDROWYCH
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH

W SŁUŻBIE HONORU,
BOGA I OJCZYZNY

Delegat Rządu Rzeczypospolitej Polskiej
na Kanadę

**KS. PRAŁAT
FRANCISZEK J. PLUTA**

**"Radość, która jest prawdą,
i prawdę, co jest radością -
wprowadź Zmartwychstający,
w nasz dom i Kościół!"**

**Błogosławionych świąt i obfitych łask
Chrystusa Zmartwychwstałego, składają
wszystkim Parafianom i całej Polonie!**

**PARAFIE - powierzone posłudze duszpasterskiej
OJCOM OBLATOM**

Parafia Matki Boskiej w Toronto
Ks Kazimierz Krystkowiak, O M I Proboszcz
Ks Feliks Kwiatkowski, O M I

Parafia św Piotra i Pawła w Welland
Ks Wojciech Wojtkowiak, O M I
Siostra Aleksandra, C S S F

Parafia św Stanisława w Toronto
Ks Edward Świętek, O M I Proboszcz
Ks Tadeusz Nowak, O M I
Ks Stanisław Prokop, O M I

Parafia św Maksymiliana Kolbe - Mississauga
Ks Stanisław Bąk, O M I Proboszcz
Ks Stanisław Bijak, O M I
Siostra M Alicja, C S S F

Parafia M B Nieustającej Pomocy - St Catharine
Ks Jan Szkodziński, O M I Proboszcz

Parafia św Anny w Fenwick
Ks Michał Kucharski, O M I Proboszcz

Parafia św Kazimierza w Toronto,
Ks Zygmunt Musielski, O M I Proboszcz
Ks Franciszek Dyjak, O M I
Ks Marian Sukienik, O M I
Ks Jan Rozmysłowski, O M I

PROGRAM WIELKANOCNY

PONIEDZIAŁEK i WTOREK

1 i 2 kwietnia
Msze rano o 7 00 7 30 8 00
wieczorem o
7 30 Spowiedz rano od 7 00 do 9 00 i
wieczorem od 7 00 do 8 00

ŚRODA 3 kwietnia

Msze rano 7 00 7 30 i 8 00 Wieczorem
Mszy nie będzie Spowiedz rano od 7 00
do 9 00 NABOZENSTWO POKUTNE
o 7 00 wieczorem

WIELKI CZWARTEK, 4 kwietnia

Spowiedz od 9 00 do 11 30 rano od 3 00
do 5 00 po poł i od 6 00 do 7 00 wie
czorem Msze o 4 30 po poł i 7 30

wieczorem Całonośna Adoracja do 6 00
rano Zachęcamy do udziału

WIELKI PIĄTEK 5 kwietnia

Spowiedz od 9 00 do 11 30 rano i od 2 00
do 5 00 po poł i od 6 30 do 9 00 wiecz
LITURGIA WIELKOPIĄTKOWA i
KOMUNIA SW o 3 00 po południu i

7 00 wieczorem

WIELKA SOBOTA 6 kwietnia

Spowiedz od 9 00 do 11 30 rano i od 1 00
do 5 00 po południu
Świecenie pokarmów na sali od 2 00 do
5 00 po poł
LITURGIA WIELKOSOBOTNIA o
7 30 wieczorem

NIEDZIELA ZMARTWYCH WSTANIA PANSKIEGO 7 kwietnia

Rezurekcja z procesją o 6 30 rano w
kościelnie Msze o 8 30 10 00 (po angiel
sku) 11 30 1 00 Na sali o 11 30 i 1 00
Spowiedzi nie słuchamy Wieczornej
Mszy sw nie będzie

PONIEDZIAŁEK II ŚWIĘTO

8 kwietnia
Msze o 7 00 8 00 10 00 11 00 i 7 30
wieczorem

ŚWIĘCONE PARAFIALNE, 14 kwietnia o 4 00 po poł

DROGA DO ŚWIĘTOŚCI

Czy ksiądz Popieluszko ma szansę zostać nowym polskim świętym?

Pielgrzymujące do jego grobu tłumy wydają się już wierzyć że męczeństwo ks Jerzego jest jego drogą do świętości Mimo uwielbienia jakim otaczana jest postać księdza, droga ta może być daleka i zmutna, a nawet obecnie rysuje się szereg przeszkód natury doktrynalnej które mogą uniemożliwić jego beatyfikację i kanonizację

Wielu praktykujących katolików nie jest świadomych założeń procesów beatyfikacyjnych

Spróbujemy w najbardziej pobieżnej postaci zapoznać czytelnika z tym problemem Za interesowanych odsyłamy do literatury przedmiotu, jaką jest wydana w 1971 roku dwutomowa "Hagiografia polska" - czyli historia polskich świętych Prosimy również czytelników znających prawo kanoniczne o uzupełnienie naszego szkicu

Wypadki historyczne i narodowa potrzeba wielokrotnie w historii Polski wynosiły na ołtarze błogosławionych i świętych Było tak z Jadwigą Andegawenską świętym Kazimierzem Polacy oczekują od służb bożych by cechował je autentyczny patriotyzm Polityczna religijność gnębionych przez zaborców Polaków domaga się takich własnie świętych

Nie ulega wątpliwości że moment historyczny działania i śmierci księdza Jerzego jest szczególnie sprzyjający Co wiemy jednak więcej o drodze do świętości aby się jej dla ks Popieluszki spodziewać? Pierwszy warunek spełniony został z pewnością

Świętym za życia zostać nie można Mało tego, fakt śmierci musi pozostawać bez wątpliwości Podstawowym jej dowodem jest grob czy szczątki ciała zmarłego Gdy ich brak, na drogę do oficjalnie uznanej świętości trzeba czekać kilkadziesiąt lat, po których można uznać daną osobę za zmarłą

Istnienie świętych ma swe korzenie we wczesnych latach chrześcijaństwa gdy współwyznawcy wciąż otaczali prześladowanych męczenników, ochraniać i ukrywać ich zwłoki, by z miejsc pochowku czynić miejsca kultu Katakumby były podziemnymi kaplicami cmentarnymi, gdzie wciąż otaczano męczenników

Pierwsze spisy męczenników pochodzą z drugiej połowy II wieku Gromadzono akty z procesów chrześcijan, dokumentacje, zeznania naocznych świadków, pamiętki

Tymczasem chrześcijaństwo rozszerzało się na Europę Połączało ofiary Tam gdzie uzyskiwało rangę religii państwowej, władcy pragnęli by mit rodzimych świętych konsolidował poddanych

Do grona świętych męczenników

dołączyli świętobliwi wyznawcy Tysiące ludzi szukało świętości przez umartwienie, cierpienia fizyczne i moralne

Pierwszym papieżem, który poczynił próby uporządkowania procedury uznania za świętego był papież Urban VIII Wprowadził zastrzeżone kryteria uznania męczennictwa Ustalił trwałe procedury uznania otoczonego kultem chrześcijanina za świętego

Do XVII wieku pojęcia "błogosławiony" i "święty" były synonimami Potem ustalono, że błogosławionym jest ten kto został oficjalnie przez władze kościelne beatyfikowany Świętość osoby gwarantował wyłącznie pomysłnie zakończony proces kanonizacyjny

Papież Urban VIII wprowadził zasady procedury beatyfikacji i kanonizacji Wprowadzono don do czasów dzisiejszych pewne zmiany, rozszerzono pojęcie świętego, jednak główne zasady zostały w gruncie te same

Umierał znany z chrześcijańskich cnot i czynów człowiek Mijał czas, a grob jego miast pojsć w zapomnienie stawał się obiektem publicznej adoracji Odwiedzały go tłumy, płonęły świece, pojawiały się dziękczynne vota Znak to że miejscowa opinia publiczna wierzy, że zmarły jest w niebie i można go prosić o wstawiennictwo Kult i zainteresowanie osobą zmarłego nie mogły być jednak powszechny lecz lokalny Nawiasem mówiąc, w dobie szybkiej komunikacji lokalność, powszechność ztraca swój potoczny sens Trudno np opierając się na tradycyjnych kryteriach, powiedzieć czy lokalny powiatowy, wojewódzki, krajowy czy kontynentalny Prawo do powszechności kultu zapewniała pomysłnie zakończona kanonizacja i wyniesienie zmarłego na ołtarze Świętość wygłaszana przez papieża jest niczym innym jak stwierdzeniem, że błogosławiony cieszy się już szczęściem niebieskim, że należy oddawać mu kult publiczny w kościele ze jego życie i cnoty są dla wiernych wzorem do naśladowania

Droga do oficjalnie uznanej świętości trwała dziesiątki, setki lat

Proces rozpoczął miejscowy biskup, który stwierdziwszy obecność kultu i stwierdziwszy chrześcijańskie zasługi zmarłego prosił o uznanie go SŁUGĄ BOŻYM

Rzymska Kongregacja z przygotowanych materiałów sporządzała dekret wprowadzenia sprawy Nad właściwym przygotowaniem dokumentacji i wniosków czuwał wyznaczony postulator

W Watykanie akta badane są krytycznie przez osobę która poszukuje w nich logicznych i doktrynalnych luk, i wszelkimi sposobami stara się podważyć hipotezę świętości Osoba ta nazywana jest do dziś "advokatem diabła", a jej obecność miała gwarantować rzetelność procesu

Advokat musiał przede wszystkim doszukać się niespełnienia podstawowych warunków nas-

Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
ZBOROWNIKOM I CAŁEJ POLONII
SKŁADA

Pierwszy Polski Kościół Baptystów

11 Dundas St W - Tel 239 - 3305
Toronto, Ont M6P 1X8
Rev A Pashko, 43 Cliveden Ave
Toronto, Ont, M8Z 3M7

Pismo Święte Nowego Testamentu w nowym przekładzie wysyłamy
w okresie świątecznym wszystkim na życzenie bez opłaty

Pisać na adres kościoła
NABOZENSTWA

W niedzielę o 11 rano i 6 wieczor
w środę o 7 wieczorem

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA

PARAFIA KATEDRALNA pod wez. Sw. JANA CHRZCICIELA

186 Cowan Avenue, Toronto, Ont M6K 2N6

TEL (416) 532-8249 lub 532 - 9576

Ks Biskup Dr Jozef Nieminski, proboszcz

Ks Jan Scott-Buccleuch

Ks Michał Kruppe

Komitet Parafialny

Henryk Cybruch, przew, Charles Dublanski, wiceprzew, Helena Talpa drugi wiceprzew, Katarzyna Kostecka, sekr prot, Jadwiga Wysoczanska, sekr fin, Aleksander Wysoczanski, skarbnik, Wanda Paprocka, sekr kopert

Kontrolerzy

Jacob Psutka, Stan Libera, Chester Dec, Lucy McGregor, Alfred Anderson

Rada Gospodarcza

Joseph Cybruch, Feliks Kawecki, Stanley Paprocki, Michael Sanders, Don McGregor, Jane Hemsley, Richard Bratkowski, Cynthia Dzwiekowski

Radca Prawny Diana C Dzwiekowski, B A, LL B

tepnie zastrzeżen natury drugorzędnej. Jednym z nich był tzw. dekret heroiczności - mówiąc najogólniej, zakładał on, że zmarły powinien przyjąć śmierć bez lęku i z pokorą. Oczekiwano też od zmarłego zdolności cudów - także cudownych nawrócen. Beatyfikacja pozwalała na publiczny kult grobu, czasami była tylko formalnym zatwierdzeniem istniejącego kultu. By beatyfikowany został świętym potrzebne są jeszcze co najmniej 2 cuda.

Jak w świetle tego, co zostało powiedziane wygląda sprawa ks Jerzego Popiełuszko?

Istnieje ogromne zainteresowanie i nadzieja na Jego beatyfikację. W Jego wypadku również w obecnych okolicznościach można się spodziewać, że proces postępować może sprawnie i konsekwentnie. W dużym stopniu jednak konsekwencja ta musi mieć oparcie nie tylko w społecznych oczekiwaniach i politycznej sytuacji, ale działaniach sa-

mych wiernych. Nawiedzanie grobu księdza i modły nie wystarczą. Trzeba jeszcze modłów o cud i cuda te muszą nastąpić by ugruntować doktrynalnie proces beatyfikacyjny i kanonizacyjny. Jak mawiał specjalista hagiografii polskiej i prawa kanonicznego ojciec Prof Bar - będą cuda będą święci.

Cudem mogą być nawrócenia zatwardziałych grzeszników i przestawców. Gdyby jeden z morderców księdza Popiełuszki przeżył nawrócenie religijne i akt skruchy, byłoby to bardzo pomocne. Czy jednak informacja o tym, gdyby to obecnie nastąpiło, dotarłaby do władz kościelnych?

Najistotniejszą przeszkodą w uznaniu ks Popiełuszki za świętego są zeznania świadków jego śmierci - morderców.

Niewykluczone, że pracownicy jednostki walczącej z religią świadomie dobrali obciążające ich zeznania tak, aby uniemożliwić świętość swej ofierze. Zastanawiające było ich uparte pow-

Renowacja "OSTATNIEJ WIECZERZY" Leonarda da Vinci

W Wielki Czwartek odbyła się ta ostatnia wieczerza Jezusa Chrystusa, kiedy, dzieląc się ze swymi współbiesiadnikami - apostołami chlebem i winem, powiedział - "Oto Ciało Moje" i "Oto Krew Moja". Leonardo da Vinci uwiecznił to na swym słynnym fresku chwilę po tym, jak Jezus Chrystus zapowiedział, że jeden z Jego apostołów zdradzi Go. Wielki malarz zmienił konfigurację znanej wszystkim sceny trzynastu siedzących w rzędzie biesiadników - zgrupował ich w kilka grup, każda inaczej, co widac, zareagowała na wieść o mającej nastąpić zdradzie Jezus Chrystus siedzi centralnie, jakby osobno, choć przy jednym stole.

Da Vinci rozpoczął ten obraz w 1495 roku i zakończył go w dwa lata później, 38 metrów kwadratowych malowidła w hallu kościoła Santa Maria della Grazie w Mediolanie. Niestety już 20 lat później na "Ostatniej Wieczerzy" zaczęły się ukazywać pierwsze ślady pleśni. Zdobitła ona przeciw ścianę refektarza, w którym zależnie od pory roku zmieniała się temperatura i wilgotność powietrza. W 1726 roku zdecydowano się więc na pierwszą renowację mistrza Michelangelo Bellotti zdejmował grzyb, a malarz Stefan Bonezzi poprawiał poszarzałe barwy.

Następna już współczesna renowacja odbyła się między ro-

kiem 1947 a 1954. Konserwator Mauro Pelliccioli usiłował oczyścić i zakonserwować arcydzieło, o którym Prudhon powiedział "Ten obraz jest pierwszym obrazem świata". Zabiegi nie dały jednak spodziewanych rezultatów.

Dopiero obecnie jest w trakcie renowacja, która - należy sądzić - da spodziewane wyniki. Rozpoczęła się ona 4 lata temu i prace znajduje się na półmetku. "Ostatnią Wieczerzę" ratuje i doprowadza do stanu pierwotnego jedna tylko osoba - Giuseppina Brambilla, wybrana spośród wielu kandydatów.

Co dzień o tej samej godzinie od czterech lat, Giuseppina Brambilla przekracza próg refektarza i wdrapawszy się na rusztowanie przybliża oczy do elektronicznego mikroskopu. Najdelikatniejszymi narzędziami zdrapuje pleśń i pozniejsze domalowania. Oczywiście, cała nowoczesna nauka wspomaga Giuseppinę w jej dziele - chemia, fizyka i technika z najbardziej wymyślnymi odczynnikami, mikroskopami i kamerami. Ale najważniejsze są, oczywiście, jej oko i ręka.

Giuseppina Brambilla pracuje obecnie przy środku obrazu. Doszła właśnie do centralnej postaci Chrystusa. Przebiega się przez kolejne warstwy czerwieni, która stała się szara. Fałdy szar-

ty, po "poprawkach" jej dawnych poprzedników wydają się sztywne, jakby nakrochmalone. Nie tak je namalował da Vinci. Już oczyszczeni, Mateusz i Andrzej mają usta otwarte w zdumieniu. Widac też podzielone na cząstki pomarańcze leżące na srebrnej tacy. Oczyszczone z pleśni i pyłów błyszczą jak świeżo obrane owoce. Cała lewa strona "Ostatniej Wieczerzy" odbija się na tle błękitu takiego, jakim namalował da Vinci.

Konserwatorka mówi, że tylko oczyści i nic nigdy nie domaluje (zresztą żaden z konserwatorów tego nie robi). Przyszli zwiedzający będą więc mogli obejrzeć dzieło Leonarda da Vinci w jego pierwotnej postaci.

Giuseppina Brambilla z wykształcenia jest historykiem sztuki i do swojego obecnego zajęcia przygotowywała się długo i starannie. Teraz też zresztą pogłębia swoją wiedzę o kolejnych "odkryciach" przy pracy. Odkryła np., że da Vinci powierzchownie, na której zamierzał malować, pokrywał specjalnym wyglądającym tynkiem i na nim najpierw malował "niby fresk". Na to przychodziła następna wygładzająca warstwa i dopiero fresk właściwy. Udało się Giuseppinie rozpoznać niektóre składniki pierwotnego podkładu. Był on głównie mieszaniną wapna i magnezu. Poznała ona również z grubsza skład farb używanych przez Leonarda. Malował m.in. minią, bielą ołowianą, żółciem jaja i innymi farbami pochodzenia białkowego. Niestety nie udało się do tej pory odkryć substancji łączącej składniki na palecie mistrza. Kolorystyka fresków Leonarda da Vinci była niezwykle trwała. Niestety, w przypadku "Ostatniej Wieczerzy" wielki malarz i inżynier nie zdał sobie sprawy, że ściana, na której maluje, znajduje się nad podziemnym źródłem i to właśnie tak szybko uszkodziło obraz.

Mecenasem całego przedsięwzięcia renowacji obrazu jest firma Olivetti, która podjęła się także odizolowania refektarza od wszelkich wpływów atmosferycznych, wilgoci i pyłów. Można więc mieć nadzieję, że "ostatni obraz świata" będzie cieszył oczy wielu następnych pokoleń.

(erew)

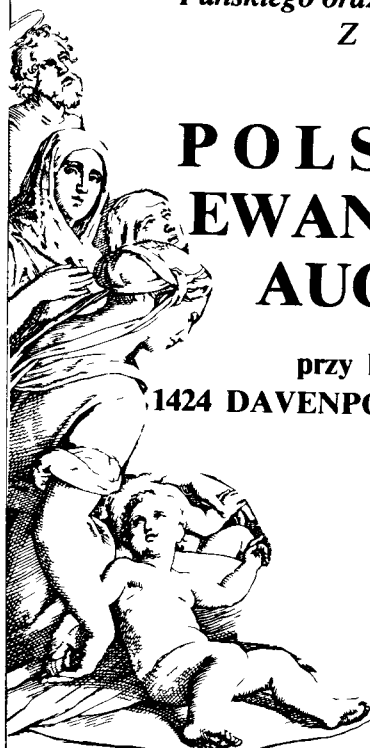
Dzieląc się naszym polskim zwyczajem - jankiem,
błogosławionych Świąt Zmartwychwstania
Pańskiego oraz obfitych łask Bożych
Z Y C Z Y

POLSKI ZBÓR EWANGELICKO- AUGSBURSKI

przy kościele św Pawła
1424 DAVENPORT ROAD TORONTO, ONT

Rada Kościelna -

Ks Jan E. Mahna, Pastor

Katolicka teoria życia

Czym jest właściwie życie - każdy człowiek zadał sobie kiedyś to pytanie, a problem ten był tematem do rozważań dla myślicieli wszystkich epok i wszystkich społeczności świata. Do dziś zrobiliśmy wiele, aby rozjaśnić tajemnice, ale w dalszym ciągu nie istnieje definicja, która by określiła istotę tego, co życiem nazywamy.

Kluczem do sekretu wydaje się być biochemia. Wyjaśniła ona wiele głównych procesów będących przejawami życia, ale znowu - nie do końca! Odpowiedzią na pytanie, dlaczego tak się

dzieje, może być hipoteza polskiego profesora biologii teoretycznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego - Włodzimierza Sedlaka, według której poznając strukturę chemiczną i biochemiczne procesy żywego ustroju - poznajemy tylko jedną i to jakby bardziej zewnętrzną stronę życia. Istnieje jeszcze druga strona, głębsza i o wiele trudniej uchwytana. Tę głębszą sferę tworzą zjawiska elektronowe kwantowe, falowe i bez ich zrozumienia nie można poznać istoty życia. I dalej - zrozumieć jest naturalnie trudno, bo chociaż zjawiska bio-

chemiczne występować mogą poza żywą strukturą, to same w sobie życia stanowić nie mogą.

Zjawiska zaś kwantowe towarzyszą wszelkiej materii i właśnie to sprzężenie, wspólnota sfer biochemicznej ze sferą elektronową tworzą zjawisko zwane życiem. Prof. Sedlak formułuje to tak: "Wyobraźmy sobie tor kolejowy: lewa szyna - to reakcja chemiczna, prawa - natomiast - to kwantowe procesy elektrodynamiczne. Pośród nich są łączące je podkłady, zapewniające wzajemny wpływ - w tym wypadku kwantowo-mechaniczne sprzęże-

nie pomiędzy dwoma rodzajami zjawisk". Być może właśnie te procesy kwantowe występujące w strukturach biologicznych są tą od dawna poszukiwaną przez biologów "siłą życia" vis vitalis, niematerialna energia sterująca organizmem.

Od dawna ludzie szukali drogi do zrozumienia tego "płomienia życia". Jeżeli przyjąć hipotezę dr. Sedlaka w innym świetle ukazać się nam nie tylko zjawiska związane z samą istotą życia, ale także sprawy dotyczące psychologii i psychiatrii.

Oto bowiem przyjąć można, że wiele chorób psychoorganicznych jest efektem zakłóceń bioelektromagnetycznych pól organizmu.

Nasz organizm zaś staje się już nie tylko konkretnym wymiarem

przeistycznym! Jest on - w świetle hipotezy bioelektrycznej - biopolem a zarazem generatorem własnego biopola i odbiornikiem innych pól. Niestychanie łatwo jest wiedzę zrozumieć i uznać za naturalne wszelkie zjawiska związane z telekinezą, telepatią, uzdrawianiem przez dotykanie i wiele wiele innych tajemnic, często odrzucanych z pogardą i określanych jako bzdury, bez próby ich wyjaśnienia i zrozumienia.

Jeżeli więc przyjmujemy hipotezę dr. Sedlaka otworzą się przed nami nowe możliwości zrozumienia sekretów związanych z życiem, smiercią, świadomością. Mamy więc w rękę klucz, czy będziemy umieli otworzyć nim drzwi?

MARAX

OBWIESZCZENIE O W Y B O R A C H

Wszyscy proszeni są o zapoznanie się z niniejszym obwieszczeniem i o zastosowanie się do podanych tu informacji. Zgodnie z ustawą wyborczą Jej Królewskiej Mości, która przekazuje urzędnikom wyborczym (Returning Officers) w każdym okręgu wyborczym (electoral district), w celu wyboru osób, które będą reprezentować wyborców w Zgromadzeniu Ustawodawczym prowincji Ontario (the Legislative Assembly of Ontario), podaje do publicznej wiadomości co następuje, dla każdego okręgu wyborczego:

REWIZJA

Uprawnieni do głosowania wyborcy, którzy nie zostali umieszczeni na liście wyborców w czasie obecnego spisu, a którzy życzą sobie, by ich nazwiska umieszczono na wstępnej liście wyborców, powinni się skontaktować z odpowiednim urzędnikiem (Returning Officer) i uzyskać od niego

informacje o właściwej procedurze, zanim lista zostanie ostatecznie opracowana.

Numer telefonu tego urzędnika (Returning Officer) dla każdego z okręgów wyborczych można otrzymać w informacji telefonicznej (Directory Assistance).

OFICJALNE NOMINACJE KANDYDATÓW KOŃCZĄ SIĘ

w punktach wyborczych (Returning Offices) w każdym okręgu wyborczym (Electoral District)

**WE CZWARTEK, 18 kwietnia
o godzinie 2 po południu.**

WCZESNE WYBORY

**CZWARTEK, SOBOTA,
PONIEDZIAŁEK
25, 27 i 29 KWIETNIA
GODZINY GŁOSOWANIA od 11 rano do 8 wiecz.**

DZIEŃ WYBORÓW CZWARTEK, 2 MAJA 1985

**Głosowanie w godzinach od 9 rano
do 8 wieczór***

* O GODZINIE WCZESNIEJ W OKRĘGACH WYBORCZYCH W MIEJSCOWOŚCIACH
KENORA I RAINY RIVER

BOŻE, MIEJ W OPIECE KRÓLOWĄ

Podpisane własnoręcznie przeze mnie, w Toronto, Ontario
Warren R. Baile, GŁÓWNY URZĘDNIK WYBORCZY

INFORMUJEMY

Published by the Office of the Chief Election Officer of Ontario

Wielkanoc w oczach poetów

wybór M.CZYZYCKA

Ballada o Wielkiej Sobocie

Wczoraj był w życiu moim znowu Wielki Piątek
Sucho i czarno Nagle Go spotkałem
I jak to bywa zawsze - nie poznałem
Choc miał na dłoniach krwawych blizn zaczątek

Ani mu było potrzebne gadanie
Gdzie się swiniłem, sliniłem, dławilem
Obudz się - szepnął Nagle się zbudziłem
Jesli chcesz Bryllu - jutro będzie Zmartwychwstanie

ERNEST BRYLL

W czas zmartwychwstania

W czas zmartwychwstania Boża moc
Trafi na opoi nagłych zdarzeń
Nie wszystko stanie się w tę noc
Według niebieskich wyobrażeń

Są takie gardła których zew
Umilkł w mogile - bezpowrotnie
Jest taka krew - przelana krew,
Ktojej nie przelał nikt - dwukrotnie

Jest takie prochno, co już dość
Zażnało zgrozy w swym konaniu!
Jest taka dumna w ziemi kosc,
Co się sprzeciwi - zmartwychwstaniu!

I coż, że surma w niebie gra,
By nowym bytem - świat odurzyc
Nie każdy śmiech się zbudzić da!
Nie każda łza da się powtorzyć!

BOLESŁAW LESMIAN

Wielkanoc na moim zamku

Co za gościnność może ten stół
nie wątpię pamięta obfitość bazantów
uda antylop nie tylko nie tylko
zastawy ozdobne i srebrne i złote
i dzbany co później trzaskane o mur

Co za gościnność może ten stół
nie przeczę mebel piękny na pewno
porcelana na nim czysto dzweczy
a jeszcze pies rasowy to już cywilizacja

Co za gościnność może ten stół
co za pokusa jego nagosc
co to za smak jest - politura

Mozna to tylko obchodzić dokola
cały czas to robiłem pisząc ten stół

EDWARD STACHURA

Wielkanoc Japończyka

Nieszczęsny Japończyka los,
gdy święto jest nad krajem,
bo ani szynki nie ma on,
kropidła ani jajek

Chodzi w ogrodku skosny, zły
i żółty i zgryziony
Nawet nie wyjdzie w żadnym z pism
artykuł "Biją dzwony"

Żadnego bicia, żadnych jaj
nawet za drogi pieniądz,
a za to konkurs dreczy kraj
"śnieg pada przed świątynią"

Mysli Japończyk sobie ten
' Gdyby nie kłopot z forsa,
zabrałbym sobie tysiąc yen
i machnąłbym to Warsaw

Tam wody w brod i dużo świąt,
i ludzie więcej marzą
Lecz tu go trącił senny prąd
Usnął na wachlarzu

KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI

Pascha

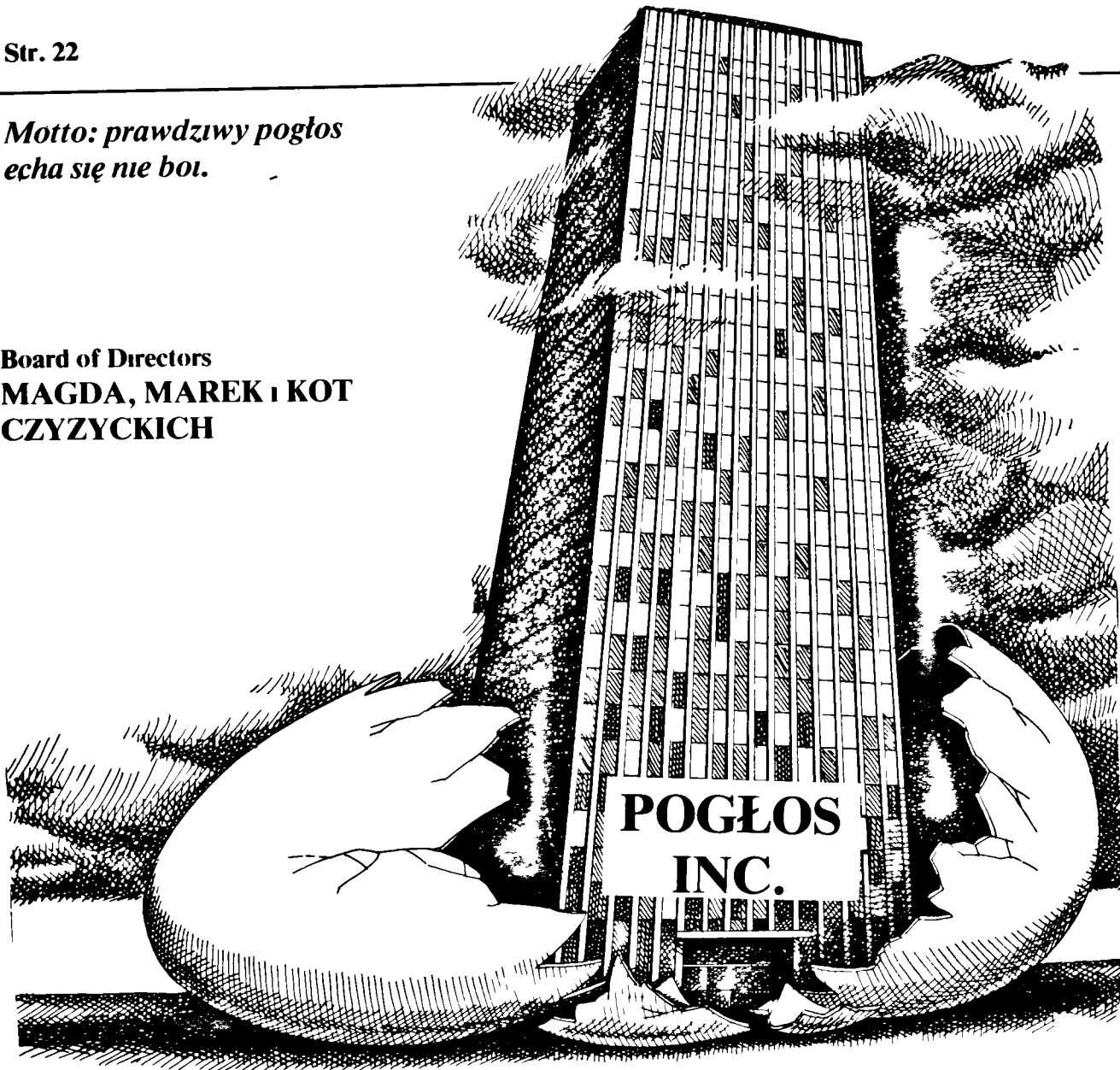
Gdzie miłości tak mało, że się nie j e d n o c z a ,
Tam trzeba w nienawiści trzeciego człowieka
Połączyć się - tam w krwi się j e d n e j pierwej broczą,
Tam choc w ciosaniu krzyża i wbiyaniu cwieka
W całość się złąc fatalnie kłótnie muszą wole
Stąd jest ofiara ciągła i P a s c h a na stole

CYPRIAN KAMIL NORWID

**Motto: prawdziwy pogłos
echa się nie boi.**

**Board of Directors
MAGDA, MAREK I KOT
CZYZYCKICH**

Namyslił się jednak Miszka i rzecze
- Moze byscie tak towarzyszeko kuro, mi tu raz dwa gorącą jajeczniczkę z dwóch jaj na patelence złociutkiej postawili?!

Gwizdnęło, smyrnęło coś po niebie, Kura raz skrzydłami machnęła, ale tak silnie, że wiatr okrutny się zerwał i chmury przegonił i już stoi jajeczniczka, a jakże, na patelni złotej sztucce srebrne na jedwabnej serwetce leżą, a w kryształowej karafce, co to ją kura z własnej inicjatywy dodała, spirytus faluje, wonie nieziemskie roznosząc

Zjadł Miszka jajecznicę tak szybko, że tylko srebro swiszczowało w powietrzu, oblizal się, po brzuchu poklepał i powiada do Kury

- Nijak wam towarzyszeko wiary dać nie mogę, że możecie tyle dobra człowiekowi pocziwemu uczynić, dajcie mi więc jeszcze raz taką dobrą jajecznicę, ino z czterech jaj, nie z dwóch, bom głodny jeszcze okrutnie!

Powtorzyło się to samo zjawisko, na którego widok Miszce dech w piersiach zaparło, a jajecznica pojawiła się niemal w tym samym towarzystwie, tylko zamiast drugiej karafki z wodką, ogorek kiszony na porcelanowym talerzyku stanął

I to Miszka zjadł, zapijając wodeczką, ale w trakcie myślał już o ostatnim życzeniu Wreszcie, kiedy wypił ostatnią kropelkę, odbiło mu się głośno, poczochnął sobie włosy na karku i już mniej śmiało Kurę, którą nawet panią nazywać zaczął, prosi

- Pani złociutka, juscii, że puszcze panusię, jeno przyrzeczcie mi dwa malutkie jajeczka sadzone, na boczusiu wędzonym usmazono -

Kura nic na to nie rzekła, skrzydłami tylko machnęła, coby Michałowe życzenie spełnić i zniknęła

Co się potem Miszka od baby swojej nasłuchał! A to, że powinien kopę jaj faszerowanych do domu przynieść, a to znowu, że za małą jajecznicę sobie kazał, że o boczku nie wspomnieć

Od tej pory baba Miszkę nad strumyk wygania i codziennie od świtu do zachodu słońca siedzi Miszka na trawie, na Złotą Kurę czekając

WIELKANOC W REDAKCJI

Do Redakcji przyszło Jajo Najpierw słychać było dudnienie i skorupienie, a potem otworzyły się drzwi i Ono tam stało Okrągłe, muskularne i jakies takie cudaczne Kot wzruszył kłatą i mruknął - "wypchane!", po czym oddał się z godnością w stronę mchy Jozka protekcyjnie poklepała Jajo po wypukłościach, zas Naczelny próbował wyjaśnić, że na pewno jest to podpucha Konkurencji na wzór trojańskiego konia Ktos wysunął nawet sugestię, że w Jaju na pewno ukrył się Prezes, co było trafne o tyle, że popisowania dobywające się z Jaja rzeczywiście przypominały dwugłose Prezesa

Proby znalezienia przynależnej do Jaja kury skończyły się fiaskiem, toteż wszyscy zgodnie stwierdziliśmy, że Jajo przysłał nam w suvenirze Człowiek Radziecki, bo tylko jego stac na taką gigantojajnię

Miny nam jednak zupełnie zrzedły, kiedy drzwi otworzyły się ponownie i w dwuszeręgu weszło do redakcyjnej kanciapcy całe towarzystwo wzajemnej adoracji - wytwornie przyozdobiony Ziutek Mazurek, znany także jako doradca Prezesa, dyrektor Zajęczkowski, znany wszystkim ze złej strony, Wiesio Baran, przywódca duchowy, Stach Kiełbasa, nieznanany nikomu i Baba z naprzeciwka, gospodyni domowa

Jajo z zadowoleniem zakolebało się, jak to Jajo i nagle pękło z trzaskiem Z jego wnętrza zas wytoczyła się Zonka Koniunkturalisty, cała w prysiadach z baziarnymi w zębach Potem były tance, hulanki i swawolki a Redakcja Pogłosu zeszła do podziemia, aby tam ustalić dalszy plan działania

Ot, święta, Kochani PT Czytelnicy! Wesołego Jaja z dowolną zawartością życzy Wam, jak zawsze miła Waszemu sercu, Redakcja Pogłosu!!!!

**KĄCIK BIBLIOFILA - czyli
święteczne lektury poleca mleczarz
Teofil**

- 1) "Byłem Jajem - wspomnienia bywalca"
- 2) "Z notatnika pracownika przemysłu nabiałowego"
- 3) "W wylęgarni bez zmian"
- 4) "Madame Nioska - z życia wyższych sfer"
- 5) "Zrob kurnik sam, resztę zostaw profesjonaliscie" - poradnik majsterkowicza

U O F - czyli UWAGA OBIEKTY FRUWAJĄCE

powiesc w odcinkach

Jajecznica bezecznie kokosiła się na ciepłutkiej patelence Kury w wojskowym szyku przyleciały kluczem z ciepłych krajów, a Jędrzek rozleniwiony wiosenną sielanką malował pozyczone od sąsiada jaja w wypuczki i wklęsiołki Jaja oblizywały się z zadowoleniem Podręczny zając ucinał sobie drzemkę w ramionach świętecznej Zony Koniunkturalisty - przyjaciołki jaj i zwierząt łownych Z mazurka szczyrzył się Prezes odrobiony w rozowym lukrze i Jędrzek już miał wbić wien zęby, kiedy nagle jedno z jaj zatoczyło się, swisnęło, stuknęło, tupnęło, bulknęło i ruchem posuwisto-slizgowym uniosło się do góry

Jędrzek do tego zwyczaju, ani mrugnął, tylko dalej do odrobionego w rozowym lukrze Prezesa zabierać się zaczął

- O, kurza stopa - jęknęło szybujące w gorze jajo

cdn

Biuro podróży "KIBITKĄ BLIZEJ"

ma zaszczyt zaprosić PT Czytelników do wzięcia udziału w wycieczce pt "Wycieczka z jajem do Demoludów"

Atrakcje wycieczki

- 1 Szukamy zbuka Kto by go nie szukał???
- 2 W umywalce harce przy małej latarce
- 3 Dekorujemy dużą kokardą fanów, co jaja jedzą na twardo
- 4 Demoludy pod oknami wymieniają się jajami
- 5 Obrzucamy jajami ruskiego, on nas chyba nie lubi dla tego
- 6 Bolek znalazł zbuka, co go wcześniej szukał
- 7 Robimy w jajo tych, co nas szukają

Bajka wielkanocna dla grzecznych PT. Czytelników

Złowił rybak Złotą Kurę A kura na to w płacz i błaganie, coby ją rybak wypuścił Obiecała też spełnić trzy rybakowe życzenia Zacukał się Miszka (bo takie to imię rybak nosił), zakłopotał się i zasromił, po łepetynie rosochatej czochrac się począł, ale Kury Złotej nie puszcza i tak ją sciska, co biedaczynie złote jaja ciurkiem spod ogona lecą i do strumyka wpadają

OGŁOSZENIA DROBNE

- Czy ktos wie, za co siedzę? Jajo Sadzone

- Kto mnie tak dmuchnął? Dzwonic - "Zatroskana Wydmuszka"

- Scinam się po przystępnych cenach i w odpowiednich warunkach Oferty kierowac pod "Nie ma jak biało"

- Zajęczę gdy mnie zmuszą Wielkanocny Zajęczek

- Co to kogo obchodzi, że nie mogę jesc jajek? Alergik

- Znoszę jaja do punktu skupu "Do-Nosicielka"

Z kronik wielkanocnych wypisy KRONIKA GOSPODARCZA

Nasz specjalny zesłannik - Zbysław Misiaczek, dotąd parający się gwałtem tunelowym, a obecnie na resocjalizacji, donosi z kraju Człowieka Radzieckiego co następuje

"Jaja, których tak brakuje na rynku, są systematycznie wynoszone z kolchozów przez kury-dysydentki, które idąc za podszeptem wroga klasowego i imperialistycznych agentów, sprzedają je nielegalnym importerom z krajów drugiej strefy walutowej"

KRONIKA OBYCZAJOWA

Tacy to różni nam domiesli, że corka znanego prawnika - mecenasa Kokosza zeszła na psy i dotychczas nie powrociła Na stole znaleziono kartkę - "Odchodzę ze Zdzichem z nabiałowego Nie szukajcie mnie!" Mecenasa Kokosz z rozpaczy sięgnął po środki drastyczne i ostateczne, i ze swego jadłospisu wykreslił raz na zawsze jaja i ich substytuty Nieszczęsna ofiara chuci Zdzicha spodziewa się wkrótce małego nabiałka

KRONIKA KRYMINALNA

Ze zrodeł nam tylko wiadomych donosimy (bo to nasze ulubione zajęcie), że mnożą się ostatnio bandyckie napady na barki "Kentucky Fried Chicken" Nieznani napastnicy najpierw zabierali kubelkami udka kurzące, pod groźbą wyrznięcia w pien całej obsługi, a teraz żądają już tylko frytek i sałatek "coleslaw" Z niepokojem oczekujemy na dalszy rozwój wypadków

**WESOŁYCH, JAJECZNYCH
ŚWIĄT !!!!!!!**

FILM

OSKARY 1985

OSKARY 1985

O pomyłce nie mogło być mowy "Amadeus" Milosa Formana zdobył osiem Oskarów, w tym trzy koncentrujące największą uwagę najlepszy reżyser, najlepszy film, najlepszy aktor

Nim w pawilonie Dorothy Chandler rozpoczęła się, już po raz 57-my, ceremonia ogłaszania zwycięzców, entuzjasci kina od przeszło pół roku łamali sobie głowy, którzy to z faworytów okaże się lepszy "A Passage To India", czy też "Amadeus"

Przyznam się, że nie bardzo rozumiałem tę rozterkę, bo dzieło czeskiego reżysera, wydawało się być poza wszelką konkurencją. Toż to przecież wydarzenie nie tylko ubiegłego sezonu, ale co najmniej ostatnich kilkudziesięciu lat

Forman w swej opowieści o Mozarcie jak nikt dotąd jeszcze potrafił zintegrować w sposób niemal doskonały, trzy jakże różne materiały: muzykę, teatr i film. W jakimś więc sensie, przysnęły kolejne bariery zakreślające granice X Muzyki a gorące spory o specyfice sztuki, jakby się nieco zdevaluowały

Tymczasem "A Passage To India" angielskiego weterana Davida Leana mogło zastąpić co najwyżej na miano solidnego filmu ot jeden z wielu, jakie ostatnio goszczą na ekranach kin

Krytycy amerykańskiej Academy of Motion Picture Arts and Sciences, wylapali bezbłędnie tę różnicę i jakkolwiek nie znane mi są szczegóły tajnego głosowania, podejrzewam, iż niewielu z nich zdecydowało się przedłożyć rzemiosło nad artyzm (porównując jedynie dwa filmy i daleki jestem

od stwierdzenia, że Lean jest wyjątkiem rzemieślnikiem, i że nie stac go na zrobienie wielkiego obrazu)

A w ogóle, twórczość Milosa Formana jest absolutnym fenomenem współczesnej kinematografii. Zrealizował on w Stanach Zjednoczonych jak dotąd cztery filmy, z czego dwa zdobyły Oscary ("One Flew Over The Cuckoo's Nest" i teraz "Amadeus") a dwa inne były tego bardzo bliskie ("Hair" "Ragtime")

Z 11 nominacji jakie przypadły w udziale dziełom Formana i Leana, istotną część rozstrzygnął na swoją korzyść "ten trzeci" - wstrząsający obraz Rolanda Joffe "The Killing Fields". Ow paradoksalny zapis eksterminacji narodu kambodzan-

skiego, wygrał Oscary za zdjęcia, za męską drugoplanową rolę i za montaż

Szczególnie godny podkreślenia jest tutaj wyczyn Haing S Ngor - młodego lekarza z Phnom Pen, który grając w tym filmie niemal samego siebie, został w pokonanym polu m in niezyczącego już legendarnego Sir Ralpa Richardsona. Jest to bodaj drugi przypadek w historii Oskara, kiedy to laureatem uznano nieprofesjonalistę (pierwszym był bezręki Harold Russell w 1946 roku)

Zupełnie nieoczekiwanie, choć w pełni zasłużenie, uwagę jurorów przyciągnął film Roberta Bentona "Places In The Heart" (2 Oscary). Skorzystała na tym zwłaszcza Sally Field ogłoszona najlepszą aktorką 1984 roku. Jej kreacja

rzeczywiście nie miała sobie równych, i to pomimo niezwykle trudnej konkurencji (m in Jessica Lange, Vanessa Redgrave, Sissy Spacek). Jest to już drugi Oskar tej aktorki (w 1979 roku wygrała filmem "Norma Rae") i wygląda na to, że stała się ona najpoważniejszą kandydatką do powtórzenia wyczynu Katharine Hepburn nie kwestionowanej królowej wielkiego ekranu (4 Oscary)

Tradycyjnie już mieliśmy w tej gali również kanadyjskie akcenty (polskich niestety tym razem zabrakło). Paul Le Blanc nie po raz pierwszy okazał się mistrzem charakterystyki, postarzając F Murraya Abrahama w "Amadeus" o ładnych 50 lat. Werdykt jury przyznający mu Oscara, przyjęto ogromną owacją

W kategorii filmów animowanych, najwyżej oceniono pracę torontonczyka Johna Minnisa, zatytułowaną "Charade"

Tegoroczne widowisko, którym jak zwykle uraczyła nas A B C, trwało dokładnie 3 godziny 45 minut i było transmitowane do 76 krajów świata (w tym, po raz pierwszy, do Chin i Polski)

W tym czasie, przez fantazyjnie iluminowaną scenę przewinęło się mnóstwo czarujących postaci, poczynając od Gary Granta i na Sir Laurence Olivierze kończąc. Gospodarzem całego widowiska był Jack Lemmon, aktor może i zabawny, ale z pewnością nie tak błyskotliwy jak niegdysiejszy prezenter Johnny Carson

Na widowni zasiadli wszyscy ci, których nie powinno było zabraknąć, naturalnie z wyjątkiem ciągle obrazonego Marlona Brando i ignorującego wszelkie gale Woody Allena (gwoździ scisłości, nieobecne były także Peggy Ashcroft i Vanessa Redgrave - obydwie uczestniczyły w pogrzebie ojca Vanessy)

Gdybym miał jakos zrekapitulować to, co nam pokazał realizator imprezy Robert Wise, musiałbym niestety użyć słowa "nuda"

W rzeczy samej jednak trudno tutaj o lepszy koncept. Wszak ludzie muszą tam mówić, a że mówią podobnie - no cóż, ponoc sukces zawsze smakuje tak samo

A oto kompletna lista

- laureatów
- Najlepszy Film** "Amadeus"
- Najlepszy Aktor** F Murray Abraham, "Amadeus"
- Najlepsza Aktorka** Sally Field, "Places In The Heart"
- Najlepszy Drugoplanowy Aktor** Haing S Ngor, "The Killing Fields"
- Najlepsza Drugoplanowa Aktorka** Peggy Ashcroft, "A Passage To India"
- Najlepszy Reżyser** Milos Forman, "Amadeus"
- Najlepszy Zagraniczny Film** "Dangerous Moves" (Szwajcaria)
- Najbardziej Oryginalna Prosenka** "I Just Called To Say I Love You" ("The Woman In Red")
- Najbardziej Oryginalny Scenariusz** Robert Benton, "Places In The Heart"
- Najlepsza Adaptacja Scenariusza** Peter Shaffer "Amadeus"
- Najlepsze Zdjęcia** Chris Menges, "The Killing Fields"
- Najlepsza Muzyka** Maurice Jarre, "A Passage To India"
- Najbardziej Oryginalny Motyw Muzyczny** Prince, "Purple Rain"
- Najlepsze Kierownictwo Artystyczne** "Amadeus"
- Najlepsze Kostiumy** "Amadeus"
- Najlepszy Film Dokumentalny** "The Times Of Harvey Milk"
- Najlepszy Film Krotkometrażowy** "The Stone Carvers"
- Najlepszy Montaż** "The Killing Fields"
- Najlepszy Film Animowany** "Charade"
- Najlepszy Reportaż Filmowy** "Up"
- Najlepszy Dźwięk** "Amadeus"
- Najlepsze Efekty Specjalne** "Indiana Jones And The Temple Of Doom"
- Najlepsza Charakterystyka** "Amadeus"

JANUSZ PIETRUS

COŚ DLA DZIECI

Skąd się biorą małe śledzie

MAGDALENA CZYZYCKA

Skąd się biorą małe śledzie?
Śledzik Jozio pytał Dziadka
Czy się je znajduje w oście?
Czy w cebulce, czy w sałatkach?

Skąd się biorą małe śledzie?
Śledzik Jozio wciąż się biedzi
Pytał się już Szwagra Brata,
Sprawę znają też sąsiedzi

Dziadek wysłał go do Suma,
Ale Sum-Mądrąla duma
Miała mu poradzić Płotka,
Lecz zniknęła w pysku kotka

Szprotka o tym coś wiedziała,
Lecz w konserwie kąpiel brała
I miała tam długo siedzieć,
Więc nie chciała nic powiedzieć

U Sielawy była uczta
Barwna gwarna bardzo huczna
Goście świetnie się bawili
I za zdrowie ocet pili

Poszedł Jozio do Tunczyka
Lecz Tunczyka w ościach strzyka
Nie mógł znaleźć też Morszczuka,
Choć go bardzo długo szukał

Chodzą mały Śledzik Jozio
Od Węgorka do Jesiotra,
Juz mu pot po skrzylach leci,
Odgniotł pletwy łuski obtarł

Przysiadł Jozio tuż nad stawem
I głęboko się zadumał
Pytał się już nawet Zaby,
Ale Zaba tylko kuma

Nagle Bocian się pojawił,
W dziobie trzymał rybkę małą,
I w ten sposób Śledzik Jozio
Odkrył wreszcie prawdę całą

Zdobywca nagrody za Najlepszą Rolę Drugoplanową - Haing S Ngor w towarzystwie aktorki Lindy Hunt

UWAGA! UWAGA!
Specjalny bezpośredni czarter
na Wielkanoc do Polski

ODLOT POWROTY
 4 KWIETNIA 3, 10, 17, 24, 31 MAJA
 oraz 7, 14, 21, 23 CZERWCA

CENA TYLKO **\$ 699**

PO SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE
 PROSIMY ZGŁASZAĆ SIĘ DO

Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
 NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
 SKŁADA

EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd

185 Roncesvalles Ave, Toronto M6R 2L5
 (naprzeciw Credit Union)

Tel. (416) 536-3554, 536-6991

REPORTAŻ

Cartag

woju cywilizacyjnego, podobnie jak ich sąsiedzi z południa Inkowie, natomiast mieszkający na obszarach wschodnich Kolumbii Araukowie, byli ciągle jeszcze na etapie zbieracko-myśliwskim. Na nowo podbitych górskich terenach Hiszpanie utworzyli w 1548 prowincję Santa Fe de Bogotá, ze stolicą o podobnej nazwie, którą skrócono później i zmieniono na Bogota (Nazwę prowincji na Candidamarca). W końcu XVIII wieku mieszkańcy tego miasta pod wodzą burmistrza Antonio Narino usiłowali położyć kres panowaniu hiszpańskiemu w półobowojny sposób, szukając pomocy dyplomatycznej nawet w Europie (w Anglii i we Francji),

zostają rozbite siły hiszpańskie (w tym okresie 1810-1824 Hiszpania traci wszystkie swe posiadłości w obydwu Amerykach z wyjątkiem Kuby i Porto Rico). W 1822 Wlk Grenada zostaje uznana przez rząd USA, jest to niewątpliwie efekt uboczny doktryny prezydenta Monroe, który pragnie dekolonizować kontynent amerykański. W 1830 Wlk Grenada traci Ekwador i Wenezuelę, które ogłaszają się samodzielnymi państwami, z tym pierwszym już rok później dochodzi do konfliktu granicznego, powtórzonego także w 1840 Wlk Grenada jako jedno z pierwszych państw w tym rejonie już w 1832 znosi niewolnictwo, a także ogłasza

konczony w 1934 korzystnie dla Kolumbii.

Dzisiejszy obszar Kolumbii wynosi 1 138 tys km kw zamieszkały jest przez 28 milionów, przyrost naturalny jak na ten region, temperament mieszkańców oraz ogólne możliwości umiarkowane - 2,1% rocznie. Wśród ludności 68% stanowią Metysi, 20% Biali, 7% Indianie (biorąc pod uwagę język i obyczaje tylko 1% można by uważać za nich), ponadto 5% Murzyni i Mulaci. Kolumbia jest najbardziej zurbanizowanym państwem Ameryki Łacińskiej, 70% ludności mieszka w miastach, z których największe to Bogota - 5 milionów mieszkańców, Medellín 3 mln, Bar-

Mimo iż nazwa państwa wywodzi się od Kolumba, w rzeczywistości odkrywca nowego kontynentu, nigdy nie stanął na tym terenie, gdzie pierwszymi Europejczykami byli Hiszpanie Rodrigo de Bastides i Alonso de Ojeda. Zresztą nazwa Kolumbii też jest współczesna. Oryginalnie obszar ten nazywano Nową Grenadą i początkowo był podległy vice-krolestwu Peru, od 1739 stając się vice-krolestwem Nowej Grenady. Po uzyskaniu niepodległości w 1819 przyjęto nazwę równoległą Wielkiej Kolumbii, gdyż do roku 1830 jako części składowe wchodziły dzisiejsza Wenezuela, Ekwador i Panama. Te dwa pierwsze państwa odłą-

czyły się w 1830 zaś Panama w 1903. W 1858 nazwę zmieniono na Nowa Grenadina, a 5 lat później na Estados Unidos de Colombia, czyli Zjednoczone Państwa Kolumbii, w 1886 wyraz "państwa" zamieniono na "prowincje". Proces kolonizacyjny po ludniowego wybrzeża Morza Karaibskiego rozpoczął się już w drugim ćwierćwieczu XVI wieku. Pierwsze miasta to Santa Marta założona w 1525 i Cartagena 1533. W latach 30-tych tego stulecia została podbita zachodnia andyjska część Kolumbii przez Hiszpan pod dowództwem Gonzalo Jimenez de Quesada. Obszary przymorskie zamieszkałe były przez Indian Cibichow stojących na wysokim szczeblu roz-

jednak te wysiłki nie przyniosły rezultatów.

Dopiero ruch zbrojny zapoczątkowany w 1810 (deklaracja o odłączeniu się od Hiszpanii 20 VII 1810) przyniósł rozwiązanie w tej kwestii.

Było to o tyle prostsze, że w owym czasie królem Hiszpanii był brat Napoleona Bonaparte, Józef, który wprawdzie posiadał odpowiednie siły lądowe, ale w Europie, bez możliwości transportu morskiego, który 5 lat wcześniej został zniszczony, przez Nelsona pod Trafalgar. Wprawdzie po powrocie na tron Hiszpanii Burbonowie usiłowali odzyskać także wyzwolające się kolonie, lecz było już za późno. W 1819 w bitwie pod Boyaca

rozdzielił kościół od państwa.

W 1903 roku wybuchła powstanie w prowincji Panama, dziwnym zbiegiem okoliczności tuż po tym jak Senat Kolumbii odrzucił ofertę USA budowy kanału mającego połączyć obydwie oceany. Widac amerykańska polityka zagraniczna tego okresu podobnie jak policja z powiedzenia inspektora Fouche ma zawsze jakiś spisek w zanadrzu. Powstancy korzystając z poparcia USA ogłaszają niepodległość, Kolumbia traci prowincję a Ameryka Łacińska zyskuje jedno państwo więcej.

Blisko 30 lat później Kolumbia wzięła się w następny konflikt graniczny tym razem z Peru, za-

ranquilla 2 mln Cali 1,5 mln, Cartagena 0,75 mln. Mimo iż kraj ten posiada wiele bogactw mineralnych jak rudy miedzi, manganu, rtęć, kruszce metali szlachetnych, węgiel kamienny, szmaragdy (95% światowej produkcji w stanie surowym), przemysł przetwórczy jest ciągle mało rozwinięty, wartość jego produkcji stanowi tylko 22% wartości produktu narodowego brutto.

Jest to interesujące dla turysty gdyż nawet najpiękniej zaprojektowana huta czy kopalnia nie zastąpi czaru jaki posiada może napędzić (według Biblii 7 dni) stworzona natura pod warunkiem, że nie jest jeszcze

e n a

skazonym srodowiskiem, co w kraju o małym udziale przemysłu nie wchodzi w rachubę. Jednym z najciekawszych miast nie tylko Kolumbii lecz wręcz całego kontynentu jest Kartagena, założona przez Pedro de Heredia w 1533 (dwa lata temu obchodziła swe 450-lecie). Cartagena dos Indios - Kartagena Indyjska nie darmo jest zwana perłą Indii (indyjska dlatego, że zgodnie z wyobrazeniami Hiszpanów leżała na drodze do Indii). Zresztą nazwa Kartagena ma kilkusetletnią tradycję w nomenklaturze geograficznej. Oryginalnie miasto, później państwo, założone przez królową Dydonę na te-

dywidua te, niezależnie od swej proveniencji angielskiej czy francuskiej, holenderskiej czy portugalskiej odliczając krótkie okresy gdy państwo jakie nominalnie prezentowali nie było w stanie "zimnej wojny" z Hiszpanią, zajmowali się głównie rabowaniem Hiszpanom tego, co tamci zdołali zagrabić od Indian, zwykle na wodzie, choć i nie gardzili wyprowadzaniem ładowymi gdy na horyzoncie nie było widac galeonów imperialnych. Chociaż z wyprawami lądowymi różnie bywało, w 1585 Francis Drake puszcza miasto z dymem mimo uprzedniego wzięcia okupu, podobny wyczyn udaje się też Morganowi. Natomiast w XVIII wieku, dokładnie w 1740, angielska wyprawa, tym razem już nie prywatna, nie jest w stanie zdobyć miasta. Admirał George Vernon, dowodzący flotyllą złożoną z 210 okrętów wojennych uzbrojonych w 2070 dział wraz z 15 tysiącami piechoty morskiej, którą dowodził Sir Chalamar Ogle od grudnia do kwietnia usiłują zdobyć miasto bronione przez 500 regularnych żołnierzy hiszpańskich oraz 2,5 tysiąca uzbrojonych jego mieszkańców (ze służbą i Indianami zdolnymi do noszenia broni własnej). Mimo zdobycia obydwu fortów leżących po obydwu stronach cieśniny Boca Chica (San Jose i San Fernando) oraz dwu następnych (Castillogrande i Marzanillo) a także obronnego klasztoru Franciszkanów ("La Popa"), Anglicy nie są w stanie zdobyć ani miasta ani wzniesionej nad miastem fortecy San Felipe skąd całością obrony dowodził Don Blas de Lezo, postać na miarę postury Horatio Nelsona, a może nawet i więcej, gdyż nie tylko, że nie posiadał lewej nogi i prawego oka jak admirał, lecz także prawego ramienia. Podobnie jak Nelson, zmarł u szczytu swej chwały bitewnej z kolejnych ran jakie odniósł podczas oblężenia Kartageny po upływie 4 miesięcy od momentu zwycięstwa przez Anglików oblężenia. Ci ostatni wiedzieli o co walczą, w kazamatach twierdzy znajdował się własnie roczny zapas kruszców szlacheckich czekających na odtransportowanie do Hiszpanii, niestety jedynym kruszce jakimi musieli się zadowolic wyspiarze to te, które przywiezli w formie wybitych już medali z okazji zdobycia Kartageny (!) Jak widac królewska mennica pracowała szybciej niż admiralicja Y M S.

Tak wygląda historia Kartageny, dzień dzisiejszy nieco mniej chwalebnie. Wprawdzie architektonicznie miasto jest cackiem. W obrębie ocalałych niemal w całości murów obronnych można spotkać relikty architektoniczne z każdej epoki. Budynki mieszkalne nieraz dość pokaznych rozmiarów, ze - bez przesady można je zakwalifikować jako pałace, pochodzą z różnych epok. Barok krzyżuje się z renesansem,

rokoko z klasycyzmem, oczywiście nie brak trendów charakterystycznych dla sztuki iberyjskiej jak mudejar (wpływy mauretanskie) czy manuelin (wczesny renesans portugalski z domieszką późnego gotyku) czy latynoskiej jak churigueryzm albo barok "plateresco".

Jak przystało na miasto wyrosłe w kręgu cywilizacji hiszpańskiej, posiada 8 kościołów pochodzących z okresu świetności kolonii, a także pałac inkwizycji, nieodzowny relikwiarz tej epoki rządów. W pobliżu starego miasta na Bocca Grande i Bocca Mare piętrzą się wieżowce - wizytówki współczesności, są one klasy, której nie powstydziło by się żadne miasto tego kontynentu. Natomiast po drugiej stronie starego miasta, można spotkać ukryte wstydliwie "favellas", budynek sklecone z odpadków materiałów budowlanych, bez wody bieżącej, a często i bez elektryczności. Tutaj mieszka najbiedniejsza część mieszkańców miasta stanowiąca jedną trzecią jego mieszkańców, zwykle permanentnie bez pracy (jesli ktoś uzyskuje zatrudnienie, co nie jest tam aż tak łatwe, zwykle awansuje przeprowadzając się gdzie indziej). Jest to dzielnica gdzie turyści żądni nawet mocnych wrażeń nie zapuszczają się podczas swych wędrówek.

Obok pogody, która jest bardziej pewna niż na Florydzie, gdzie znowu przymrozki zniszczyły gaje cytrusowe, a wyjście na plażę wymaga założenia palta, tutaj tego typu anomalie klimatyczne nie wchodzi w rachubę. Wprawdzie w 1975 nawet Brazylię dotknęła fala przymrozków, lecz był to ewenement tego stulecia. Lepiej się opłaci dołożyć dodatkowe 300 US\$, gdyż za tyle można przelécieć z mroźnego obecnie Miami do Kartageny, nie tylko ze względu na pogodę, która jest mniej chimeryczna, lecz i na ceny, gdyż ceny posiłków i hoteli są prawie dwukrotnie niższe niż na Florydzie. Jesli chodzi o ceny innych produktów to w podobnej relacji są także wyroby ze skóry, choć nie są to wyroby klasy Gucci czy Bally Szmargady, których to państwo jest niemal wyłącznym producentem, nie są wiele tańsze niż tutaj, natomiast ceny kawy zdecydowanie są, nie dziwnego, to drugi po Brazylii producent tej pozycji, ceny oscylują wokół dolara za kilo, są więc tańsze niż ceny hurtowe w Nowym Jorku (Kolumbia podobnie jak Brazylia nakłada cło eksportowe na wywóz w celach handlowych kawy). Także tańsze wyroby sztuki ludowej. Od 10 US\$ w górę można kupić poncho albo makatkę średniej wielkości z wełny hodowanej przez Indian lam i alpak. Nie są to tak rewelacyjne ceny jak ponad 350 lat temu, kiedy to Peter Menuinen za jedne sto guldenów (rownowartość dzisiejszych 27 US\$) kupił od Indian cały Manhattan. No, ale widac byli to inni Indianie, a ci tutejsi też już zmądrzeli.

W ten sposób łącząc przyjemne z pożytecznym czyli aspekt turystyczny z merkantylnym można sobie w jakimś sposób obniżyć kosztą eskapady, co w epoce przedłużającego się kryzysu gotówkowego jest ideą nie do pogardzenia.

K S - W

SERDECZNE ZYCZENIA RADOSNYCH
SWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA
ALICE COLODY
COLODY TRAVEL
LTD
415 Yonge St., Suite 104 TEL 598-3337
DON'T LEAVE TOWN UNTIL YOU CHECK WITH US

NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA
WESOŁYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA
SAVE-O-WAY
PRZELOTY DO POLSKI
PO REZERWACJE I INFORMACJE PROSZĘ
DZWONIC
(416) 532-3042, (416) 532-3794
OVERSEAS SERVICES
331 Roncesvalles Ave Toronto, Ont

WESOŁYCH ŚWIĄT
WIELKANOCNYCH
ZYCZY
PEDERSEN WORLD
TOURS i
UNITY TRAVEL
100 University Ave, Suite 807, Toronto
TEL (416) 595 - 1244

NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA
SWIĄTECZNE SKŁADA
SIMPSON T.V.
HI-FI STEREO
187 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont M6R 2L5
TEL. 533-3333, 534-4444
Autoryzowany fabryczny serwis ZENITH
Obsługujemy całą polską dzielnicę i inne okolice Toronto
● W każdym polskim domu
WIDEO KASETY Z OSTATNIEJ WIZYTY
OJCA ŚW. JANA PAWŁA II
na oba systemy Beta i VHS
AUTHORIZED FACTORY SERVICE
ZENITH
127 134

WESOŁYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
WSZYSTKIM KLIENTOM
ZYCZY
JERZY ŁUCKI
UWAGA!!! OKAZJA!!! OBNIZONE CENY!!
CZARTERY DO POLSKI
OD \$ 699
(Pierwszy na Wielkanoc 4 kwietnia)
Częste odloty na różne okresy pobytu, wycieczki krajoznawcze, uzdrowiska, kursy przy Uniwersytetach języka, kultury, historii Polski, kolonie wakacyjne

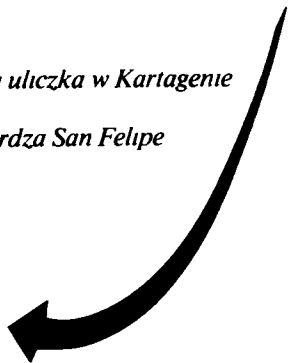
FACHOWO-SZYBKO-TANIO
INCOME TAX

SZYBKA — TANIA — GWARANTOWANA
WYSYŁKA Lekarstwa, paczki żywnościowe, cytrusy,
DOLARY (do rąk odbiorcy), maszyny rolnicze, samochody (obniżone ceny)
ZAMOWIENIA PRZYJMUJE
I INFORMACJI UDZIELA
HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD
1592 Bloor St W Toronto, M6P 1A7
Właściciel JERZY ŁUCKI
TEL 533-9496, 533-9497, 533-8417, 533-8235

Stara uliczka w Kartagene

Twierdza San Felipe

renie obecnego Tunisu. Po zniszczeniu miasta przez Rzymian w III wojnie punickiej, mieszkańcy mieli się przenieść na teren obecnej Hiszpanii, gdzie rzeczywiście w prowincji Murcja istnieje port o tej nazwie, skąd niewątpliwie wywodzi się nazwa "perły Indii". Ze względu na dogodne warunki naturalne hiszpańscy konkwestadorzy postanowili tu własnie założyć port, po wewnętrznej stronie zatoki, do której dotarcie prowadziło przez dwa łatwe do skontrolowania złączenia.

Ponadto na zewnątrz zatoki były liczne rafy i laguny, między którymi nawigowanie wymagało wzięcia lokalnego pilota znajdującego tor wodny. Już w 1584 rozpoczęto fortyfikowanie miasta, obok potężnych murów obronnych miejscami grubości 15 metrów, wejścia do portu strzegło 7 fortów. Nad miastem dodatkowo czuwała forteca San Felipe oraz inkastelowany klasztor Ojców Franciszkanów "La Popa". Całość budowano blisko 200 lat kosztem 59 milionów uncji złota (dzisiejsza wartość 18 miliardów US\$) licząc wyłącznie koszt materiałów i nadzoru, gdyż większość prac wykonali nieodpłatnie Indianie zapędzeni do tego wiekopomnego dzieła niezupełnie zgodnie z własną wolą. Z punktu widzenia władców imperium hiszpańskiego, gdzie "nigdy nie gasło słońce" decyzja była słuszna. Za jednym rabusiami zwykle ciągną następni, po hiszpańskich "odkrywcach" nadciągali różni filibusterzy, korsarze, bukanerzy, piraci i tym podobne indywidualia, których zasadniczą wspólną cechą była chęć życia na cudzy koszt za pomocą rabunku. In-

WESOŁEGO JAJKA

Kongres Polonii Kanadyjskiej OKRĘG TORONTO

OSRODKI POMOCY IMIGRANTOM

OSRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley Str
TEL 979-9634

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ
226 Roncesvalles Ave
TEL 533-9471

KOMISJA EMIGRACYJNA KPK OKRĘG TORONTO

w sprawach sponsorowania i poradach emigracyjnych przyjmuje
we wtorki w godz od 12 - 19
192 Garden Ave Toronto, Ont
TEL 588 - 1659

WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
ZYCZY FIRMA

TAX cash \$ back

TRONIX

J.&L. SULIMIERSKI

2290 Bloor St W (koło Runnymede)
TEL 769 - 4558 otw 10 00 do 19 30

Również Hurtowe wypełnianie formularzy dla księgowych i specjalistów podatkowych

MAREK BULICKI

specjalista od spraw podatkowych
uprzejmie informuje swoich stałych Klientów
o zmianie numeru telefonu i adresu
Obecny telefon

629 - 2559

Marek Bulicki przeprasza wszystkie osoby, które chciałyby po raz pierwszy skorzystać z usług podatkowych, że nie może ich przyjąć w tym roku

INCOME TAX SERVICE MARIAN WAWRZYŃIAK

ZYCZY SWOIM KLIENTOM I CAŁEJ
POLONII ZDROWYCH I WESOŁYCH ŚWIĄT

1694 Queen Str. West (koło Roncesvalles)
TEL. Toronto 534 - 6034 lub 766 - 5552

Jesli należy Ci się zwrot podatku Income Tax PRZYJDZ DO NAS
OTRZYMASZ GOTÓWKĘ NATYCHMIAST!

KOMUNIKAT

Bezpłatne kursy dzienne języka angielskiego dla dorosłych
Kościół św. Leo, 277 Royal York Rd - zajęcia codziennie od po-
nedziałku do piątku od 9 - 14 30
Opieka nad dziećmi

KURS WIECZOROWY
Szkoła św. Marka - 45 Cloverhill Rd - wtorki i czwartki od 19 30 do 21 30

TEL. 232 - 1664

ZYCZYMY WESOŁYCH
I ZDROWYCH ŚWIĄT

EUROPEAN MASTER PAINTING

Polska firma malarska oferuje swoje usługi w zakresie malowania z zewnątrz i wewnątrz tapetowania układania kafelków oraz renowacji domów
Gwarantujemy szybką obsługę i najwyższą jakość. Przystępne ceny
TEL Toronto (416) 259-7984
albo (416) 259-6034

128-139

SERDECZNE ZYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA

KENMARK

CONSULTANTS INCOME TAX

wypełniamy w Twoim domu
FINANCIAL COUNSELLING

Obniżamy podatki, podwyższamy dochód
TEL 769-9440, 275-3544

KAZIMIERZ ROMANOWSKI
MARK GORLEWSKI

Ile lat możesz żyć ?

Psychozabawa z jajem

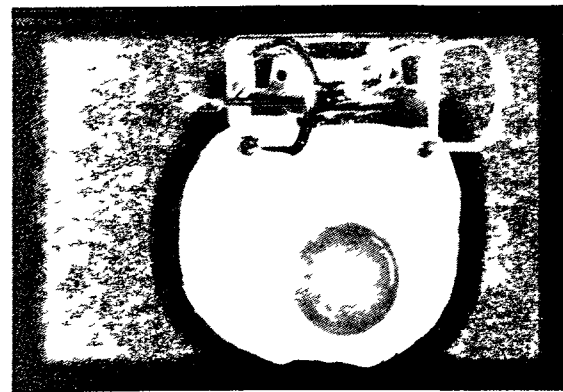
I WARUNKI OSOBISTE

- jesteś mężczyzną -3
- jesteś kobietą +4
- mieszkasz w mieście ponad 500-tysięcznym -2
- mieszkasz w mieście poniżej 10 tys mieszkańców lub na wsi +2
- twój dziadek dożył 85 lat +2
- twoi dziadkowie żyli 80 lat +6
- jedno z rodziców zmarło na atak serca przed ukończeniem 50 roku życia -4
- jedno z rodziców lub ktos z najbliższej rodziny był chory na raka, choroby krążenia, cukrzycę -od dzieciństwa -3
- ukończyłeś szkołę średnią -+1
- ukończyłeś Wyższą Uczelnię +2
- w wieku 65 lat lub więcej jeszcze pracujesz +3
- mieszkasz z żoną, mężem, przyjaciółką, przyjaciелеm (jesli nie, odejmij po 1 punkcie za każde 10 lat spędzone samotnie, po ukończeniu 25 lat)

II. STYL ŻYCIA

- pracujesz przy biurku -3
- twoja praca wymaga dużego i systematycznego wysiłku fizycznego +3
- uprawiasz sport 5 razy w tygodniu, przynajmniej przez poł godziny +4
- cwiczysz 2 lub 3 razy w tygodniu +2
- śpisz więcej niż 10 godzin w ciągu nocy -4
- jesteś napięty, agresywny, wybuchowy -3
- jesteś wyrozumiały, przystępny, rozluźniony +3
- jesteś zadowolony +1
- jesteś niezadowolony -3
- w ciągu ostatniego roku zapłaciłeś mandat za przekroczenie szybkości -1
- wypalasz dziennie więcej niż 2 paczki papierosów -8
- palisz do 2 paczek papierosów dziennie -6
- palisz do 1 paczki papierosów dziennie -3
- wypijasz codziennie 1 butelkę wina lub inny alkohol -1
- wazysz o 22,5 kg więcej niż powinienes -8
- wazysz do 22,5 kg więcej niż powinienes -4
- wazysz od 4,5 do 13,5 kg więcej niż powinienes -2
- wazysz do 22,5 kg więcej niż powinienes -4
- jesteś mężczyzną przeszło 40-letnim i rokrocznie poddajesz się ogólnym badaniom +2
- jesteś kobietą i rokrocznie zasięgasz porady ginekologa +2

Test ten opracowali amerykańscy uczeni i ukazał się on w książce Roberta F Allena "Life again" Zasada jest prosta - do wyjściowej liczby 72 dodaj lub odejmij punkty za każdą odpowiedź

III Dane ogólne

- masz od 30 do 40 lat +2
- masz od 40 do 50 lat +3
- masz od 50 do 70 lat +4
- masz ponad 70 lat +5

Teraz zsumuj (dodaj lub odejmij) wszystkie zakreślone cyfry Uzyskany wynik dodaj lub odejmij od liczby 72 Wiesz już jak długo możesz żyć!

SKŁADA CAŁEJ POLONII
CIEPŁE ZYCZENIA ŚWIĄTECZNE
SERDECZNE ZYCZENIA
ŚWIĄTECZNE SKŁADA

ZOFIA ADAMCZYK INCOME TAX SERVICE

WINNIPEG
TEL 582 - 8649

Tanio i dokładnie zeznania podatkowe,
bezpłatne porady

128-129

H&R BLOCK THE INCOME TAX PEOPLE

EATON'S
Don Mills,
447 - 3331 wew 218
For year - round service
District Office
2388 Eglinton Ave East
Scarborough, Ontario
M1K 2P3

SERDECZNE ZYCZENIA
POGODNYCH
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA

ANNA DUBISKA

THE INCOME TAX PEOPLE
Fachowo wypełnia
zeznania podatkowe
Opłaty od \$10 00 wzwyż
Zapewniamy Klientom załat-
wianie spornych spraw z Urzę-
dem Podatkowym bez dodat-
kowych opłat przez cały rok

CASH BACK PROGRAM -
WYPŁACAMY GOTÓWKĄ
ZWROTY PODATKU

WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
ZYCZY

PEGASUS GROUP PERSONAL PROSPERITY PLANNING

Pełny zestaw usług w dziedzinie planowania finansów osobistych, ubezpieczeń, inwestycji, oraz funduszu edukacyjnego dla dzieci

Chcesz się dowiedzieć jak osiągnąć sukces finansowy i zrealizować swoje plany życiowe przyjdź na bezpłatne seminarium, które odbędzie się w naszym biurze przy 1470 Don Mills Rd
Po rezerwacji proszę dzwonić

HALINA BARANOWSKI, tel 443 - 0016

ZDROWYCH I POGODNYCH ŚWIĄT
ZYCZY

ANDRZEJ SIKORSKI INCOME TAX SERVICE

TEL 298 - 4757

Tanio i dokładnie wypełnia zeznania podatkowe Bezpłatne porady, odbiór z Twego domu

ZYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKIEJ NOCY
SKŁADA

PIOTR CHWALISZ INCOME TAX SERVICE

TEL 530 - 0305

Fachowe wykonanie zeznań podatkowych
SOLIDNIE - SZYBKO - TANIO

**NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA
Z OKAZJI SWIAT WIELKANOCNYCH**

*Pacjentom, Przyjaciolom, Znajomym
oraz całej Polonii przesyła*

Dr. S.M. KLODAS
lekarz rodzinny

2333 DUNDAS STR W pok 404, 4 piętro
Toronto, Ont M6R 1X6, Tel 535-6009

**SERDECZNE ZYCZENIA WESOLYCH
SWIAT WIELKANOCNYCH**

*Przyjaciolom, Pacjentom, Znajomym i całej Polonii
śle*

Dr Maria D. Pietraszek

Lekarz rodzinny

2 Jane St Suite 203, Toronto, Ont ,
TEL 763 - 5956

**WESOLYCH SWIAT
WIELKANOCNYCH
zyczy**

wszystkim swoim Pacjentom i całej Polonii

**Dr. Waldemar
KOZERAWSKI**

2299 Dundas St W suit 102
TEL 532-6837

45 Overlea Boulevard, suite B-9
TEL 425-4114

Grypa w defensywie

Grypa wypadła z Puszeki Pandory już dawno i od tego czasu grasuje po świecie całkiem bezkarnie

A tak naprawdę to skąd się wzięła? Badania prowadzone są od dawna. W 1980 r w instytucie naukowym w Islandii kichnął chory na gripę mors. W tym samym pomieszczeniu przebywał z morsem asystent prowadzący badania. Wtedy to właśnie po raz pierwszy stwierdzono, że człowiek może się zarazić gripą od zwierzęcia. Problem jednak był o tyle poważny, że mors w ramach doswiadczeń zarazy był wirusem grypy H7N7. Ten sam wirus spowodował olbrzymią śmiertelność wśród zwierząt u wybrzeży Nowej Anglii, powodując u nich poważne schorzenia płuc. Ten sam wirus powoduje tzw. dzumę kurzą - szczególnie groźną odmianę grypy ptasiej. Choroba ta atakuje centralny układ nerwowy ptaka i sprawia, że zwierzę ginie po 48 godzinach. Ten sam wirus zas u człowieka powoduje ostre zapalenie spojówek.

Po raz pierwszy wyizolowano wirus grypy 50 lat temu u chorych swin. Od tego jednak czasu nie udało się znaleźć panaceum przeciw grypie, gdyż jej zarazki zmieniają ciągle strukturę molekularną. Spokrewnione wirusy grypy są w stanie wymieniać między sobą geny i tak powstaje całkiem nowy wirus.

Kroniki historyczne raz po raz wspominają o szalejących epidemiach, które dziesiątkowały całe miasta. W czasie epidemii grypy w latach 1918-19 zmarło ok. 20 milionów ludzi, a 2 miliardy ciężko chorowały.

W 1967 roku w New Jersey podniesiono - na szczęście fałszywy - alarm po stwierdzeniu kilkadziesiątu wypadków zachorowań na tzw. gripę swińską. Przeprowadzono masowe szczepienia, które wywołały całkiem odwrotny skutek - bar-

dzo rzadkie schorzenie tzw. "Syndrom Guillain-Barre", które prowadziło do paraliżu lub śmierci.

Od 1968 r. nie zarejestrowano na szczęście żadnego wybuchu epidemii. Badania prowadzone są nadal. Na razie ustalenia są następujące: istnieją trzy typy wirusa A, B i C. Typ C rzadko wywołuje stany chorobowe, typ B powoduje małe epidemie, zaś typ A jest tym właśnie najgroźniejszym wirusem, który potrafi się przeobrazić.

Wirusy grypy, oglądane pod mikroskopem wyglądają jak małe kulki z kolcami. Te "kolce" składają się z dwóch substancji białkowych - hemaglutyniny i neuroaminidazy. Mały wirus tymi to właśnie "kolcami" wbija się w zdrową komórkę i wpuszczając do niej hemaglutyninę, umożliwia sobie rozprzestrzenianie się. Drugą zaś substancją białkową pozwala wirusowi na powrót oderwać się od komórki i rozpocząć wędrówkę po całym organizmie zwierzęcym lub ludzkim.

Istnieją już zdjęcia cząsteczek obu tych substancji i właśnie ich budowa wydaje się być kluczem do rozwiązania zagadki tajemniczych możliwości przeobrażenia się wirusa. Wiadomo już, że cząsteczki tych substancji składają się z aminokwasów. Szczególnie podatnych na przemiany są to te składniki, które zaatakowany organizm "poznaje" i przed którymi się broni. Wydaje się więc, że skoro raz organizm zapamięta układ aminokwasów, na przyszłość będzie potrafił zastosować odpowiedni system obronny.

Niestety, grypa bawi się z nami w kotka i myszkę. Wirus bez trudu potrafi zmienić układ aminokwasów w substancji białkowej i nasz system obronny nie jest w stanie rozpoznać "przeciwnika".

Nowe warianty wirusa po-

wstają nawet wtedy, gdy zmierza się jeden choćby aminokwas. Mutacja taka zachodzi u jednego spośród 100 tys. wirusów jednej generacji, hodowanych w warunkach laboratoryjnych. Jeżeli zmiany te będą zachodzić częściej - może dojść do epidemii. Naukowcy przychylają się do opinii, że pierwszymi nosicielami grypy są ptaki. Szczególnie zaś korzystne warunki do rozmnażania wirusów tej choroby stwarza organizm dzikich wodnych kaczek. One jednak na gripę raczej nie zapadają, są za to jej nosicielami. Zadanie zaś nosiciela wykonują doskonale, jako że prowadzą wędrowny tryb życia docierając do najbardziej nawet odległych zakątków świata. Zarazki grypy przenoszone są od kaczek na świnię, konie, indyki, morysy i człowieka. Jeden z osmiu genów grypy "hong-kong" pochodził bez wątpienia od kaczki. Istnieje przypuszczenie, że wirus tej grypy powstał na skutek połączenia się genów choroby przenoszonej przez kaczki z genami grypy ludzkiej.

Jak dotąd istnieje kilka gatunków szczepionek, w tym jedna sporządzona z osłabionych żywych wirusów grypy. Podaje się ją w formie kropli do nosa. W wielu wypadkach szczepionka ta rzeczywiście działa.

Prowadzone są także prace nad sporządzeniem uniwersalnej szczepionki, która uodparniałaby na wszelkie wirusy z grupy A. Zanim jednak się to uda należy wyizolować cząsteczkę hemaglutyniny, wspólną dla wszystkich wirusów tej grupy i nie podlegającą mutacjom.

Jeżeli się to uda i ludzki system immunologiczny zostanie przeciwko tej cząsteczce uaktywniony - oznaczać to będzie, że człowiek wygrał batalię z gripą. Na razie jednak ciągle zagrażają nam wirusy grypy - małe kulki z białkowymi kolcami.

M C

**NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA
Z OKAZJI SWIAT WIELKANOCNYCH**

*wszystkim Przyjaciolom, Pacjentom i całej Polonii
składa*

Jerzy Rytwinski
z RODZINĄ

Właściciel Laboratorium Dentystycznego
404 1/2 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont
M6R 2M9 - TEL 531-8545

**WESOLYCH SWIAT
WIELKANOCNYCH
ZYCZY**

**Richarda D. RUSS,
D.D.S.**

chirurg dentystyczny
50 Cumberland Str Toronto
TEL 921 - 1224

**RADOSNYCH SWIAT
WIELKANOCNYCH
ZYCZY**

Dr V T, BLOK
GŁOWCZYŃSKA, M A, O D
Optometrysta - Okulista
Badania i ćwiczenia oczu, okulary, contact lenses
2391 - A Bloor St W (Jane Subway)
TEL. 766-5580

**ZDROWYCH I WESOLYCH
SWIAT WIELKANOCNYCH
ZYCZY**

**DENTURE THERAPY
CLINIC**

Jan M WISNIEWSKI D T
Pierwsza polska protezownia dentystyczna
2337 Dundas St W - Toronto, Ont
(Bloor - Dundas Square Bldg)
TEL. (416) 533-8811 M6P 1W7

WSZYSTKIM

SWOIM PACJENTOM

**SERDECZNE ZYCZENIA
SWIATECZNE**

składa

**Dr. Leszek
PORCZYŃSKI**

*Drogim Rodakom,
Redakcji i Czytelnikom "Echa Tygodnia"
oraz wszystkim naszym klientom*
**SERDECZNE ZYCZENIA WESOŁYCH SWIĄT
ZMARTWYCHWSTANIA PANSKIEGO**
składają

Stefan Malicki
Marek Malicki
ADWOKACI
Tel 279-6250

*NAJSERDECZNIEJSZE
ZYCZENIA
WESOŁYCH SWIĄT
WIELKANOCNYCH*
składają

Chester Smith, Q.C.
(CZESŁAW ŚMIECH)
ADWOKAT I NOTARIUSZ
TEL 763-4366

*ZYCZENIA WESOŁYCH SWIĄT
WIELKIEJ NOCY*
swoim Klientom i całej Polonii składają

John F. STROŻ, Q.C.
2275 DUNDAS STR W., Toronto, Ont.

*SERDECZNE ZYCZENIA RADOSNYCH
SWIĄT WIELKANOCNYCH*
składają

**Danuta H.
RADOMSKI B A LL B.**
ADWOKAT — NOTARIUSZ
60 St. Clair E., Suite 1004, Toronto
164 Princess St., Toronto
Konsultacje w godz. 9-17 lub za uprzednim
telefonicznym porozumieniem się
964-3968 lub 366-3875
Władza płynnie jęz. polskim, francuskim, hiszpańskim
Koresponduje z biurami adwokackimi w Polsce

*ZYCZENIA WESOŁYCH
SWIĄT WIELKANOCNYCH*
swoim Klientom i całej Polonii składają

Peter ZINKO
PRAWNIK
1444 Queen Str. W. Toronto, Tel 531-1054

Z OKAZJI SWIĄT WIELKIEJ NOCY

*zyczenia Wielebnemu Duchowieństwu,
Siostrzom Zakonnym, jak również swoim
Klientom i całej Polonii składają*

RICHARD E. KULIS
ADWOKAT, NOTARIUSZ
2991A Bloor St W - Toronto, Ont Tel 231-0327

PORADNIK INWESTORA I PODATNIKA

W dzisiejszej kolumnie chciałbym podać Czytelnikom "Echa" parę chwytów koniecznych dla optymalnego wypełnienia formularza podatkowego. Na początek lista dla tych spośród nas, którzy mają własny dochód, innymi słowy „self-employed income”. Następujące wydatki można również odciągnąć od dochodu, podlegającego podatkowi:

- 1 Oplaty księgowe
- 2 Reklama
- 3 Koszty bankowe
- 4 Książki, prenumeraty itd
- 5 Koszty katalogów
- 6 Oplaty konsultacyjne
- 7 Koszta konwencji
- 8 Koszty dostaw i kurierów
- 9 Posiłki dla klientów
- 10 Rozrywki związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa
- 11 Podarunki, nagrody dla pracowników
- 12 Koszty porad inwestycyjnych
- 13 Oplaty biurowe
- 14 Porady prawne

15 Pensja małżonka (i), dzieci (w rozsądnym wymiarze)

16 Capital cost allowance (dla rzeczy podlegających deprecjacji)

Jest to tylko część opłat, o których większość z nas zapomina. Inne, bezpośrednio związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa, są dla większości z nas bardziej oczywiste.

PORADA 2

Nie zapomnij włączyć jako "dependants" związanych z Tobą przez więzy krwi, małżeństwa czy adopcji, wszystkich tych, którzy mieszkają w Twoim, czy też utrzymywanym przez Ciebie mieszkaniu czy domu. Lista tych, którzy są tu brani pod uwagę zawiera zarówno ojca i matkę, jak również nieslubne dzieci, twoje jak i twojego partnera, wujka, ciotkę, siostrzenicę i wnuków, adoptowanego brata itd.

PORADA 3

Odejmij od swojego dochodu z inwestycji związane z nimi koszty:

- 1 Odsetki od pieniędzy, pożyczonych na inwestycje
- 2 Koszty sejfów
- 3 Koszty administracji twojego portfela przez bank czy trust
- 4 Oplaty księgowe
- 5 Oplaty za porady inwestycyjne i materiały z nimi związane

Tyle na dzisiaj. W przyszłym tygodniu będziemy kontynuować ten sam temat, próbując zaoszczędzić naszym czytelnikom jak najwięcej podatku. Pytania dotyczące tematów poruszonych w naszej kolumnie należy kierować na adres redakcji, z dopiskiem "KENMARK CONSULTANTS", lub bezpośrednio pod tel. 769-9440.

KEN ROMANOWSKI
MARK GORLEWSKI

SPECJALNA OFERTA!

**Oprocentowanie pożyczki na samochody
TYLKO 9.9 % UWAGA: WAZNA DO 30 KWIETNIA**

**ARNOLD
PENK**

przedstawiciel Addison on Bay Limited
ZYCZY
WSZYSTKIM KLIENTOM
WESOŁYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College St.)
proponuje szeroki wybór nowych i używanych samochodów

- nowe samochody posiadają fabryczną gwarancję
- używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję,
- gwarantuje najlepsze warunki kupna samochodów załatwiając na miejscu sprzedaż, pożyczkę, tanie ubezpieczenia, a specjalnie dla nowo przybyłych oraz gwarantuje osobistą opiekę nad klientem po odbiorze auta

Od 14 lat Arnold Penk oferuje wieloletnią wiedzę w sprzedaży samochodów załatwianiu pożyczek jak również tanich ubezpieczeń cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polonii, a także znany jest jako społecznik.

Wszelkiego typu usługi związane się z samochodem i obsługą załatwiane są przez pana Penka.

Pomieważ kupno samochodu jest bardzo poważnym wydatkiem finansowym, trzeba być pewnym, z kim nawiązać tak poważną transakcję.

Wyrozniony przez GM jako „Senior Master Salesman” i nagrodą za największą ilość udzielonych pożyczek w Toronto i okolicy.

Czy jeszcze ktoś może tyle zaoferować?

Po wszelkie informacje proszę dzwonić — 964-3211 lub do domu o każdej porze — 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu.

WESOŁYCH I

*SPOKOJNYCH SWIĄT
ZYCZY*

Adwokat

**Kazimierz
BIELSKI**
Q.C.,

226 Roncesvalles Ave. (416) 533-6126
(obok Credit Union)

*WESOŁYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
ZYCZY*

DIVORCE AID
K. BEŁDOWSKI
Rozwód \$ 155
226 QUEEN ST W Suite 200
TORONTO, ONT M5V 1Z6
TEL (416) 598-1127

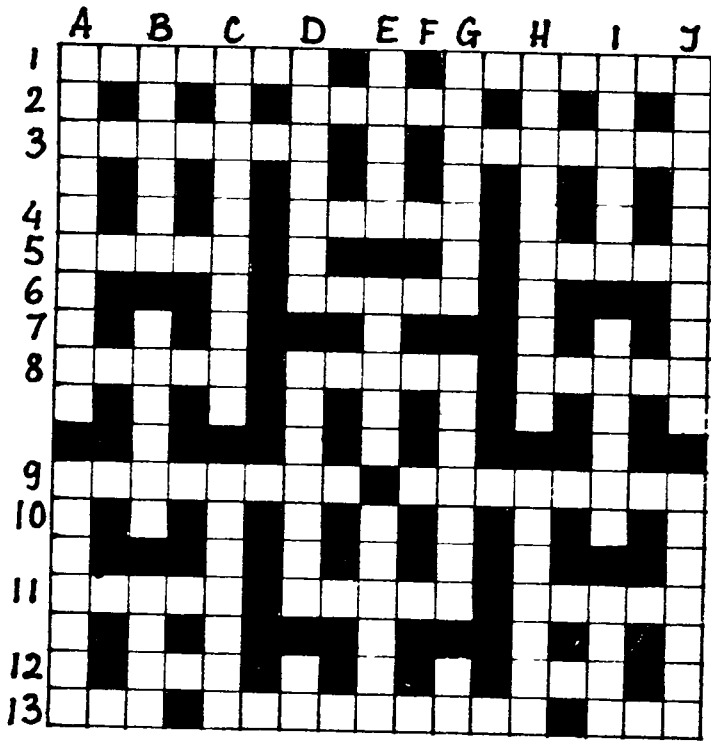
KRZYŻÓWKA WŁASNA WIELKANOCNA

Rozwiązanie krzyżówki nr 128 w następnym numerze

Nr 129

Pozomo

- 1-A silny narkotyk
- 1-G współczesny malarz francuski pochodzenia hiszpańskiego
- 2-D materiał rzeźbiarski
- 3-A człowiek bez wykształcenia lekarskiego zajmujący się leczeniem
- 3-G królestwo w Afryce Południowej
- 4-D sprzęt sportowy
- 5-A roślina z rodziny traw, z nasion produkuje się kasze, liczne gatunki tropikalne
- 5-H poeta austriacki XIX w
- 6-D w mitach gr. czarodziejka córka króla Kolchidy pomogła Jazonowi w zdobyciu Złotego Runa
- 8-A wyspa grecka na morzu Jonskim, znana też jako Kerkira
- 8-D odłam wyznaniowy w grupie danej religii
- 8-H płyn
- 9-A zielony, pasiasty minerał stosowany w jubilerstwie
- 9-F aparat wynaleziony przez Morse'a
- 11-A lekka kawaleria zbrojna w lance, szable i karabinku
- 11-D niebezpieczeństwo czyhające na pływaka
- 11-H uroczyste nakrycie głowy papieża
- 12-B oznaczenie kwasu dezoksyrybonukleinowego
- 12-H japońska odmiana buddyzmu
- 13-A zęby ssaków położone za siekaczami
- 13-C jadowity pajak tropikalny
- 13-I Panafrykańska organizacja

- 1-I bostwo rzymskie
- 1-J konformizm, ugodowosc
- 6-E pracownik portowy
- 7-B wał ziemny usypany dla utrzymania wody w zbiorniku lub rozdzielania wód stojących
- 7-I biblijna Joanna D'Arc
- 8-D roślina warzywna bogata w żelazo
- 8-G jeden z pierwszych typów broni palnej przed wprowadzeniem muszkietu
- 9-A stylizowana forma mazura, kujawiaka, oberka

- 9-C obowiązuje księży katolickich
- 9-H stan zachwytu, uniesienia z oderwaniem od rzeczywistości
- 9-J hiszpańska partia faszystowska, szyk bojowy piechoty macedońskiej
- 10-E konik europejski żyjący dziko
- 11-B góry w Ameryce Płd
- 11-I rzeka, nad którą leży Florencja
- 12-D starożytne miasto Sumerów
- 12-G miedz

236-7666 **CHOI KAN** 236-2666

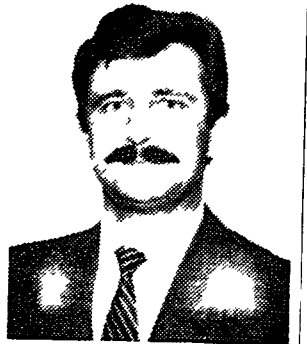
R Cholkan & Co Limited, Realtor
3359 Bloor st W Toronto Ontario M8X 1G2

**SERDECZNE ZYCZENIA
RADOSNYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
WSZYSTKIM KLIENTOM I CAŁEJ
POLONII
SKŁADA JOHN WOLWOWICZ**

NAJSERDECZNIJSZE ZYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH

695 St. Clair Ave West
BOŻENA KASPROWICZ
pomocze w kupnie i sprzedaży domu lub nieruchomości

ELDORADO REAL ESTATE LTD
1451 Royal York Rd
Przedstawiciel CZESŁAW SYGUŁA
Tel biuro 248-0148, dom 247-0240

Sklep rybny w Scarborough, pełna cena 17 tys wraz z całym wyposażeniem Dochód około 2000 tys miesięcznie

Dochodowy "Triplex" - Eglinton Duffern, tylko \$20 000 wplaty Dogodne warunki spłaty
Posiadamy tanie domy dla pierwszy raz kupujących Jesli chcesz korzystnie sprzedac swoj dom - zadzwon

Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
NAJSERDECZNIJSZE ZYCZENIA SKŁADA

EWA FIRLA

Associate Broker
537 - 3431

Firma Royal LePage składa gratulacje pani Ewie Firla za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sprzedaży nieruchomości w ostatnim roku i ma przyjemność poinformować wszystkich Czytelników, że pani Ewa Firla, associate broker firmy, została ponownie wyróżniona zaszczytnym członkostwem Presidential Round Table

Drozy Czytelnicy! Ewa Firla najlepiej sprzeda lub załatwi Wam kupno nowej nieruchomości Proszę dzwonić!
TELEFON 537 - 3431

ZDROWYCH I POGODNYCH
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH ZYCZY
VICTOR W. KRUPOWICZ

Realtor & Insurance Broker

Kupno i sprzedaż nieruchomości oraz wszelkiego rodzaju ubezpieczenia

**AUTO — HOME — BUSINESS
INSURANCE**

TEL. 533 - 8573

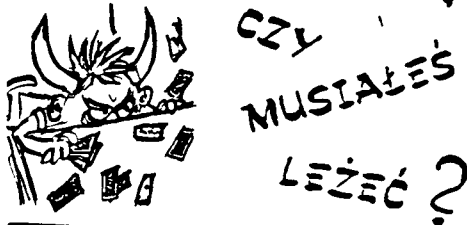
Westown Real Estate & Insurance Ltd, 268 Roncesvalles Ave
Toronto, Ont

WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKIEJ NOCY
ZYCZY

JOHN (JAN) BARANOWSKI
217 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont M6R 2L6
TEL 532 - 4441

♠ BRYDŻ ♥

REDAGUJE	Północ
KIBIC	♦ Axx
36-CP	♦ AQx
	♦ J10
	♦ Kxxxx
Zachód	Wschód
♦ Qxxx	♦ KJxxx
♦ xxx	♦ Kxxxx
♦ xxx	♦ -
♦ KQx	♦ Jx
Deklarant	
♦ -	
♦ xx	
♦ AKQ9xxxx	
♦ Axx	

LICYTACJA D Z P W

1 karo Pas	2 BA	Pas
3 karo Pas	3 BA	Pas
4 BA Pas	5 kier	Pas
5 BA Pas	6 trefl	Pas
6 karo Pas	Pas	Pas

WYJŚCIE blotka pik

Deklarant zrobił taki plan wezmę Asem na stole i strącę z ręki blotkę trefl Plan okaze się dobrym w wypadku gdy trefle rozłożą się 3-2 a atuty 2-1 To założenie jest o tyle słabe, że wymaga spełnienia aż dwóch warunków Czy istnieje możliwość poprawienia szans ?

Owszem, jeśli założymy, że trefle są rozłożone 3-2, to już przychylny rozkład atutów jest nam niepotrzebny

Proszę zrobić plan rozgrywki

Znane powszechnie powiedzonko brydżowe to "Najczęściej kładziemy się już w pierwszej lewie" Tak jest właśnie dzisiaj jeśli weźmiesz pierwszą lewę Asem - już leżysz Oto jak należy rozegrać tę rękę

wyjście blotką pik przepuszczamy na stole a z ręki strącamy blotkę trefl Gracz W, który przejął pik nie ma dobrej obrony, więc odegra trefl lub pik Jeśli trefl to bijemy Asem, gramy blotkę karo do 10 i na asa pik strącamy z ręki ostatnie trefl Bijemy trefl w rękę, wracamy do stołu waletem karo i znów przebijamy trefl

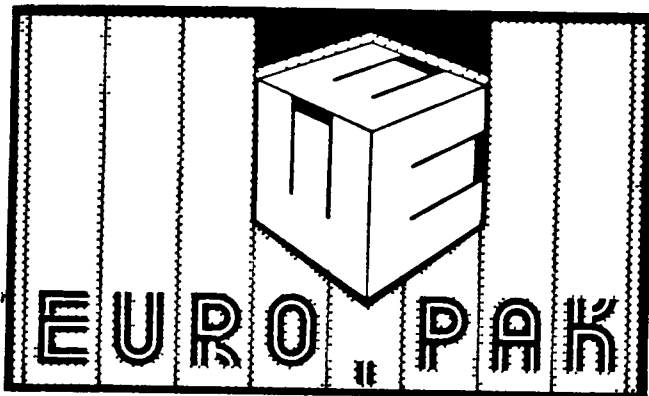
Trefle już się wyrobiły (obrzydlive słownictwo brydżowe) więc ściągamy ostatnie atuty i przechodzimy na stół Asem kier Na ostatnie trefl strącamy kier z ręki

Czy przeciwnicy mogli nas położyć ? Owszem, jeśli w pierwszej lewie zaatakują kier Wytrąca nam niezbędne dojsście do stołu

Ale skąd mógł Z o tym wiedzieć gdy miał pierwsze wyjście ?

ZAPAMIĘTAJ

TEN ZNAK

Serdeczne życzenia
święteczne
składa

EURO - PAK

MIŁYCH I POGODNYCH
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH ŻYCZY

ZYCZY

TRANSCANPOL

ENTERPRISES LTD

paczki do polski

393 RONCESVALLES AVE TORONTO, ONTARIO

M6R 2N1

TEL (416) 535-9944, 535-9956

WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
WSZYSTKIM KLIENTOM ŻYCZY

paczki do Polski

POLIMEX

2053 DUNDAS ST WEST, TORONTO

TEL 537-7914

WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
ŻYCZY

**PIAST ENTERPRISES
LTD.**

Paczki do Polski

1570 Bloor St W - Toronto, Ont

TEL 531-8786

TM
**SWISTA PARCEL
SERVICE**

49 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario M6R 2K5
Tel 534-9864

**PACZKI
DO POLSKI**

SKŁADA

SERDECZNE ŻYCZENIA RADOSNYCH
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH

POLSKA V

ZOF
'RO

fra

Początek Wielkiego Tygodnia wypełnia gospodyniom wielkanocne ochędóstwo, sprzątanie, szorowanie, bielenie Błyszczą czystością mętne zwykle szybki okien, połyskują stoły i ławy Domieszka farbki do wapna daje ścianom ton błękitny Tam, gdzie dziewczyna jest w domu, szczytowa sciana chaty zostaje nie pobielona, a na ciemne tło drzewa gospodarz chłapie wapnem białe plamy niby rozwinięte róże Znak dla kawalerów

Zwijają się gospodynie i córki, bo na Wielkanoc nie smie pozostac w domu stare smiecie Trzeba wyczyszcic komore i strych wywietrzyc poduszki paradne, na których nigdy nikt nie sypia, przyodziewek swięteczny oraz codzienną skromną posciel, powszednie szmaty, kozuchy, zapaski Wraz z pajęczyną i pyłem wymiesc nalezy wszystko złe, co się w sercu nagromadziło, dawne kwasy i jady Bo Wielkanoc to odnowa, stary człowiek ma umrzec, nowy, lepszy się narodzić

W Wielki Czwartek milkną dzwony, a służba kościelna ogołaca ołtarze Przy wtórze klekotu drewnianych kołatek gromady wyrostkow święcą «topienie Judasza» Rozwrzeszczany korowód ciągnie wielką kukłę z worków wypchanych słomą, odzianą w łachy zeszłorocznego stracha na wróble Niegdysiejszą Marzannę, obecnie Judasza, włoką chłopaki za głowę, za nogi dookoła wsi Potem na kopce graniczne Na kazdym kopcu przystaną, kukłą miotają, az ją nareszcie zawloką do rzeki Nim słoma nasiąknie wodą, kukła pływa po wierzchu Dopiero zabawa, leciec wzdłuż brzegu i walić w chochoła kamieniami!

Gdy tak chłopcy hałasują, dziewczęta milczkiem wybiegają o zmroku do najbliższej bieżącej wody, by się w niej wykąpac Oj, łatwiej połknąć kocankę, chociaż kosmata, niż wejść do wody, często lodowatej! Tradycja obiecuje jednak niemałe korzyści Która panna wykąpie się w tym dniu w strudze albo źródle, będzie cały rok czerwona jak krew, biała jak śmietana, zdrowa jak orzech, ponętna jak jabłko Więc warto

W Wielki Piątek wszystko wszystkim leci z rąk Gospodarz musi sieczki narznąć na dwa dni, gospodyni piecze chleb i placki I do kościoła trzeba choćby na moment zalecieć, i na wiedzmy uważac, czy się która w poblizu nie płacze Bardzo niebezpieczny dzień - Wielki Piątek Dzwony, których cnotą płoszyc złego ducha - milczą Chrystus Pan - na którego Imię wszelakie kolano upada, niebieskie, ziemskie i piekielne - lezy zmarły w grobie Więc szatany, czarownice, upiory, zmory, dziwozony i wszelkie paskudztwo hulają po swiecie swobodnie Jedyny to dzien w całym roku, kiedy mają taką wolę, nie dziw przeto, ze ich pełno Czarownice zaglądają do obór, zeby krowom zabrać mleko Skryj się tylko, a zobaczysz, jak taka poczwara bierze lejce do ręki i głaszcze nimi krowę po grzbiecie, mrużąc «Biorę pożytek, ale nie wszystek, biorę pożytek, ale nie wszystek » Dobrze, jeżeli zdązysz skoczyc na nią z tyłu, wodze wyrwac, okładac nimi co sił, az baba zakłęcie odwoła Inaczej, przepadło mleko! Inne znow wiedzmy chodzą od chaty do chaty, niby po prosbie, w rzeczywistosci, zeby urok rzucic Niemały z tym kłopot, bo uczciwe, pobożne babki i dziady proszalne tez chodzą po domach tego dnia i wielki g.zech ich nie wspomoc Wprawdzie dziad sprawiedliwy zawoła od proggu «Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus», co jest znakiem nieomylnym, bo odmiencowi Imię Boze nie przejdzie przez usta Zdarza się jednak, ze przebiegła wiedzma powie «Niech będzie pochwalony » i dalej nic Kogo ona chwali? Tego, któremu słuzy Ale gospodyni młoda i niedoswiadczona przyjmie powitanie za dobre i wpusci jędzę do chaty Zaraz potem dziecko zachoruje albo niezgoda wypadnie w rodzinie, albo szkoda będzie w inwentarzu Spostrzegłszy w porę omyłkę, można zło odrobic, rzucając za odchodzącą skorupkami jaj, ale nalezy się spieszyc, bo wiedzma tuz za drzwiami znika, jakby się rozwiała

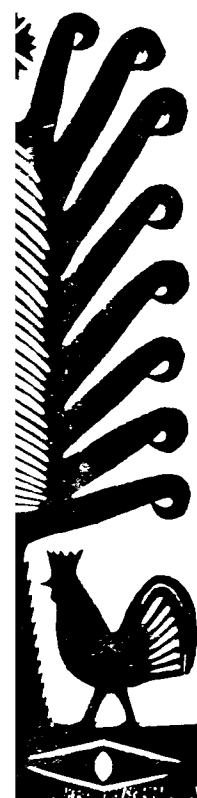
O, jak straszny i grozny jest swiat, gdy Bog nieobecny, spoczywa w grobie albo odwiedza ojców w otchłani Jak się żyło ludziom, nim Pan zeszedł na ziemię, gdy co dzien był Wielki Piątek? Dzwon, ze od samego lęku wszyscy nie pomarli!

Na cmentarzu kościelnym pod bezlistnymi lipami rozsiadły się wieniec gospodynie, trzymając przed sobą odkryte koszyki z jadłem Na spodzie bieluchne płotno, na nim chleb, podstawa zycia, masło, ser krągły jak miesiąc, sol, kołaczki, kiełbasa - wszystko przybrane cudnie pisaniami, kwitnącym modro barwinkiem i liszciami bukszpanu

WIELKANOC

**KOSSAK
POLSKI''**

nenty

Milnie babska gromada, bo z kościoła wychodzą ministranci za nimi ksiądz w komzy, z kropidłem w dłoni. W imieniu Pana, z którego ręki pochodzą rozłożone dary, błogosławi je by poszły ludziom na siły, na zdrowie

«Święcone» to piękna tradycja. Cóż stąd, że niegdyś pogańska? Wszystko, co poprzedzało chrześcijaństwo było przecuciem lub oczekiwaniem. Przez święcenie pokarmów Kościół błogosławi byt doczesny, podkreśla dostojność ciała, które dziś właśnie osiągnęło nieśmiertelność. Jedzenie stanowi afirmację życia. Chrystus Pan po Zmartwychwstaniu jadł miód i rybę by przekonać uczniów że jest żywym człowiekiem, nie zjawą.

Chleb, ser i sól, barwione jajka, skromne pokarmy ziemne wchodzi jako aktorzy na scenę, gdzie rozgrywa się kulminacja, w punkt wielkiego Bożego cyklu. Bóg udziela nieraz rzeczom nierozumnym mocy przyczyniania się do ludzkiego zbawienia. Dlatego wszystko jest godne szacunku. I ten okruszek chleba, co nie powinien spaść na ziemię, i sól i jajko, którym domownicy będą się dzielić nazajutrz, zycząc sobie wzajemnie pomysłności.

Ksiądz święcił rano wodę w chrzcielnicy rozgarniając ją na krzyż, teraz święci ogień, wiernego przyjaciela człowieka, bez którego skapiałoby życie na ziemi. Z żadnego komina nie snuje się dym, wygaszone paleniska, bo ogień trzeba rozpalić na nowo, nowym, poświęconym płomieniem, przyniesionym z kościoła. Do przenosin należy używać woskowej świecy lub smolaków. Trzymając garśc trzasek smolnych za pazuchą, chłopaki biegną z ogniem święconym do chaty, osłaniając dłonią płomyk, podsycając go pospiesznie nowym smolakiem gdy poprzedni się dopala. A tak wszystko staje się nowe na jutrzejszą niedzielę. Ogień i woda, i chaty, i jadło i serca obmyte zalem.

Wiemy o której porze Chrystus Pan przyszedł na świat «Gdy noc w swym biegu pół drogi miała» Godzina, w której zmartwychwstał, stanowi tajemnicę Nieba «O nocy zaprawdę błogosławiona, ty jedna znasz czas godzinę, w której Chrystus wstał z grobu» — śpiewa Kościół. Dlatego rezurekcja bywa obchodzona o różnych porach, w Wielką Sobotę wieczorem lub w Niedzielę o świcie. Rezurekcja ściśle złączona z Polską, gdyż tylko polska liturgia wprowadza ten akcent wspaniałej tryumfu, owo Te Deum Laudamus narodu.

Po Wielkiej Nocy wesóły nam dziś dzień nastał, którego każdy z nas żądał. Cechują go cisza i spokój. Poza nakarmieniem inwentarza nie ma żadnej roboty. Nawet gospodyni odpoczywa, położywszy spracowane dłonie na stole zasłanym obrusem. Jadło przygotowane w ciągu poprzednich dni, jadło wysmienite, paradne, spożywane jest w skupieniu, ocenia się nabożnie każdy kęs. Gdy się wszyscy nasycą, usiądą na przyzbie pod swą wybieloną chatą, radując się, że żyją.

Stara tradycja chrześcijańska, zachowywana dotąd w wielu okolicach, nakazuje witać w tym dniu każdego napotkanego słowami «Chrystus zmartwychwstał» «Zmartwychwstał prawdziwie» — odpowiada pozdrowiony i wymieniają pocałunek. I choćby spotkał śmiertelnego wroga, przeciw któremu zapiekła się w tobie nienawiść, musisz tego dnia odpuścić, darować, zapomnieć, bo ani tych słów wypowiedzieć, ani pocałunku dać nie wolno fałszywie, chowając urazę w sercu.

Po południu młodzież wyrusza na tłuczenie jaj. Ty trzymasz pisanekę w garści, twój sąsiad podobnie. Stukacie jajkami o siebie. Oba pękają — partia nie rozegrana, jedno pęknie — zwycięzca zabiera uszkodzoną pisanekę i czeka na rewanż. Szczęśliwiec, któremu trafi się jajko o szczególnie mocnej skorupie, przyniesie nieraz do domu cały kosz pisanek. Obdziela nimi łaskawie dziewczuchy.

Za godność i ciszę, za powagę Wielkiej Niedzieli życie bierze odwet zaraz w poniedziałek. Jeszcze noc ciemna, ledwo brzask przebija mroki, a wiesz już wypełniają piski, wrzaski, krzyki, szamotania, gonitwy, ucieczki.

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH
SWIĄT WIELKANOCNYCH

SKŁADAJĄ SWOIM KLIENTOM
Właściciele Zakładu Fotograficznego

Anka & Peter

2374 Bloor Str W Toronto,

TEL 769-4488

● Wykonujemy portrety ● Zdjęcia ślubne ● Fotografie paszportowe

WESOŁYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
ŻYCZY

Jolanta Interiors
POLSKA FIRMA

specjalizująca się w architekturze wnętrz udzieli Ci porady jak urządzić gustownie i wygodnie Twoje mieszkanie lub dom. Sprzedajemy nowoczesne zasłony okienne tzw. VERTICAL, HORIZONTAL, BLINDS po bardzo dogodnych cenach. Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję.

2368 Bloor Str W Toronto, Tel 762-9638

WSZYSTKIM KLIENTOM I CAŁEJ
POLONII SERDECZNE ŻYCZENIA
SWIĄTECZNE SKŁADA

**SIMPSON TV
STEREO**

SPRZEDAŻ — OBSŁUGA

Kolorowe telewizory, magnetowidy, radia stereofoniczne, magnetofony, kalkulatory itd.
187 RONCESVALLES AVE TORONTO
TEL 533-333, 534-4444

MOCNA SERDECZNIEJSZYCH ŻYCZEN
SWIĄTECZNYCH
SKŁADA

**DECORA ART
STUDIO**

Dyrektor RYSZARD GIERLACH
2340 DUNDAS ST W TORONTO
TEL 531-7651

ZAPRASZAMY DO NASZEJ GALERII
Obrazy olejne w cenie od \$ 20, także plakaty, rysunki, sztuka nowoczesna

WESOŁYCH SWIĄT

WIELKIEJ NOCY

zyczy

**ANNA'S
TAILORING**

Kozuchy i odzież skorzana
87 Roncesvalles Ave Toronto
TEL 532-4060

NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA
WESOŁYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA

**KARL'S
BUTCHER & GROCERY**

Właściciel KAROL JARZĄBEK

Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa,
wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże,
oraz importowane z Polski i Europy artykuły
spożywcze

105 Roncesvalles Ave. Tel 531-1622

ZDROWYCH I WESOŁYCH
SWIĄT WIELKIEJ NOCY
ZYCZY

**ASTRA
MEAT PRODUCTS**

SŁUZY KLIENTOM PONAD 25 LAT
Posiada duży wybór wspaniałych zawsze świeżych
wędlin, smaczną polską kielbasę oraz wiele
importowanych artykułów spożywczych

EDWARD REMBACZ

ZAPEWNIAM PANSTWU MIŁĄ
I UPRZEJMĄ OBSŁUGĘ

2238 BLOOR ST WEST, TORONTO
TEL 763 - 1093

**COPERNICUS
MEAT PRODUCT**

79 Roncesvalles Ave TEL 536 - 4054

Posiada świeże mięso wykrojone na życzenie
Szynki, boczki, balerony, kielbasy na sposób polski
oraz wiele innych wędlin i delikatesów - ogorki kiszzone,
kapustę z beczki, sardynki, pierogi

T S PAKULSKI

z y c z y

SWOIM KLIENTOM I CAŁEJ POLONII
WESOŁYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH

WESOŁYCH SWIĄT WIELKIEJ NOCY
WSZYSTKIM SWOIM KLIENTOM I
CAŁEJ POLONII ZYCZY

**SUPERIOR
SAUSAGE CO.**

Właściciel EMANUEAL MIKA I STASZEK HEJNO

Dostarczamy doskonałe wędliny do sklepów,
na wesela i zabawy po cenach hurtowych

1004 Dundas St W - Toronto, Ont.
Tel . 531 - 8422, 531 - 3022

WESOŁYCH SWIĄT WIELKIEJ NOCY

Z Y C Z A

Właściciele JUREK i STEFAN
I ZAPRASZAJĄ NA ZAKUPY ŚWIĄTECZNE

**PACIFIC WHOLESALE
MEATS LTD.**

Ceny umiarkowane

Otwarty w czwartki, piątki i soboty

2986 DUNDAS STR W TORONTO, TEL 767-0000

Wesołych Świąt

NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA
ŚWIĄTECZNE
SKŁADA SWYM KLIENTOM I CAŁEJ POLONII

**John Czechowski
UNIQUE POLISH SAUSAGE**

Wędliny o niezastąpionym smaku

650 The Queensway, Toronto M8Y 1K7
(Czwarty blok na wschod od Royal York)

Tel 252 - 4567

SERDECZNE ZYCZENIA
Z OKAZJI SWIĄT WIELKIEJ NOCY
SKŁADA

**ARMADALE MEAT
PRODUCTS LTD.**

Własc J LECHNOWSKY

Najlepszej jakości wędliny w Toronto i okolicy

Tel. (416) 767 - 3424

2404 Bloor St W - Toronto, Ont

WESOŁYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
ZYCZY

**ONTARIO
MEAT PRODUCTS
LTD**

783 Queen St W Tel 364 - 7720

157 Roncesvalles Ave Tel 535-4648

NAJWYŻSZA JAKOŚĆ
KONKURENCYJNE CENY!

RADOSNYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
ZYCZĄ SWEJ KLIENTELI I CAŁEJ POLONII

MIDLAND MEATS

Właściciele

LUDWIK MAJEWSKI i

Edward Warpas

Wędliny własnego wyrobu według najlepszych
receptur Zawsze duży wybór świeżego mięsa i wędlin
Szybka i miła obsługa

289 Roncesvalles Ave , Toronto, Ont

Tel 532-3801

M6R 2M3

**QUALITY SAUSAGE
MEAT
PRODUCTION Ltd.**

2913 Dundas St W.

131 Roncesvalles Ave

Tel 767 - 4966

Tel 533 - 7054

Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
WSZYSTKIM NASZYM KLIENTOM,
PRZYJACIOŁOM I ZNAJOMYM ZYCZYMY
WESOŁYCH SWIĄT ORAZ SMACZNEGO JAJKA

Specjalne świąteczne ceny

ważne do 9-ego kwietnia

- Virginia Ham (szynka) - \$ 3 19 lb
- Debrecyn (mysliwska) - \$ 2 19 lb
- Farman Sausage - \$ 1 99 lb
- Polska Kielbasa - \$ 2 79 lb
- Pork Chops (kotlety schabowe) - \$ 2 19 lb

PAKUJEMY HERMETYCZNIE WSZELKIE
PRODUKTY MIĘSNE NA WYSYŁKĘ DO POLSKI

SERDECZNE ZYCZENIA WESOŁYCH
SWIĄT WIELKANOCNYCH SWOIM
KLIENTOM I CAŁEJ POLONII W MISSISSAUGA
SKŁADA

**CENTRAL PARKWAY
DELI**

Do doskonałej jakości wędliny, pieczywo "Open Window"
świeże 2 razy dziennie, zimny bufet (świeże i smaczne
sałatki), ciasta oraz importowane z Europy artykuły
spożywcze
Otwarte codziennie od 9 rano do 9 wieczor, w niedziele
od 10 rano do 5 wieczor

377 Burnhamthorpe Rd East

TEL 276 - 1998

RADOSNYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
Z Y C Z Y

REL.APPL CENTRE

2345 G DUNDAS STR W Toronto
TEL 532 - 7319

- Wysyłamy paczki do Polski
 - Sprzęt elektryczny, gospodarstwa domowego
 - Reperacje sprzętu domowego
 - Wywołujemy, robimy odbitki zdjęć kolorowych
- BARDZO NISKIE CENY**

Z OKAZJI SWIĄT WIELKANOCNYCH
NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA
SKŁADA

HALINA'S DELICATESSEN

Swieze bułeczki, pieczywo i ciasta
Europejskie wędliny i zakąski, kawa,
importowane twarde sery

780 ANETTE Str Toronto, ONT
TEL. 767 - 9129

NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA
Z OKAZJI SWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA

Anna's Delicatessen

Właściciel: S. Frątczak

2394 BLOOR ST. W. - TORONTO, ONT.
TEL. 769-6441

WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO
Z OKAZJI SWIĄT WIELKANOCNYCH
Z Y C Z Y

TOLA'S GIFT TOLA'S GIFT & DELICATESSEN

167 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario
Tel 534-2231

WESOLYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
CAŁEJ POLONII I SWYM KLIENTOM
Z Y C Z Y

M-C Dairy Co. Ltd. Products

Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne
do każdego sklepu w Toronto Wyrabiamy
kwasną śmietanę, jogurt, sery oraz bryndzę
Zadajcie naszych wyrobów w swoich sklepach
212 Mavety St - TEL 766-6711

WESOLYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH

z y c z y
SWEJ KLIENTELI I CAŁEJ POLONII

ANITA'S BAKERY & DELICATESSEN Właściciel: B.W. SZUMSKI

Właściciel B W SZUMSKI
Znana całej Polonii nasza piekarnia - zawsze
zapewnia swieze pieczywo, przerozne ciasta i ciasteczka
Specjalnosc - torty weselne paczki
2230 Bloor St W - TEL 769-5851
(przy Runnymede)

WESOLYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA

PASTRY CHEF

EUROPEJSKA PIEKARNIA I DELIKATESY
Własnego wypieku wszelkiego rodzaju torty,
ciasta, makowniki i inne smakołyki,
wszystko na sposob europejski
Domowego wyrobu pierogi i sałatki
2202 Bloor St. W. - Tel. 763 - 2521
Toronto 9, ont.

WESOLYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH

z y c z y
KLIENTELI I CAŁEJ POLONII
**M.GRANOWSKA
SPECIALTIES**

Własnego wypieku torty, pierniki, makowce,
serniki, paczki Przyjmujemy zamowienia na torty
weselne, urodzinowe Doskonale lody własnej
produkcji

175 Roncesvalles Ave Toronto, Ont
TEL 533-7755

NAJLEPSZE ZYCZENIA
SWIĄTECZNE SŁE SWEJ
KLIENTELI I POLONII

THE FUTURE BAKERY

swiezy chleb

Dostarczamy swiezy chleb
do sklepów i domów

739 QUEEN ST W - TORONTO
TEL 368 - 4235

WESOLYCH SWIĄT WIELKANOCNYCH
WSZYSTKIM SWOIM KLIENTOM
I CAŁEJ POLONII
Z Y C Z Y

Ontario Bread Co. Ltd.

178 Ossington Ave Toronto, Ont
Tel 532 - 4929

RADOSNYCH
SWIĄT WIELKANOCNYCH
Z Y C Z Y

Roncesvalles Bakery & Appetizer

Dwa razy dziennie swiezy chleb i ciasta
Specjalnosc swieze wędliny oraz codziennie swieze ryby
Importowane towary polskie i europejskie

173 Roncesvalles Ave Toronto, Ont
TEL 535-7143

MODA

W blasku haftów

Dla wspaniałego efektu polysku paryskie krawiectwo stosuje hafty i aplikacje. Ręcznie wykonywane hafty tworzą bogate, jak w rokoko, ornamenty. Przeważnie wypełniają powierzchnię zakładu, kamizelki lub gorsetu sukni. Koralicami wyszywa się nawet wieczorowe palta i swetry. Tworcy sięgają do skarbcza jakim są haftowane złotogłowie, kobiece stroje krajów Maghrebu i Turcji. Przykładem - kreacja z kolekcji YSL z charakterystycznym nakryciem głowy. Bardzo częstymi akcesoriami w "mieniących się" kolekcjach są długie, kilometrowe szale (też wyszywane oraz, równie bogato zdobione, rękawiczki).

POLSKIE BIURO POMOCY SOCJALNEJ zostało przeniesione do lokalu przy ulicy 226 Roncesvalles Ave TEL 533-9471 Godziny przyjęć: Poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek od 10 00 rano do 4 00 po poł. 128-130

STOWARZYSZENIE POLSKICH TECHNIKÓW I POLSKI INSTYTUT NAUKOWY Oddział Toronto *zaprasza na wykład POLSKIE SPOŁECZEŃSTWO PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ*, który wygłosi Prof. ADAM PODGORECKI, w piątek 12 kwietnia 1985 r. w Domu SPK o godz. 8 wiecz. Wstęp członkowie STP \$3-, goście \$4-, studenci \$2- (z kawą)

Szukają pracy

MŁODA kobieta poszukuje pracy jako sprzedawczyni w sklepie lub jako kelnerka. TEL Toronto 439-6518

ZAOPIEKUJE się dzieckiem w swoim domu w Scarborough. TEL (416) 265-7403 po godz. 18 00 (grzecznościowy) 128-131

PRZYJMĘ roboty na drutach lub szybie Toronto TEL 674-0285 129-130

KRAWIEC - nowo przybyły z Polski, mistrz męsko-damski podejmie pracę w zakładzie krawieckim w Toronto lub przyjmie zleczone prace (konfekcyjne) u siebie w Peterborough, dostarczając regularnie gotowe szycie własnym transportem do Toronto. ADRES Sylwester Chaber 311 Erskine Ave Peterborough Ont K0J 5T6, TEL (705) 748 9765

Dzwonic codziennie od g 9 00 rano do g 10 00 wieczor

PILNIE poszukuję pracy na weekendy. TEL 532-3552 Ewa

PODEJMĘ pracę jako kelnerka. TEL Toronto 960-4823 wieczorem 128-130

KIEROWCA kategorii A z szestoletnią praktyką w Polsce poszukuje pracy. TEL Toronto (416) 239-0232 128-130

SZUKAM pracy - ELEKTRYK, nowo przybyły z Polski, poszukuje pracy w Toronto. TEL (416) 251 1964 128-131

ZAOPIEKUJE się starszą osobą z za mieszkaniem na miejscu posiadają stały pobyt. TEL (416) 277 1335 130-131

POSZUKUJE pracy w sprzątaniu. Mam doświadczenie i referencje Beata. TEL Toronto 255-6577 130-131

POSZUKUJE jakiegokolwiek pracy w Mississauga. TEL 278-9404 130-131

ZAOPIEKUJE się dzieckiem we własnym domu w Mississauga. TEL 277 8882 129-129

MŁODY mężczyzna podejmie każdą pracę dorywczo. TEL 279 5788 127-129

Zaopiekuję się dzieckiem w swoim domu P. Helena 911 Tandrige CRE.S Rexdale Ont M8W 2P2 Tel 746-5270

NOWO PRZYBYŁA z Polski podejmie pracę od 15 kwietnia. TEL (416) 661 5023 od 10 do 12 w poł. prosić Krystynę 130-131

POSZUKUJE pracy w rejonie Guelph Kitchener chętnie w gastronomii nie znam języka ang. TEL (519) 824 3378 129-134

Pracownicy poszukiwani
Ogłoszenia osób poszukujących i oferujących pracę zamieszczamy bezpłatnie (o ile starczy miejsca).

POTRZEBNA kobieta w starszym wieku od 29 marca do starszej pani. TEL 233 8706 dzwonic po 3-ciej

POSZUKUJE gitarzysty basowego. Wiadomość Hamilton tel 547-3098 po godz. 17 00

POTRZEBNA kobieta do opieki nad starszą panią lub do dzieci. TEL Mississauga 272 4541

\$99 investment earns approx \$82 000 a year comm 60 days no risk refund on investment. Send self addressed stamp in envelope for free details. JTK Sales P.O. BOX 475 2800 Keele St. Down sview Ont M3M 3A8 or 416 243-9745

POSZUKUJE pracowniczkę lub pracownika do kuchni w restauracji, Toronto, tel 767 0848

POTRZEBNA kobieta do opieki nad starszą panią lub do dzieci. TEL Mississauga 272-4641

PANI do opieki nad dzieckiem z za mieszkaniem na miejscu w Thornhill. TEL (416) 738-3860 po poł. 128-129

SZUKAM pracy Kierowca klasy A. TEL Toronto 259 0604 130-131

POTRZEBNI PRACOWNICY ZATRUDNIĘ krawcowe operatorki maszyn krawieckich do produkcji konfekcji damskiej lekkiej. Praca w pełnym wymiarze czasowym. Możliwość pracy w domu. Tel Toronto (416) 749 1267 godz. 8 30 11 przed południem, 1-6 po południu. Prosić panią Dunę 129-130

POTRZEBNI tokarze i operatorzy pras przemysłowych. TEL Toronto (416) 621-7378 od 10-12 przed poł. 129-130

POTRZEBNY STOLARZ Potrzebny stolarz z warsztatem do ewentualnej seryjnej produkcji drzwi i ich elementów. TEL Toronto (416) 537-4705 albo (416) 255-4178 128-129

PRACOWNICY POSZUKIWANI do zbierania robaków. TEL Toronto (416) 766-8876 (po angielsku) lub 267 9164 (po polsku) 129-134

PRACA stała lub dorywcza. Znajomość angielskiego nie jest wymagana. Firma przeprowadza szkolenie. TEL 242-2988 po 6 p m - Robert

POTRZEBNA kobieta do opieki nad dwuletnią dziewczynką Scarborough. TEL (416) 759-0216 130-131

POTRZEBNA opieka do 3 1/2 letniego chłopca od 12 w południe do 5 z odbiorem z przedszkola przy Runnymede i Bloor. TEL (416) 255-4257

PANI do sprzątania potrzebne w okolicach Etobicoke w domach i apartamentach. TEL Toronto 233 3957 od 11 rano do 5 po poł. Muszą trochę znać angielski 130-131

FRYZJERKA IRENA
NIEDAWNO PRZYBYŁA DO Toronto
zaprasza Panie i Panów do
IZYS BEAUTY SALON
Roncesvalles Ave 16
TEL 532-1715
Oferuje przystępne ceny 130-141

SPRZĘDAM mały business czynny w weekendy. Do prowadzenia potrzebny jest samochód. Toronto TEL 255 14178 130-131

Skradzono paszport PRI numer TS 042473 na nazwisko Andrzej Jaro szewski. TEL 251-3284

PRZYJMĘ na pokój dziewczynę lub chłopaka \$ 190 na miesiąc, możliwość używania kuchni łazienki Toronto, Don Mills. TEL 425 0748 129

DO SPRZEDANIA Kanapa rozkładana z materacem, fotel i stół z krzesłem na telefon w bardzo dobrym stanie. TEL Toronto (416) 239-8771 129

Matrymonialne

POLAK z obywatelstwem kanadyjskim samotny, lat 50, wzrost 166 cm, wagi 70 kg, włosy blond, oczy niebieskie, z dobrym zawodem katolik, lubiący muzykę, kino oraz łono na tury, potrafi docenić piękno kobiece. **PRAGNIE** poznać Panią w wieku od 45 do lat 60 zgrabnej sylwetki, w celu matrymonialnym. Najchętniej Panią, która zamieszkuje na swym ranczu, ewentualnie dobrze sytuowaną bez zadnych zobowiązań. Dyskrekcja zapewniona, tylko poważne foto-oferty proszę kierować na adres Post Box 58437 VANCOUVER, B.C., V6P 6K2

UCZCIWA, kulturalna obywatelka kanadyjska bardzo samotna, pragnie poznać również uczciwego kulturalnego Pana w wieku 65-75 nie posiadającego żadnego majątku, gdyż sama go nie posiada.

Samotny pogodnego uspojenia lat 45 bez nałogów o sportowych zamiłowaniuach pozna w celu towarzyskim ale nie matrymonialnym panią do lat 35 najchętniej brunetkę. Mile widziane zdjęcie N85 130-131

POZNAM PANA Mam 53 lata, wzrost 164 cm, waga 63 kg, oczy zielone szatynka, z zawodu krawcowa gospodarna, energiczna bez nałogów o dobrym (Zgodnym) charakterze dzieci samodzielnie. Poznam MĘŻCZYZNĘ w odpowiednim (50 do 65 lat) wieku i dobrym charakterze i czułym sercu. POL 1

KAWALER, lat 28, blondyn, wysokiego wzrostu, dobrze zbudowany, bez nałogów, chciałby poznać panią w celu matrymonialnym. Zgłoszenia listownie na adres E T 108111

PANNA lat 30, drobna energiczna, niebrzydka, jasne oczy szatynka, z wykształcenia technolog żywienia serdeczna uczciwa, muzykalna i domatorka, pozna pana o poważnych zamiarach muzycznego (cudownie, gdyby organista) do 37 lat. Rozwodnicy - wykluczeni XYZ (115-125)

Kawaler lat 28 wzrost 167 cm wykształcenie średnie tech pracujący o dobrych manierach wesołego uspojenia w opinii płci pięknej atrakcyjny mężczyzna. Znajomość angielskiego i francuskiego. Pozna pannę do lat 30 (u bezdzietną)

Twój status (kanadyjka czy emigrantka) jak i Twoja sytuacja materialna jest dla mnie nieistotna

Najistotniejsze i decydujące dla mnie to Twoja osobowość i charakter. Jeśli pragniesz poznać interesującego mężczyznę z którym chciałabyś związać swą przyszłość napisz a bardzo prawdopodobne jest że właśnie to ja jestem tym, którego nie możesz spotkać wśród swego grona przyjaciół i znajomych. Zdjęcie mile widziane. W razie obustronnego braku zainteresowania obiecuje zwrot zdjęcia i listów. P O Box 353 Station Jean Talon Montreal Que H1S 2Z3

PANI lat 63 kulturalna gospodarna pozna samotnego pana bez nałogów w celu towarzyskim ew. małżeńskim. Montreal lub okolice. J P

NOWO PRZYBYŁA Polka, lat 32, blondynka, kulturalna serdeczna, pogodna wykształcenie średnie, pozna kochającego rodzinnego Pana do lat 50 w celu matrymonialnym

WIELKANOCNE KULINARIA

Uwerturą do świąt wielkanocnych i uczt z nimi związanych jest i był, poprzedzający największe chrześcijańskie święto, Wielki Post. Początkowo posty były przestrzegane bardzo rygorystycznie i prawdziwie po katolicku. Jadano postny zup, kasze, kapustę i sędzie. W Wielki Piątek młodzież dworska i miejska urządzała "pogrzeb zuru i sędzia", gliniany garczek z zurem tłuczono, natomiast sędzia wieszano na gałęzi za karę, "iz przez 6 tygodni panował nad mięsem, morząc zoładki ludzkie słabym posiłkiem swoim". W Wielką Sobotę zanoszono do kościoła jaja oraz sol, którą po poświęceniu stawiano na świętym stole, gdzie obok roznych mięs, m in pieczonego w całości prosięcia, gościły w wielkich ilościach słodkości. Mazurki, baby i przekładance to najbardziej tradycyjne wielkanocne ciasta. Na tegoroczną Wielkanoc proponujemy zamiast prosięcia - kanadyjski przepis na pieczen wieprzową, kilka przepisów na polskie ciasta i recepturę przyrządzania zuru.

Pieczen wieprzowa

SKŁADNIKI ok 1 5 kg schabu bez kości, 1 ząbek czosnku, 50 g masła, sol, pieprz, 1 kg rzepy (Small turnips), 2 łyżeczki cukru, ok 1/2 l wywaru, 1 łyżka mąki, 1 łyżka siekanej zielonej pietruszki

zamrażalnika. W tym czasie wysmarować blachę i rozgrzać piekarnik do 375°F. Białą 1/3 ciasta rozkruszyć równomiernie na blasze. Drugą warstwą będzie ciemne ciasto (także rozkruszone równomiernie). Trzecią warstwę zrobimy z musu jabłkowego kleksami rozrzuconego i na tym ułożyć nie za gęsto suszone owoce. Teraz warstwa sztywno ubitego białka (cukier puder dodac jak białko już stanie i ubijac jeszcze chwilę). Na wierzchu pokruszyć pozostałe ciasto. Piec 45 minut.

Baba wielkanocna - bogata

SKŁADNIKI 24 żółtka, 30 dag cukru, łyżka wanili, 25 dag mąki pszennej, 10 dag roztopionego masła
ZACZYN 6 dag drożdzy, 1/2 szklanki letniego mleka, łyżka mąki, łyżeczka cukru

Warunkiem, aby ciasto się udało jest jednakowa - POKOJOWA - temperatura wszystkich składników. Najpierw robimy zaczyn mąkę rozprowadzić mlekiem z cukrem i dodac drożdże. Odstawić w ciepłe miejsce. Żółtka ubić z cukrem na parze lub wręcz ubijac wstawiając naczynie do garnka z wrzącą wodą. Gdy masa zbieleje i zgęstnieje, dodac drożdże (pod warunkiem, że zaczyn ruszył), ubitą na proszek

(400°F). Gorącą babę wyjąć z formy i posypać cukrem pudrem lub zimną polukrowac.

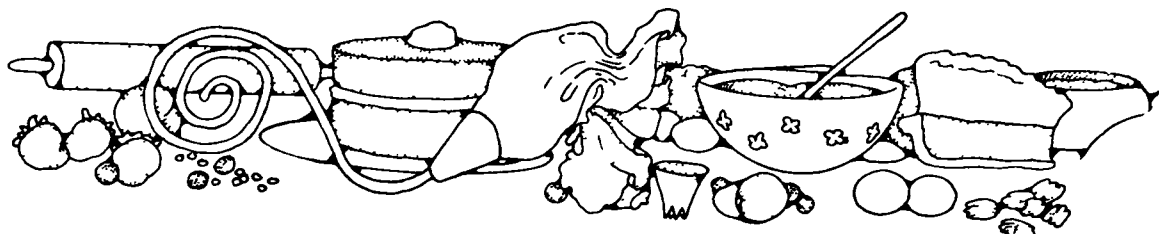
Mazurek orzechowy na białkach

SKŁADNIKI 10-11 białek, 25 dag cukru pudru, 25 dag zmielonych orzechów, laska wanili (rozdrobniona), 2 łyżki biszkoptów (rozdrobnionych)

Białka ubić, dodac cukier i ubijac dalej. Wymieszać z orzechami (mogą być migdały lub mieszanka) i startymi biszkoptami i wanilią. Wyłożyć na płaską blachę posmarowaną tłuszczem i oprószoną mąką. Piec w piekarniku o temp 350°F, ok 40 min. Upieczone mazurki (z tej porcji ciasta wychodzą 2) po wystygnięciu polukrowac lukrem kawowym i przyozdobić połówkami migdałów.

Lukier na zimno

SKŁADNIKI 20 dag cukru pudru, 1 łyżka soku z cytryny. Utrzeć cukier z sokiem na gładką masę i w zależności od zapotrzebowania dac łyżkę kakao lub 12 dag marmolady (najlepiej morelowa), lub parę kropli jakiegos soku czerwonego (owocowego), lub utartą skórkę cytryny lub pomarańczy. Smarować zimne ciasto i zostawić do wyschnięcia.

Zagrzać piekarnik do 450°F (220°C). Natrzeć mięso przekrojonym ząbkiem czosnku. Po włożeniu mięsa do brytfanki polać roztopionym masłem, posolic i popieprzyć i zapiekać 20 minut, potem zmniejszyć temperaturę do 375°F (190°C) i piec jeszcze 40 minut. Kiedy mięso jest w piekarniku, obrac rzepki i podzielić na czwartki lub połowki w zależności od wielkości, zalac je zimną osoloną wodą i pod przykryciem doprowadzić do wrzenia, odlac i osuszyć. Rzepki ułożyć wokół mięsa, posypać cukrem i wlać do brytfanki wywar (jesli nie mamy innego, to może być z kostki). Naczynie przykryć folią i piec dalsze 30 minut. Następnie zdjąć folię, przewrócić rzepki i po następnych 15 minutach pieczenia mięso powinno być dobre. Sos można podprawić mąką.

Przekładaniec wielkanocny

SKŁADNIKI 5 jaj, 3 1/2 szklanki mąki, 2 płaskie łyżeczki proszku do pieczenia, 1/4 szklanki cukru, 1/4 kg margaryny, 1 szklanka musu jabłkowego (lub innego rzadkiego, kwaskowego dzemu), 20 suszonych sliwek i moreli (bez pestek), 1 szklanka cukru pudru, 2 łyżki kakao

Mąkę, cukier (zwykły), żółtka, margarynę i proszek zagnieść szybko. Ciasto podzielić na trzy części i jedną z nich zmieszać z kakao. Włożyć na 1/2 godziny do

żółtkę wanili, mąkę. Ubijac ok 10 min (nawet mikserem na pewno dłużej niż 5 minut) i dodac masło, ubijac jeszcze ok 30 minut (mikserem 10-15). Odstawić ciasto do rosnięcia w ciepłe miejsce, gdy podwoi swoją objętość, delikatnie przeloczyć do formy (powinna mieć karbowane brzegi). Nie nakładac ciasta więcej niż do 2/3 wysokości. Zostawić do rosnięcia. Gdy ciasto wypełni formę, b delikatnie wstawić do piekarnika i piec ok 60-70 minut w temp 400°F.

Baba wielkanocna "zwykła"

SKŁADNIKI 50 dag mąki pszennej, 10 żółtek, 15 dag cukru pudru, 15 dag roztopionego masła, 7 dag drożdzy, 25 ml rumu, szczypta soli, 20 dag rodzynków, szklanka mleka

Półowę mąki (25 dag) sparzyć wrzącym mlekiem i bardzo dokładnie rozprowadzić, żeby nie było grudek. Przykryć i ochłodzić do temp pokojowej i wtedy dodac drożdże i wymieszać. Zostawić w ciepłe do rosnięcia. Żółtka ubić z cukrem do białości i połączyć z zaczynem i resztą mąki i wyrobić, żeby ciasto "odstawało". Wtedy dodac ochłodzone do temperatury pokojowej roztopione masło, rum i sol. Znowu dokładnie wyrobić. Nałożyć do formy i pod przykryciem zostawić w ciepłym miejscu do rosnięcia. Piec 50-60 minut w dobrze nagrzanym piekarniku

ZUR

Najprostszy sposób na zrobienie tej wielkanocnej (lub postnej) zupy to kupic na Roncesvalles torebkę zupy w proszku zwanej "Białą barszcz" i białą kielbasę i zrobić wg załączonego przepisu na torebce. Ambitniejszym gospodyniom podaję przepis na domowy barszcz.

2 szklanki razowej mąki zytnej zaparzyć wrzącą wodą w ilości takiej, by uzyskać rzadkie ciasto. Gdy ostygnie dodac 1 litr letniej wody i włożyć skórkę razowego chleba. Przelac do szklanego słoja, obwiązać gazą lub szpillą dziurkowanym papierem i postawić w ciepłym miejscu. Po trzech dniach "biały barszcz" będzie gotowy do użycia. Samą zupę robimy w następujący sposób. Do 1 l wywaru z włoszczyzny i białej kielbasy (postny barszcz bez kielbasy oczywiście) dodac - 1 ząbek zmiadzonego czosnku, 1/2 l zakwasu barszczowego i majeranku do smaku. Jesli barszcz ma być z ziemniakami, to albo gotujemy je razem z jarzynami (pokrojone w kostkę), albo osobno i podajemy pokraszone skwarkami ze słoniny lub z boczku.

WESOŁEGO
JAJKA

WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
SWOIM KLIENTOM I CAŁEJ POLONII
ZYCZY

PETIT PARIS

Doskonałe ciasta i torty - na sposób wiedeński
oraz kawa i kanapki
2384 Bloor St. W. - Tel. 769-9881

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH SWOJEJ
KLIENTELI I POLONII
SKŁADA

OLD POLAND RESTAURANT

Właściciele K i S KOSAŁKA

Polska kuchnia - smaczne i świeże polskie i europejskie dania

Zawsze dobrze zjesz w naszej restauracji

299 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE
SKŁADA

BISTRO EUROPE

Europejska atmosfera • Znakomite
miejsce na spotkanie • Coś na ząb

2390 Bloor West
Toronto Ontario M6S 1P5
Tel (416) 767-0848

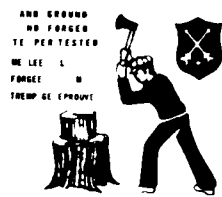
ARDEX

SKŁADA

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

Z OKAZJI

ŚWIĄT WIELKANOCNYCH

ARDEX
CANADA

Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
SKŁADA

GIEWONT GIFT STORE

333 Roncesvalles Ave Toronto, Ont M6R 2M6
TEL 588-1500

Zapraszamy całą Polonię na zakupy do naszego sklepu, gdzie można nabyć towary różnego rodzaju, prowadzimy sprzedaż towarów importowanych jak płaszcze skórkowe - najnowsze modele, kurtki, komplety ze skóry, spodnie, bluzki ze skóry robione na drutach oraz torebki różnego rodzaju ze skóry, rzeczy z bawełny, itd.

Posiadamy w sprzedaży lampy po bardzo niskich cenach oraz informujemy Państwa, że w związku z przebranzowaniem sklepu wysprzedajemy słodczyce po najniższych cenach.

Sklep nasz prowadzi również wysyłkę paczek do Polski. Przyjmujemy paczki z domu klientów bez dodatkowych opłat, oraz przyjmujemy zlecenia na owoce cytrusowe, pieniądze, kwiaty itp.

DLA KAŻDEGO COŚ MIŁEGO

TYLKO W SKLEPIE "GIEWONT"

WIELKANOCNY HOROSKOP TYGODNIA 6.IV. - 12.IV.

	BARAN (Aries) 21 03 20 04		BYK (Taurus) 21 04 21 05		BLIZNIAKI (Gemini) 22 05 21 06		RAK (Cancer) 22 06 23 07		LEW (Leo) 24 07 23 08		PANNA (Virgo) 24 08 23 09
---	--	---	---------------------------------------	---	---	---	---------------------------------------	---	------------------------------------	---	--

Śniadanie Wielkanocne zapowiada się interesująco - romans flirt lub po prostu bardzo ciekawa znajomość weźmie swój początek
Najlepszy dzień wtorek natomiast w piątek sprawy które Cię czekają nie będą bynajmniej kaszką z mlekiem
Tydzień ten przyniesie także porozumienie z bliską Ci osobą z którą stosunki niestety nie układały się ostatnio zbyt dobrze
Nie daj się wciągnąć w zadne narzekania

Dla Byków wyjeżdżających na Święta optymistyczne prognozy to będzie bardzo udana podróż
Wtorek będzie dniem najbardziej pozytywnym natomiast czwartek grozi licznymi komplikacjami Dla rozładowania czwartkowych napięć polecany jest mały relaks na świeżym powietrzu w godzinach późno popołudniowych
W poniedziałek (Drugi Dzień Święt) kłopoty finansowe
W środę unikaj pospiechu!

W poświęconym tygodniu jeszcze stale nie będziesz się mogli otrząsnąć z przygnębienia w jakie Cię wprawia plotki i wiadomości przy wielkanocnym stole
Poniedziałek będzie dniem sukcesu zawodowego
W czwartek schodz z drogi ludziom z którymi masz na pieku bo konfrontacja może doprowadzić do wybuchu
Wtorek poświęć zakupom i planom na najbliższy okres (będą wykonalne i do spełnienia)

W sobotę uważaj na dzieci i wszystkie stworzenia, za które jesteś odpowiedzialny
W środę znajomość o której do tej pory tylko śniłeś i marzyłeś zostanie zawarta Jest to wielka szansa dla Ciebie i pod koniec tygodnia się wyjaśni czy ją wykorzystasz w pełni
W poniedziałek czeka Cię awantura i dziekiem uważaj by go nie urazić bo gwiazdy wskazują że osmy będzie dla Ciebie dniem wzmożonej pobudliwości nerwowej

Środa będzie dniem który powinien poświęcić na tzw rachunek sumienia Skonsultuj się jak najprędzej z lekarzem w sprawie która Ci dokucza od dłuższego czasu To może przynieść bardzo nieprzyjemne konsekwencje
Jeśli masz jakieś porażki za sobą to dwunasty powinien przynieść szczęśliwe zakończenie tych problemów
Ktos będzie próbował skłócić Cię z partnerem lub bliskim przyjacielem nie daj się

Śniadanie Wielkanocne przyniesie niestety jakieś konflikty
Środa będzie dobrym dniem na dokonanie wczesniej rozporządzeń i listów
Pod koniec tygodnia problemy z obowiązkami które wzięła na siebie
Staraj się raczej wyciszyć emocje i wszystko traktować z dystansem Take it easy! jak mówią tubylcy
Entuzjazm i wychodzenie na przeciw dominują w tym czasie w Twoich horoskopach

	WAGA (Libra) 24 09 -23 10		SKORPION (Scorpio) 24 10 22 11		STRZELEC (Sagittarius) 23 11 21 12		KOZIOROŻEC (Capricorn) 22 12 20 01		WODNIK (Aquarius) 21 01 19 02		RYBY (Pisces) 20 02 -20 03
---	--	---	---	---	---	---	---	---	--	---	---

Sprawy finansowe dadzą się niestety we znaki - coś na co bardzo liczyłeś niestety z wyżej wymienionych powodów nie dojdzie do skutku
Staraj się bardziej kontrolować bo jesteś pod ostrzałem bacznych spojrzeń
W poniedziałek liczą na Twoją pomoc udzieli jej nie zwyczajnie na brak korzyści nie wszystko przecież można przeliczyć na pieniądze
Dla wolnych i samotnych Wielkanoc zapowiada interesującą znajomość

Poniedziałek będzie niezbyt dobrą dniem na zakupy i wszelkie okazje gdzie trzeba sięgać do portfela
We wtorek nowe perspektywy w pracy na pewno nie powinno tam być miejsca na sarkazm i cynizm
Święta upłyną w spokoju i po godzinie staraj się to docenić nie martw się na zapas i nie wchodź w konflikty w których poza osobistą satysfakcją nie zmienisz niczego

W sobotę będziesz miał duży wpływ na okoliczności oddziaływać wujące na Twoją przyszłość Bierz to pod uwagę we wszelkim działaniu
We wtorek miłe wydarzenie lub pomyslna ale całkiem niespodziewana wiadomość
Twój autorytet w środowisku wzrosnie w tym tygodniu nie zdziw się więc gdy inni będą przychodzili po radę do Ciebie
Środę przeznacz na odpocznik a na pewno nie podejmij się czegoś ważnego bo gwiazdy Ci nie będą sprzyjać

Niestety towarzysko Wielkanoc nie zapowiada się zbyt szczęśliwie nowi znajomi wcale nie są tacy otwarci i serdeczni jak by ich zachowanie wskazywało
W środę będziesz się chciał wycofać z drogi do celu który za planowałeś dawno ale nie rob tego to załamanie będzie chwilowe a możesz się zwrócić o pomoc do przyjaciela
W piątek problemy z dziećmi szczególnie płci męskiej ich zadania rosną progresywnie
Uwaga - ktos zaczyna być zazdrosny z Twojego otoczenia

Wielki noc zapowiada się konfliktowo - wiedząc o tym z góry możesz trochę nad tym panować
Środę popołudnie poświęć na zaległe nie dokończone rzeczy
To co podjęwałeś od dawna w piątek się wyjaśni i potwierdzi Twoje sugestie a i tak nie miałes wpływu na taki obrót sprawy
Koniec tygodnia zapowiada się nudnie ale nie od razu wprowadź w życie różne pomysły które Ci przyjdą do głowy

Wielkanoc zapowiada się kosztownie i Twój portfel ucierpi bardzo na Twoją rozrzutność
Początek tygodnia dokuczy Ci nudą i jednostajnością
Trzymaj się z daleka od wszelkich plotek i staraj się nie robić innym przykrości
Piątek będzie dniem Twoich maksymalnych możliwości Dawno już nie byłeś w takiej formie i długo nie będziesz Wykorzystaj to i zaplanuj na piątek ważne przedsięwzięcie

UPRZEJMIEM INFORMUJEMY NASZYCH CZYTELNIKÓW, ŻE ZOSTAŁ OTWARTY NOWY PUNKT SPRZEDAŻY GAZETY W MISSISSAUGA JEST NIM "LOTTERY PLACE" W BUDYNKU KNOB HILL FARMS W MISSISSAUGA przy Dixie Mall OTWARTY DO 9 30 p m

- 4 C Benedykta, Izidora, Wacława
- 5 P Borzywoja, Honoriusza, Ireny, Krescencji, Wincentego
- 6 S Celestyna, Izoldy, Kornelu, Sykstusa, Wilhelma
- 7 N Donata, Hermana, Przecława, Rufina, Saturnina
- 8 P Cezaryny, Dionizego, Julii, Radosława
- 9 W Dobrosławy, Dymitra, Mai, Marcelego, Pafnucego
- 10 S Apolonu, Fulwu, Makarego, Michała, Poldora

WESOLYCH SWIAT WIELKANOCNYCH ZYCZY

KOMIS

139 Roncesvalles Ave TEL 534 - 9362

Posiadamy w duzym wyborze

- wyroby rzemiosła artystycznego i rękodzielnicstwa
- kostiumy ludowe ● bogatą galerię kryształów
- bursztyny, biżuterię artystyczną, srebro ● polski fajans z Włosławka i porcelanę

ZAPRASZAMY DO NASZEGO SKLEPU SZTUKI LUDOWEJ

Tylko u nas bez kłopotu wybierzesz wytworny, elegancki prezent dla każdego !

NAJSERDECZNIJSZE ZYCZENIA ZDROWYCH, POGODNYCH I WESOLYCH SWIAT SKŁADAJĄ WSZYSTKIM SWOIM SŁUCHACZOM I WIDZOM, A TAKZE CALEJ POLONII - POLSKIE PROGRAMY RADIOWE I TELEWIZYJNE

POLSKI PROGRAM RADIOWY na stacji CJVB-1470 AM w VANCOUVER w każdą niedzielę o godz. 2 30 do 3 30 po południu
Producent **JERZY KUSMIDER**
Tel (603) 327 - 6892, Adres P O Box 5862 Stn "L" Vancouver, B C V6P 6E3

Wiadomości z Polski, Kanady i świata, komentarze, wywiady, ogłoszenia i komunikaty polonijne, koncert zyczeń oraz ogłoszenia handlowe

PROGRAM RADIOWY "ECHO OJCZYZNY"

Od poniedziałku do piątku na fali CHIN FM 100 w godz. od 10 30 do 11 30 rano

Program prowadzi **Karolina Kęsik**

W programie koncert zyczeń, wiadomości polonijne i z Polski, interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich
637 College St, Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991, dom 247-9755

WESOLYCH SWIAT WIELKANOCNYCH ZYCZY

R. J. FASHIONS

Nowo otwarty polski sklep posiada duzy wybor pojedynczych fasonow

Szyjemy na miarę i naprawiamy
Ceny bardzo okazjne

1544 Bloor St W (rog Dundas i Bloor)
TEL 533 - 8881

POLONIA PROGRAM RADIOWY STEREO W EDMONTON na stacji CJSR FM 88 W KAŻDĄ ŚRODĘ OD 18 DO 19 Program prowadzi **RYSZARD MAKOWSKI**

- wiadomości tygodnia ● kronika religijna ● komunikaty organizacji polonijnych ● i zyczenia na rozmaite okazje

"PANI JADWIGA" Polski program radiowy ze stacji CHWO 1250 w Oakville - od godz. 1 do 2 w każdą sobotę *Reklamy i ogłoszenia handlowe oraz wszelkie komunikaty - przyjmuje się telefonicznie 691 - 8789*

"POLONEZ" Polski program radiowy Producent **MAREK J GOŁDYN**
2120 Bloor St W Toronto, M6S 1M8, Tel (416) 762-7254
W soboty 3 30 - 4 30 1250 AM CHWO

NAJSERDECZNIJSZE ZYCZENIA WESOLYCH SWIAT WIELKANOCNYCH SKŁADA

INTERNATIONAL CAMERA REPAIR COMPANY LTD.

Kupujemy wszelkich marek sprzęt fotograficzny

- Sprzedaz ● Reperacje ● "Trade-ins"
- Wypożyczanie ● Bezpłatne wyceny

3351 BLOOR ST W TORONTO
TEL 239 - 1882

EURO PAK

HETMAN PARCEL SERVICE

1 PACZKI DO POLSKI NA ZLECENIA

- owoce cytrusowe ● artykuły gospodarcze ● kwiaty
- pieniądze ● żywność

Niskie ceny w dolarach kanadyjskich

ZAMOWIENIA I INFORMACJE

- listownie ● telefonicznie (w godz. 10 00 do 22 00)

MAREK LACHOWICZ
151 Queen St N / 2501 Hamilton, Ont L8R 2V7
TEL (416) 525 - 4707

"POLONIA REVIEW" Polski Program Telewizyjny

Wtorki i piątki - godzina 7 30 wieczorem,
Czwartki - godzina 6 30 wieczorem na kanale 10 (Maclean Hunter Parkdale)

Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii kanadyjskiej

SŁUCHAJCIE POLSKIEGO PROGRAMU RADIOWEGO ROZMAITOSCI

(Polonia Varieties Program) z Buffalo, na podnóżce 12 70 od godz. 1-szej do 2-giej po południu

HOROSKOP CHIŃSKI

Zaczepny szczur

Trzeba mu przyznać szczury mają głowę! To, co inni osiągają z trudem, im udaje się osiągnąć przebiegłością. Ich zaczepność jest nie do opanowania, zaś jeśli chodzi o pokonanie swojego rywala, robią to bez skrępowań. Przełożeni cenią ich jako pewnych i gorliwych współpracowników, partnerzy jako eleganckich i szarmanckich graczy. Podwładnych nie zawsze rozumieją, ich dewizą jest wszystko albo nic. Stąd też zdarzają się rozczarowania. Lekko stawiają wygraną na następną grę nie bacząc, że może przynieść straty. Zawsze jednak rozpoczynają od początku, ich celem jest zysk, najlepsza strona życia. Oczywiście, że ich droga zawodowa musi prowadzić do osiągnięć. Mogą być wielkimi kupcami albo wielkimi lichwiarzami. Jako politycy chcą przewodzić. Ich obietnice są zwykle poważne, lecz jeśli ich nie dotrzymują, mogą z rozszaloną miną powiedzieć: zupełnie przeciwieństwo.

Szczury mają bardzo często zainteresowania artystyczne, lecz tylko takie, które bardzo szybko mogą być zamienione w brzęczącą monię. Wszystko u nich zależy od pieniędzy. Należy jednak rozróżnić tych, którzy są urodzeni w zimie i tych, którzy w lecie. Jest to zupełnie logiczne.

W lecie łatwiej jest szczurom znaleźć pozytywne, to czyni je sympatyczniejszymi, mimo agresywności są uprzejmiejsze. Są jednak bardziej ambitne niż ich zimowi towarzysze. Mogą także z największą bezwstydną i usmiechniętą twarzą użyć łokci celem zepchnięcia konkurenta z drogi. Agresywność urodzonych pod tym znakiem w zimie, jest dużo większa, wynika to z trudności zdobycia pozywienia na codzień. Kobiety urodzone w tym czasie cechuje zapobiegliwość i gromadzenie wyżywienia, nawet jeśli po jakimś czasie trzeba to wyrzucić. Często też cechuje je łakomstwo, co nieraz prowadzi do złego stanu zdrowia. Jednak ze zdrowiem postępują tak samo jak z pieniędzmi, jeśli czują, że zbliża się kryzysowa sytuacja, wyzwała się w nich tworzą inicjatywę.

Wiele osobników jest rozpierzczanych przez życie. Kochają luksus i hulawczy tryb życia. To szkodzi nie tylko zdrowiu, zakłóca także spojrzenie na życie. W okresie prosperity otacza ich wielu fałszywych przyjaciół, jeśli to odkryją zamykają się w sobie, nieufni do wszystkich i niezadowoleni sami z siebie. Często charakteryzuje ich słaba znajomość ludzi, a następnie pretensje, że zostali oszukani. Także w miłości stawiają wszystko na jedną

kartę i w zasadzie osiągają swój cel, nawet kiedy partner początkowo nie wykazuje specjalnego zainteresowania. Jest to spowodowane wdziękiem mężczyzn i urodą oraz elegancją kobiet. Kobiety, w przeciwieństwie do mężczyzn, wczesnie zawierają związki małżeńskie. Kobiety są namiętne i swoich partnerów chcą zachować tylko dla siebie. Biada, jeżeli mężczyzna spróbuje grać na dwóch frontach, wtedy może oczekiwać wybuchu wulkanu. Mężczyźni nie spieszą się do wiązania z jedną osobą, próbują najpierw na różnych frontach. Jeżeli już Szczur się zdecyduje, to jest gotów swojej wybranej dać wszystko złoto i srebro, ale głównie swoje serce.

Lecz przy całej miłości dla partnerki i własnego ja-celem ich życia są korzyści, które przynoszą zysk.

JAK WYCHOWYWAĆ DZIECI SPOD ZNAKU SZCZURA?

Dzieci te nie sprawiają trudności wychowawczych, przeciwnie należy traktować je łagodnie i delikatnie, niż inne dzieci. Jeżeli podchodzi się do nich twardo, stają się zamknięte, co znajdzie także odbicie w wynikach nauki. Jeżeli dzieci są bite w domu, oddają to podwójnie swoim kolegom. Można je spokojnie trochę rozpłaczować, ich dobroć, miłość i przywiązanie będzie za to wynagrodzeniem.

SZCZUR OD BARANA DORYBY

Baran-Szczur (21 3 - 20 4) chętnie najchętniej głową przebie sianę. W życiu osiągną bardzo wiele, są urodzonymi menadżerami. Na co raz się zdecydowali, tego nie rzucą. Energia jest ich kapitałem.

Byk-Szczur (21 4 - 20 5) przy wielu czynnościach w pracy zawodowej są domatorami. Cenią sobie bardzo spokojne życie rodzinne, z którego czerpią siły do pracy zawodowej. Są bardzo uprzejmi.

Bliźniaki-Szczur (21 5 - 21 6) podlegają często napięciom nerwowym. W pozostałych sprawach mają wszystkie najlepsze cechy Szczura. W miłości zawsze stawiają na właściwą kartę.

Rak-Szczur (22 6 - 22 7) nie znoszą krytyki. Są bardzo ceniłi za znajomość rzeczy. Marzenia przeszkadzają im często w budowaniu drogi w górę.

Lew-Szczur (23 7 - 23) jest osobnikiem, który głowę nosi

31 1 1900 - 18 2 1901
18 2 1912 - 6 2 1913
5 2 1924 - 24 1 1925
24 1 1936 - 11 2 1937

10 2 1948 - 29 1 1949
28 1 1960 - 15 2 1961
19 2 1972 - 2 2 1973
18 1 1984 - 18 2 1985

wyżej niż inni, jego wspaniałomyślność wprowadza go nieraz w tarapaty. Jego duma sprawia nieraz wrażenie arogancji.

Panna-Szczur (24 8 - 23 9) ma zmysł do interesów. Nieraz jest małostkowa, co czyni współzycie z nim czasem trudne. Potrafi się dobrze ubierać.

Waga-Szczur (24 9 - 23 10) są za kompromisem w każdej sytuacji życiowej. Kochają luksus bardziej niż pozostałe Szczury, w miłości są często obiektem westchnień płci odmiennej.

Skorpion-Szczur (24 10 - 22 11) należą do typów umiejących walczyć, aby osiągnąć swój cel. Nic nie gniewa ich bardziej jak nieszczerosc.

Strzelec - Szczur (23 11 - 21 12) strzelają często omijając cel. Są dobrymi mowcami, ale często nie dotrzymują tego, co obiecywali. Są pracowici i często skąpi.

Koziorożec-Szczur (22 12 - 20 1) długo sprawdzają zanim wybiorą. Lecz po dobrym rozpoznaniu trzymają się tego do końca życia. Trudno zawierają związki małżeńskie.

Wodnik-Szczur (21 1 - 19 2) często szukają swojego szczęścia w obcych krajach, są niespokojni i niecierpliwi. Osiągnęli swój cel, już szukają następnego. Są bardzo często mądrzy.

Ryby-Szczur (20 2 - 20 3) stale polują na szczęście, mimo że nie są dziećmi szczęścia. Przyjaciół zdobywają swoim miłym sposobem bycia.

LOS SZCZURA

Ludzie urodzeni pod tym znakiem przeżyją spokojnie młodość. Lata średnie będą raz na gorze, raz na dole, kiedy osiągną czterdziestkę, mogą po pokonaniu różnych trudności zakończyć swoje kuszenie losu. Potem mogą już spokojnie i szczęśliwie żyć.

W latach Małpy (1992) Szczury skonfrontują się ze szczęściem. Wszystko, czego się dotkną, będzie miało ręce i nogi. Także w miłości spotka ich szczęście.

W latach Koguta (1993) trzeba będzie utrzymać to, co się do tej pory w życiu osiągnęło, oraz poszukiwać tego, co w życiu dobre i ładne.

W latach Psa (1994) Szczur musi dużo i ciężko pracować, bo nie mu samo nie spadnie, jeżeli będzie miał osiągnięcia, da mu to duże zadowolenie.

W latach Świni (1995) nastąpi spokojna przerwa, którą należy dobrze wykorzystać, większe ryzyko może być nieudane.

SERDECZNE ŻYCZENIA
RADOSNYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA

INSTITUTE OF TECHNICAL TRADES

734 Kipling Ave., Toronto,
TEL 255-2369

po godzinach TEL 921-3886
Informacji udzielają MARK NIEWIADOMSKI
lub ANDRZEJ MAJ

SERDECZNE ŻYCZENIA
RADOSNYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
SKŁADA

EDRICH CONSTRUCTION CO. LTD.

Właściciele BRACIA FUJARCZUK

8 Elizabeth St N MISSISSAUGA, ONT
TEL 274-3605

RADOSNYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
ZYCZY

B E V E L

STAMPING CO. LTD.

Mr. R. PIĄTKOWSKI — President

111 Oakdale Road - Downsview, Ont
TEL 742-9485

Manufacturing from steel and other metals a variety of forms for cars and many other items, also residential pre-painted siding from aluminum and steel.

WESÓLYCH ŚWIĄT WIELKIEJ NOCY
ZYCZY

JERZY SZOZDA

I ZAPRASZA WSZYSTKICH SWOICH PRZYJACIÓŁ I KLIENTÓW DO NOWEGO MIEJSCA PRACY.

JEST NIM

HONDA

READY IMPORT LTD.

2678 Bloor St. West, Toronto, M8X 1A5
TEL. 239-1178; 239-0448

W latach Szczura (1996) budować należy swoje szczęście. W sprawach finansowych jest sporo do osiągnięcia. Wyjątkowo dobry rok w latach Bawołu (1985, 1997) Szczur będzie leniwy, nie ma na niego ochoty. Dobrze będzie, jeżeli będzie miał jakieś finansowe zasoby.

W latach Tygrysa (1986, 1998) skłonni będą do fałszywych rozwiązań, które dla nich i ich zaufanych zakończą się katastrofą.

W latach Zająca (1987, 1999) wskazane jest utrzymywanie dystansu. Niektóre osiągnięcia dadzą przeciwny skutek. Plany nie udadzą się.

W latach Smoka (1988, 2000) jeszcze nastąpi zwrot do dobrego, należy jednak przygotować się na chudszy przyszłość.

W latach Zmiji (1989, 2001) mogą być popełnione jakieś błędy, możliwe są niepowodzenia, także finanse nie będą stały najlepiej.

W latach Konia (1990, 2002) należy nadal utrzymywać dystans. Stosować mądrą taktykę.

Kon powinien przynieść szczęście i dobrze zakończyć rok. W latach Kozy (1991, 2003) będzie można zauważyć znaczną poprawę, a pieniądze pomogą zrobić karierę.

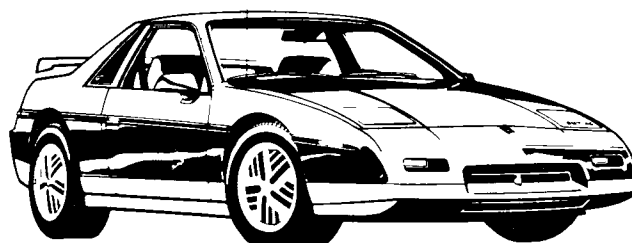
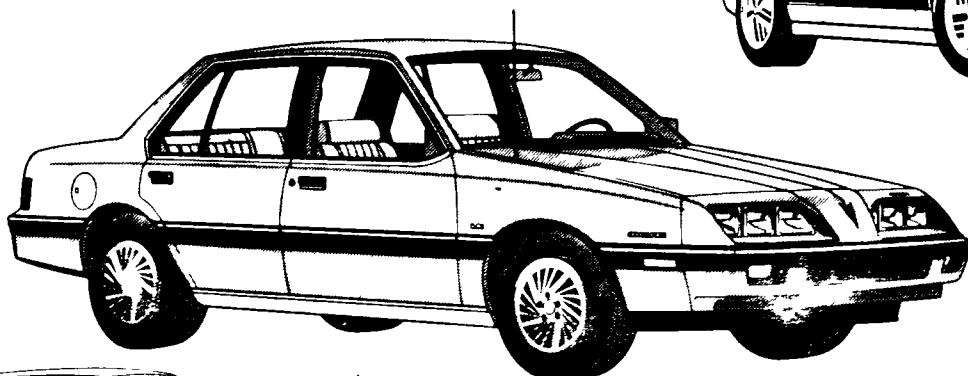
Wesołych Świąt Wielkanocnych
całej Polonii życzy

**Peter
Burdon**
PONTIAC BUICK LIMITED

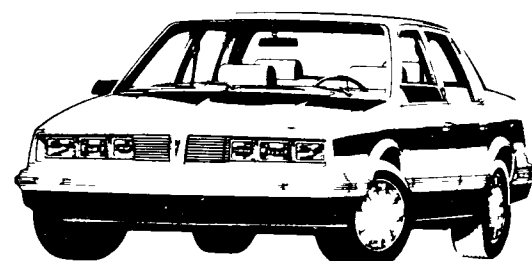
348 Danforth Ave., (stacja Subway Chester)
Toronto, Ontario
M4K 1N9
Tel: 469-5531

Rewelacyjna Oferta!

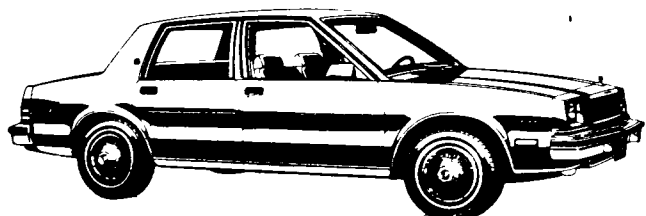
PONTIAC SUNBIRD

FIERO GT

PONTIAC 6000 STE

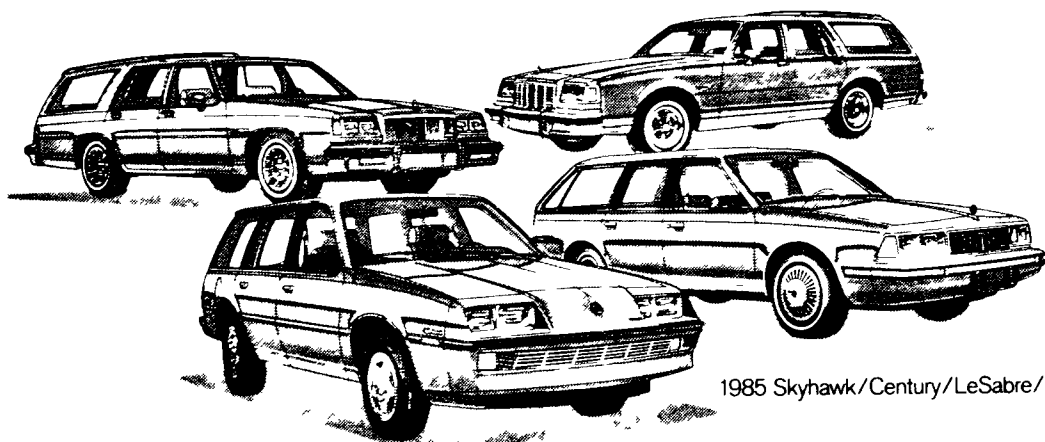
BUICK SKYLARK CUSTOM SEDAN

9.9% POŻYCZKA GMAC

Zapraszamy wszystkich wielbicieli 4 kołek na
probną jazdę najnowszymi modelami Pontiac
GRAND AM, Sunbird, 6000 oraz Buick

- posiadamy bogaty wybór samochodów
General Motors produkcji 1985
- duży wybór używanych samochodów
- udzielamy pożyczek GMAC na bardzo
dogodnych warunkach
- minimalne wpłaty, niskie spłaty kredytu
- ułatwiamy ubezpieczenia samochodowe po
wyjątkowo korzystnych cenach zaliczając
okres jazdy w Europie
- fachowe porady w sprawach kupna i sprzedaży
samochodów
- wszystkich informacji udzielamy w jęz. polskim

**TYLKO DO
30 KWIETNIA
MOŻNA KUPIĆ
I ODEBRAĆ
NIEKTÓRE WYBRANE
SAMOCHODY
PO REWELACYJNIE
NISKIM
OPROCENTOWANIU
POŻYCZKI**

1985 Skyhawk/Century/LeSabre/Electra Wagons

**WSZYSTKICH INFORMACJI UDZIELAMY W
JĘZYKU POLSKIM**

TELEFON: 469-5531 ext. 281

COMMUNITY DIRECTORY INFORMATOR	RÓŻNE	SAMOCHODY	PIEKARNIE
<p>Danuta H RADOMSKI BALIB ADWOKAT - NOTARIUSZ 366 - 3875 164 Princess St., Toronto Konsultacje w godz 9 - 17 lub za uprzednim telefonicznym porozumieniem się Władza płynnie jez. polskim francuskim hiszpańskim Koresponduje z biurami adwokackimi w Polsce</p>	<p>Ballroom Dancing TANIEC TOWARZYSKI Nowości międzynarodowy socjalny polski grupowo indywidualnie organizacje prywatnie prelekcje na bale zabawy imprezy uroczystości młodzież dorodni amatorzy zawodowcy NAUKA POKAZY TRENING TEL 416 - 782-9776 <i>walce tango foxtrot rumba samba cha cha jive</i></p>	<p>PREMIER AUTO SALES <i>Wyjątkowa okazja</i> 2376 Dundas St W Toronto Tel (416) 537-2437 STAN MAZUR</p>	<p>THE FUTURE BAKERY NAJLEPSZY W MIEŚCIE SWIEŻY CHLEB Dostarczamy do sklepów i domów 739 Queen St W - Toronto, Ont TEL 368 - 4235</p>
<p>POLISH CONSULTING BUREAU 618 Queen Str West TORONTO, ONT M6J 1E4 TEL (416) 864 - 1182, godz 4-7 po poł Udzielanie porad i pomocy we wszelkich sprawach oraz załatwianie ich na terenie Polski, m.in małżeńskich (małżeństwa przez pełnomocnika) rozwodowych w Polsce majątkowych kupna i sprzedaży nieruchomości i mieszkań spadkowych PONADTO pełnomocnictwa do Polski sprawy paszportowe odwołania od odmowy paszportów sprowadzanie krewnych, pisma do polskich urzędów i sądów Długoletnia praktyka adwokacka w Polsce.</p>	<p>FASHIONS Nowo otwarty polski sklep posiada duży wybór pojedynczych fasonów Szyjemy na miarę i naprawiamy <i>Ceny bardzo okazyjne</i> 1544 Bloor St W (róg Dundas i Bloor) TEL. 533 - 8881</p>	<p>SOLID AUTOREPAIR WŁADYSŁAW DAKOWICZ wszelkiego rodzaju naprawy samochodowe, dożywotna gwarancja na zamontowane hamulce oraz tłumiki 201 Schell Ave Toronto, (koło Caledonia i Shell 2 blok na północ od Eglinton) Tel 787 2702</p>	<p>ONTARIO BREAD Co Ltd 178 Ossington Ave Toronto, Ont TEL 532 - 4929 Pyszny świeży chleb do nabycia we wszystkich sklepach</p>
<p>J. DZIWIŃSKA, LL.M DIVORCE AID K. BEŁDOWSKI Rozwód \$ 155 226 QUEEN St W Suite 200 TORONTO, ONT M5V 1Z6 TEL. (416) 598-1127</p>	<p>PRZESZŁO \$20 NA GODZINĘ zarabia wykwalifikowany spawacz ŚWIADECTWO SPAWACZA W 5 TYGODNI można uzyskać w institute of technical trades który szkoli specjalistów już 25 lat ● nowoczesne urządzenia ● rysunek techniczny ● kursy dzienne, wieczorowe sobotnie i na zmiany ● dogodnie odpłaty tygodniowe 734 KIPLING Ave TORONTO TEL 255 2369 po godzinach TEL 536-008, 921-3886 Informacji udzielają MARK NIEWIADOMSKI lub ANDRZEJ MAJ</p>	<p>ROWLAND LINCOLN MERCURY FORD TERESA BEDNAREK ● nowe samochody ● używane samochody ● dobre warunki pożyczki lub wypożyczenia 1800 O'Connor Dr TORONTO TEL (416) 759 - 4422</p>	<p>DELIKATESY QUALITY SAUSAGE Nowo otwarte, eleganckie, polskie DELIKATESY Świeże mięsa, apetyczne wędliny bezkonkurencyjne kiełbasy, sery i inne pyszności 2913 Dundas St W TEL 769 - 4966 131 Roncesvalles Ave (obok kina) Tel 533 - 7054</p>
<p>TP & ASSOCIATES Ltd Niezależni specjaliści w zakresie ubezpieczeń (Life Insurance), R R S P i R H O S P oraz funduszy inwestycyjnych Prosimy telefonować lub pisać, wyślemy bezpłatnie FINANCIAL PLANNING REVIEW ANDRZEJ SLEDZ 194 Wilson Ave Suite G-8 TORONTO, ONT M5M 3A7 TEL. 482 - 0175, d 624 - 5411</p>	<p>BISTRO Jedna z najlepszych małych restauracji w Toronto (wg gazet Toronto Sun) Europejska atmosfera ● Znakomite miejsce na spotkanie ● Coś na ząb 2390 Bloor West Toronto Ontario M6S 4P5 Tel (416) 767-0848</p>	<p>QUALITY AUTO SERVICE BODY SHOP WOJTEK GRABOWSKI Blacharstwo lakiernictwo i wszelkie naprawy samochodów SZYBKO SOLIDNIE 23 lata praktyki zawodowej 931 A Weston Rd (koło Black Creek) TEL 763-2618 lub 264-4982 Czynny również w sobotę</p>	<p>HALINA'S DELICATESSEN Świeże bułeczki, pieczywo i ciasta Europejskie wędliny i zakąski, kwiaty importowane, twarde sery OPEN WINDOW BAKERY 780 ANETTE Str TORONTO TEL 767 - 9129</p>
<p>ADWOKAT Kazimierz Bielski QC NOTARIUSZ Załatwiamy - sprawy karne i rozwodowe - kupno, sprzedaż i hipoteki - spadkowe i testamenty 226 RONCESVALLES AVE (obok Credit Union) Toronto, TEL (416) 533 - 6126 Biuro czynne codziennie od 10 rano do 6 wiecz</p>	<p>APPLIANCE CLINIC CO oferuje naprawę lodówek pralek szarek pieców elektrycznych i automatycznych zmywarek do naczyń ● Zniżka dla rencistów ● Gwarancja na 1 rok ● Obsługa 7 dni w tygodniu ● Dzwonic całą dobę TEL TORONTO 261 - 7619 Kupujemy i sprzedajemy w/w sprzęt używany</p>	<p>NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH SKŁADA HUMBERVIEW INSURANCE 337 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531 - 4647 Ubezpieczenia chorobowe dla odwiedzających Kanadę</p>	<p>KARL'S BUTCHER & GROCERY Właściciel Karol Jarząbek Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze 105 Roncesvalle Ave Toronto TEL 531 - 1622</p>
<p>HOMETARIO REAL ESTATE LTD & INSURANCE BROKERS Ltd ● KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU ● UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY - OD OGNIĄ - KRAŻDZIEŻY I INNE 171 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531 - 3506</p>	<p>ANNA'S TAILORING KOŻUCHY I ODZIEŻ SKORZANA Damskie kostiumy suknie płaszcze zimowe wykonujemy na miarę według projektów własnych lub zleconych REPERACJE (wymiana podszepek) POSIADAMY FUTRA Ceny bardzo atrakcyjne 87 Roncesvalles Ave TORONTO, tel 532 - 4060</p>	<p>"FORTUNA" FLOWER SHOP "NAJSTARSZA" POLSKA KWIACIARNIA 356 BATHURST St przy Dundas TEL 368 - 0797 Właściciele WANDA I FRANCISZEK LISOWSCY Bukiety ślubne ● wiązanki urodzinowe ● kwiaty cięte i doniczkowe ● piękne ● świeże ● tanie DOSTAWA DO DOMOW</p>	<p>Superior Sausage Co. 1004 DUNDAS ST W TEL 531 8422 Konkurencyjne ceny! 102 113</p>
<p>BLOOR WEST ASSOCIATES WINDERMERE COURT 2323 BLOOR St W Suite 216 TEL 762 - 0992 Porady i pomoc w zakresie problemów przedmażeńskich, małżeńskich i rodzinnych - procesu separacji 121 132 - procesu rozwodowego Porady dostępne są w językach angielskim i polskim</p>	<p>KOMIS 305 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2M6 TEL 531-8872 <i>Polecamy</i> odwiedzić nasz KOMIS wielobranżowy Przyjmujemy rzeczy do sprzedaży i sprzedajemy po cenach przystępnych dla każdego WSTĄP DO KOMISU A PRZEKONASZ SIĘ</p>	<p> dermatone ZAKŁAD KOSMETYCZNY ● Pielęgnacja twarzy rąk i stóp ● Usuwanie zbędnego owłosienia ● Specjalistyczna aparatura ● Jakosciowe kosmetyki ● Wizyty prosimy zamawiać telefonicznie 2198A Bloor St W TFI 766 - 1867</p>	<p>J.P. CONSTRUCTION COMPANY GENERAL CONTRACTOR WYKONUJEMY ROBOTY BETONIARSKIE KŁADZENIE ASFALTU PRACE MURARSKIE I WYKOPY Instalujemy aluminiowe okna i siting Wycena bezpłatna Plany i zezwolenia wykonuje architekt TEL 252 - 8492</p>
<p>INTERNATIONAL CAMERA REPAIR COMPANY LTD Kupujemy wszelkich marek sprzęt fotograficzny ● Sprzedaż ● Reperacje ● "Trade-ins" ● Wypożyczanie Bezpłatne wyceny 3351 BLOOR St W Toronto TEL 239 - 1882</p>	<p>ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 TEL 769 - 4488 Zdjęcia i portrety na różne okazje</p>	<p>ANDRE'S PHOTO Wykonuje wszelkie prace fotograficzne WEDDING S CHRISTENINGS CHILD STUDIES ETC For appointment call A SLIWKA (416) 233 - 6550</p>	<p>THOMAS ALUMINUM PRODUCTS TEL Toronto 239-6476 po 6 wieczorem TANIO i z GWARANCJĄ wykonujemy aluminiowe obicia domów (siding) Thermal Windows, rynny krycie dachów ('Shingle' i płaskie dachy) oraz roboty elektryczne Metro Lacene B 1390</p> <p>iolanta interiors POLSKA FIRMA specjalizująca się w architekturze wnętrz udzieli Ci porady jak urządzać gustownie i wygodnie Twoje mieszkanie lub dom Sprzedajemy nowoczesne zastawy okienne tzw VERTICAL HORIZONTAL BLINDS po bardzo dogodnych cenach Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję 2368 Bloor Str W Toronto Ont M6S 1P5 TEL 762 9638</p> <p>M-C DAIRY Co Ltd PRODUCTS Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto, Wyrabiamy kwasną smietaną Yogourt, huslanek, sery białe i topione Zadzajcie naszych wyrobów w swoich sklepach Godziny otwarcia 7 00 do 4 00 212 Mavety St TEL 766-6711</p> <p>DOSKONAŁE WYROBY MIĘSNE I WĘDLIWIARSKIE Sprzedaż detaliczna i hurtowa dostarczamy do sklepów <i>Ceny konkurencyjne</i> PACIFIC WHOLESAL MEATS LTD JUREK ZOCHNIAK STEVE PAKULOS 2986 DUNDAS St W Toronto TEL 767 - 0000 Sprzedaż detaliczna tylko w czwartki piątki i soboty</p>